

การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในภาคใต้

: สำรวจสภาพและปัญหา

The Implementation of Value-Added Tax Policy in Southern Thailand
: A Survey of Conditions and Problems.

จ่านงค์ ภูประเสริฐ
Chamnong Phooprasert

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Public Administration Thesis in Public Administration
Prince of Songkla University

2537

เลขหมู่	HS 5715.75 ๑๖๓ ๕๕๗ ๐.๔
Bib Key	65952

(1)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในภาคใต้ : สสำรวจ
สภาพและปัญหา

ผู้เขียน นายจ่านงค์ กุ์ประเสริฐ

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

ปีการศึกษา 2537

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง " การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในภาคใต้ : สสำรวจสภาพและปัญหา " ผู้ศึกษาวิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเพื่อต้องการสำรวจปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ โดยให้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 285 คน จากการสุ่มมาจากกรอบตัวอย่าง 1,077 คน ในการรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป สภาพปัญหาและความคิดเห็นอื่น ๆ ในลักษณะคำถามปลายเปิด กรอบแนวคิดที่นำมาศึกษาได้แก่ตัวแบบการจัดการประกอบด้วยตัวแปรอิสระซึ่งได้แก่ งบประมาณ โครงสร้างองค์การ บุคลากร อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ส่วนตัวแปรตาม ก็คือสภาพปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติตามนโยบาย

ผลการศึกษากล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ :-

1. เงินหรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถจำแนกและจัดลำดับความสำคัญดังนี้

1.1 การขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์สำนักงาน เช่น

รถยนต์เครื่องพิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ ฯลฯ

1.2 ปัญหาด้านโครงสร้าง ที่สำคัญได้แก่การประสานงานกับภายนอก
หน่วยงานขั้นตอนการปฏิบัติงานซับซ้อน ยุ่งยาก

1.3 ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ

1.4 ปัญหาการไม่สามารถหาข้อมูลในระยะ เบื้องต้นและขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1.5 ปัญหาอาคารสถานที่ปฏิบัติงานไม่เหมาะสม เช่น สถานที่คับแคบ
สาธารณูปโภคไม่พร้อม ระบบการติดต่อสื่อสารไม่ดี สถานที่ชำรุด

1.6 ผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจในระยะ เบื้องต้นหรือข้อกฎหมายภาษี
มูลค่าเพิ่ม

2. แนวทางแก้ไขปัญหา

2.1 การแก้ไขด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ขาดแคลนนั้น สามารถ
ดำเนินการได้โดยการขอความร่วมมือจากภาค เอกชนหรือนำเทคนิคการชำระ
ภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่รับคำตอบแทน เป็นรายบุคคลแต่รับคำตอบแทนเป็นประเภท
เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงานเท่านั้น เช่น การส่งเจ้าหน้าที่ไปอธิบายหรือชี้แจง
กระบวนการให้ผู้เสียภาษีทราบ

2.2 ด้านโครงสร้างองค์การนั้น ต้องดำเนินการกระจายอำนาจการ
บริหารให้กับหน่วยงานระดับพื้นที่คือสรรพากรอำเภอให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความ
คล่องตัวในด้านการตัดสินใจ ทั้งด้านการบริหาร และการแก้ไขปัญหา

2.3 ด้านงบประมาณ สามารถดำเนินการแก้ไขได้ด้วยการสนับสนุนจาก
รัฐโดยตรง และการปรับระเบียบให้หน่วยบริการระดับอำเภอมีขอบเขตอำนาจ
การอนุมัติและบริหารงบประมาณได้ เนื่องจากมีความเกี่ยวเนื่องกัน

2.4 จากข้อ 2.2 และข้อ 2.3 สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ
ข้อถกเถียงเรื่องระเบียบได้ในระดับหนึ่ง

2.5 จากเรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติสมควรแก้ไข

โดยเน้นให้มีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ การพิมพ์คู่มือการปฏิบัติงานและ
การนิเทศงาน

Thesis Title The Implementation of Value-Added Tax
Policy in Southern Thailand : A Survey
of Conditions and Problems
Author Mr.Chamnong Phooprasert
Major Program Public Administration
Academic Year 1994

ABSTRACT

The purpose of the study titled " The Implementation of Value-Added Tax Policy in Southern Thailand : A Survey of Conditions and Problems " is to survey the factors affecting the value-added tax implementation in southern Thailand The study sample is 285 bureaucrats selected by simple random sampling from the 1,077 within the sampling frame. The data-collection instrument is a questionnaire consisting of three parts, the first, questions of personal and working status data, the second questions of conditions and problems of implementation data and the last part an open-ended question to which the respondents can propose their own opinion which might have been omitted by the researchers. The conceptual framework of the study is the management model consisting of five independent variables;

they are budget, organizational structure, persons in organization, office and official tools. The dependent variety is the condition and problem of the implementation.

The result of the study can be concluded as follows:

1. The conditions with order ranking affecting value-added tax implementation in southern Thailand are:

1.1 The shortage of official implements such as cars, typewriters, faxes, computers, telephones, calculators, and so on

1.2 The troublesome problems of organizational structure being of the coordination with outside agencies, the inconsistency of regulations, the complexity of the performing processes and the contradiction between the value-added tax and other regulations

1.3 Too little budget.

1.4 Following the steps of a process does not always read to a conclusion and some of the regulations are still debatable among the local implementers.

1.5 The offices which are still unsuitable for the implementers such as rather small offices, bad public

utilities (electric and water system), bad communication systems and too poor offices.

1.6 The limitation of the implementer's knowledge and capacity, especially too little understanding of the value-added tax regulations.

The suggestions for solving these problems and conditions are as follows:

1. The problem of shortage of official implements can be solved by the coordination of private agencies in the form of cooperation.
2. The problems of organizational structure can be solved by giving more local units more decision-making authority in monetary management.
3. The problems of small budget can be solved by the government directly. The government should give more support and more subsidies to local units.
4. With the implementation of solutions two and three the problems of failing to reach a conclusion and the unsuitable office problem will automatically be solved, because these problems are systematically linked.
5. The limitation of the implementer's knowledge and capacity can be solved by intensive and regular training.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้ก็ด้วยการให้การสนับสนุนส่งเสริมช่วยชี้แนะและการอบรมสั่งสอน สละเวลาไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยแม้ว่าจะเป็นที่ทั้งในและนอกเวลาราชการด้วยเจตนารมณ์ความเอาใจใส่ในความที่เป็นครูบาอาจารย์ทำหน้าที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ศิษย์ทั้งอุปนิสัยส่วนตัวที่มีความโอบอ้อมอารีให้ความรักและดูแลแก่ศิษย์ทุกคน โดยไม่เลือกว่าจะเป็นผู้ใดขอแต่เป็นเพียงศิษย์ ก็ยินดีให้การชี้แนะอธิบายจนเป็นที่เข้าใจ ด้วยภูมิปัญญาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเชิงวิชาการแขนงสาขาต่าง ๆ จากท่านอาจารย์ ผศ.ดร.อุดม ใจแก้ว แม้ในบางครั้งจะได้รับคำตำหนิจากท่านบ้างแต่ก็เพราะด้วยความตั้งใจและเจตนาดีของท่านทั้งจะกลับกลายเป็นเสมือนหนึ่งพลังที่กระตุ้นให้เกิดกำลังใจมุ่งมั่นพยายามที่จะทำให้สำเร็จตามความมุ่งหวังเพื่อสานต่อเจตนารมณ์ของท่านให้บรรลุผลตามที่ท่านได้ตั้งไว้ ทั้งยังได้ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พระคุณอันใหญ่หลวงของท่านอาจารย์ผู้เป็นศิษย์จะขอจดจำใส่ใจ อีกประการหนึ่งที่จะขอแกล้งก็คือการได้รับความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ ผศ.อาทร คุระวรรณ, ผศ.สุพจน์ โทวิทยา, ผศ.ปรีชา ชวนไชยสิทธิ์, ผศ.ธีรชัย ภูไพบูลย์, อาจารย์ประโลม ไชยรัตนพงศ์ และคณาจารย์ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ ทุกท่าน รวมทั้งท่านสรรพากรเขต 2 คุณไพบูลย์ วัชรพินธุ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่ผู้ทำวิจัยตลอดมา หากขาดซึ่งความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือของบุคคลดังกล่าวข้างต้นงานวิจัยนี้คงจะไม่สามารถสำเร็จเป็นรูปเล่มดังกล่าวได้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่จิตรี ภูประเสริฐ แม่ผู้ซึ่งได้พยายามส่งเสริมและให้กำลังใจกับการศึกษาของลูกตลอดมา รวมทั้ง

คุณทัศนีย์ ภูประเสริฐ ผู้เป็นภรรยาและบุตรทุกคนของผู้วิจัย ที่คอยช่วยเหลือ
และช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรค ตลอดจนให้กำลังใจกับผู้วิจัยในยามท้อแท้ ทำให้
ผู้วิจัยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ได้ จนทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จเป็นรูปเล่ม
ดังกล่าวได้

จำนงค์ ภูประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(11)
รายการตาราง	(14)
รายการภาพประกอบ	(17)
บทที่	
1. บทนำ	1
ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
พื้นที่ที่ทำการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
2. กรอบแนวความคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การนำนโยบายไปปฏิบัติ : ความหมายและพัฒนาการ	8
ลักษณะของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	9
แนวทางศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ	10
ตัวแบบการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ	13
	(11)

สารบัญ (ต่อ)

เครื่องวัดสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ	19
ผลการศึกษาเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	22
3. โครงสร้างและกระบวนการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม มาปฏิบัติในประเทศไทย	44
บทบาทและหน้าที่ของรัฐ	44
โครงสร้างและกระบวนการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ ในประเทศไทย	46
การแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร	51
การบริหารราชการส่วนกลาง	51
การบริหารราชการส่วนภูมิภาค	53
กระบวนการปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มในภาคใต้	54
4. ระเบียบวิธีการศึกษา	56
ลักษณะของข้อมูล	56
1. ข้อมูล	
1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ	56
1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ	56
2. ประชากรและพื้นที่เป้าหมาย	56
3. กรอบการสุ่มตัวอย่าง	56
4. ตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่าง	58
5. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	58
6. หน่วยการวิเคราะห์	58

สารบัญ (ต่อ)

7.	เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล	58
8.	การสร้างเครื่องมือ	59
9.	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	59
9.1	ตัวแปรตาม	59
9.2	ตัวแปรอิสระ	60
10.	สมมุติฐานการวิจัย	60
11.	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	60
12.	การวิเคราะห์ผล	60
5.	การวิเคราะห์ข้อมูล	61
6.	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	130
	สรุปและอภิปรายผล	132
	ข้อเสนอแนะ	139
	บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก ก	แบบสอบถาม	152
	ข ประวัติความเป็นมาของภาษีมูลค่าเพิ่ม	166
	ค บทบัญญัติภาษีมูลค่าเพิ่ม	169
	ง ตารางสำหรับพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามทฤษฎีของเดิร์กกีและมอร์แกน	245
	ประวัติผู้เขียน	247

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
ก. แสดงการสุ่มตัวอย่าง	57
1. แสดงสถานะภาพส่วนบุคคล	61
2. แสดงสถานะภาพการทำงาน	65
3. แสดงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	69
4. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานะภาพส่วนบุคคลกับ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	71
5. แสดงการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น	75
6. แสดงปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนและอำนาจการตัดสินใจ ในการปฏิบัติงาน	77
7. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่การงานกับปัญหา การปฏิบัติตามขั้นตอนและอำนาจการตัดสินใจ	78
8. แสดงปัญหาในการปฏิบัติเนื่องจากผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	80
9. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่กับปัญหาที่เกิดจาก ผู้เสียภาษี	83
10. แสดงปัจจัยการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน	85
11. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ กับการอำนวยความสะดวก	88
12. แสดงความเหมาะสมระหว่างหน้าที่ความรับผิดชอบกับ ความรู้ความสามารถ	89

รายการตาราง (ต่อ)

13.	แสดงความเหมาะสมของหน้าที่กับความรับผิดชอบ จำแนกตามตำแหน่ง	91
14.	แสดงปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่	92
15.	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่กับปริมาณงาน	94
16.	แสดงความเหมาะสมของอาคารสถานที่ปฏิบัติงาน	96
17.	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่ราชการกับ ความเหมาะสมของสถานที่	99
18.	แสดงการบริหารงบประมาณในหน่วยงาน	100
19.	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการทราบเรื่อง การบริหารงบประมาณ	103
20.	แสดงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามระเบียบ ขั้นตอนข้อกำหนดภาษีมูลค่าเพิ่ม	104
21.	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการนำ นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติจำแนกตามสถานะส่วนบุคคล	107
22.	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการนำ นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติจำแนกตามสถานะภาพ การทำงาน	114
23.	แสดงการจัดลำดับของปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงาน	122
24.	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการนำ นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติกับปัจจัยด้านต่าง ๆ เปรียบเทียบทีละด้าน	124

รายการตาราง (ต่อ)

25. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการนำ
นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติกับปัจจัยด้านต่าง ๆ
เป็นภาพรวม 128

รายการภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ	
1. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	7
2. แสดงการศึกษาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยใช้แบบทางด้านการจัดการ	21
3. แสดงโครงสร้างและกระบวนการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในประเทศไทยและภาคใต้	48

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้ถูกนำมาใช้ในประเทศไทยเป็นครั้งแรกเมื่อ 1 มกราคม 2535 นับจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาเกือบ 3 ปีแล้ว ข้อวิพากษ์วิจารณ์นโยบายดังกล่าว มีค่อนข้างมากในระยะที่รัฐบาลริเริ่มจะนำมาใช้แทนภาษีการค้าเดิม และแม้กระทั่งขณะนี้ ก็ยังคงมีข้อวิพากษ์วิจารณ์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติในระดับพื้นที่

เจตนารมณ์ของรัฐในการกำหนดนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนระบบภาษีการค้าเดิมค่อนข้างจะชัดเจน เมื่อพิจารณาถึงเงื่อนไขความยุติธรรม การขยายตัวทางเศรษฐกิจและโอกาสการพัฒนาศักยภาพของนโยบายการคลัง ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ขั้นตอนสำคัญที่จะพิสูจน์ข้อวิพากษ์วิจารณ์จากฝ่ายต่างๆ ได้ว่ามีความถูกต้องหรือไม่เพียงใด น่าจะพิจารณาได้จากขั้นตอนของการปฏิบัติตามนโยบาย ว่าภายหลังรัฐบาลตัดสินใจยอมรับนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ กรมสรรพากรได้นำนโยบายไปปฏิบัติในกระบวนการตรงนี้ย่อมจะมีผลเป็นรูปธรรมถึงสภาพเงื่อนไขทั้งที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคระหว่างกลุ่มปฏิบัติ ทั้งในด้านของด้านนโยบายบุคลากรหน่วยงาน ตลอดจนถึงกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนเจ้าของกิจการซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ชำระภาษีโดยตรง แต่ปัจจัยใดจะเป็นอุปสรรคหรือไม่ ย่อมจะต้องมีการติดตามงาน (monitoring)

ระหว่างการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ซึ่งภาคใต้ ก็เป็นภูมิภาคหนึ่งของประเทศไทย ที่มีอัตราการขยายตัวและการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง กิจกรรมด้านต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม บางประเภท ตลอดจนทั้งกิจการด้านการประมงโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเลี้ยงกุ้ง ในท่ามกลางความเติบโตทางเศรษฐกิจดังกล่าว ย่อมจะต้องมีความเชื่อมโยง ไปสู่ระบบการจัดเก็บภาษี นั่นก็คือในระดับพื้นที่นั้น ภาครัฐได้ดำเนินการไปอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ประการสำคัญยิ่งก็คือเมื่อนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้กับ ผู้ประกอบการประเภทต่าง ๆ แล้ว บุคลากรของรัฐซึ่งอยู่ในระดับพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยตรงต่อการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวต้องประสบกับสภาพการณ์ที่เป็นปัญหา อุปสรรคหรือไม่ หากมีปัญหาอุปสรรคแล้ว มีปัจจัยใดบ้างที่เป็นปัญหาและ อุปสรรคที่สำคัญและสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นได้อย่างไรบ้าง

ดังนั้น การศึกษาถึงสภาพปัญหา และอุปสรรคระหว่างการปฏิบัติ ตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มในพื้นที่ภาคใต้ น่าจะนำมาซึ่งประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน ประการสำคัญยิ่งก็คือได้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงระบบการบริหารงานระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีของ ภาครัฐทั่วประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพการปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม
 2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ
- ใน 14 จังหวัดภาคใต้

พื้นที่ทำการศึกษา

พื้นที่ทำการศึกษาได้แก่ 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย ชุมพร ระนอง ตรัง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง ภูเก็ต กระบี่ พังงา สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสตูล

ขอบเขตของการศึกษา

1. เน้นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดภาคใต้
2. เป็นข้อมูลที่ได้จากข้าราชการที่รับผิดชอบและปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มในพื้นที่ตาม (1) ยกเว้นสรรพากรเขต 8, เขต 9 และสรรพากรเขตพื้นที่ 10
3. เป็นการจำกัดเฉพาะตัวแปรที่ปรากฏตามตัวแบบการจัดการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง นโยบายที่รัฐบาลได้ประกาศใช้เมื่อ 1 มกราคม 2535
2. ภาคใต้ หมายถึง 14 จังหวัดภาคใต้ (ดังรายละเอียดในส่วนที่ว่าด้วยพื้นที่การศึกษา)
3. สภาพปัญหาและอุปสรรค หมายถึง สภาพการปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มในภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด ว่ามีเงื่อนไขประการใดบ้างที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับงานปฏิบัติงานของข้าราชการ
4. สภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง ความราบรื่นของการนำนโยบายภาษี

มูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ แบ่งออกได้เป็น 2 ระดับคือ

4.1 มีปัญหา

4.2 ไม่มีปัญหา

5. สมรรถนะขององค์การ หมายถึง ประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการกรมสรรพากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอต่าง ๆ และจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้
6. โครงสร้าง หมายถึง ระเบียบค่าสิ่งกรมสรรพากรที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อที่จะให้ข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากร ยึดถือเป็นแนวทาง การปฏิบัติในอันที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม
7. บุคลากร หมายถึง ข้าราชการกรมสรรพากร ที่ปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มใน 14 จังหวัดภาคใต้ และหมายรวมถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์การทำงานของข้าราชการ
8. สถานที่ หมายถึง สถานที่ปฏิบัติงานของข้าราชการสรรพากรในอำเภอและจังหวัด
9. งบประมาณ หมายถึง เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่ายานพาหนะ ค่าทำงานล่วงเวลา
10. เครื่องมือเครื่องใช้ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงานและเครื่องคอมพิวเตอร์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบสภาพปัญหา การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในภาคใต้
2. ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
3. นำผลการศึกษาไปขยายผล เพื่อให้ประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มต่อไป

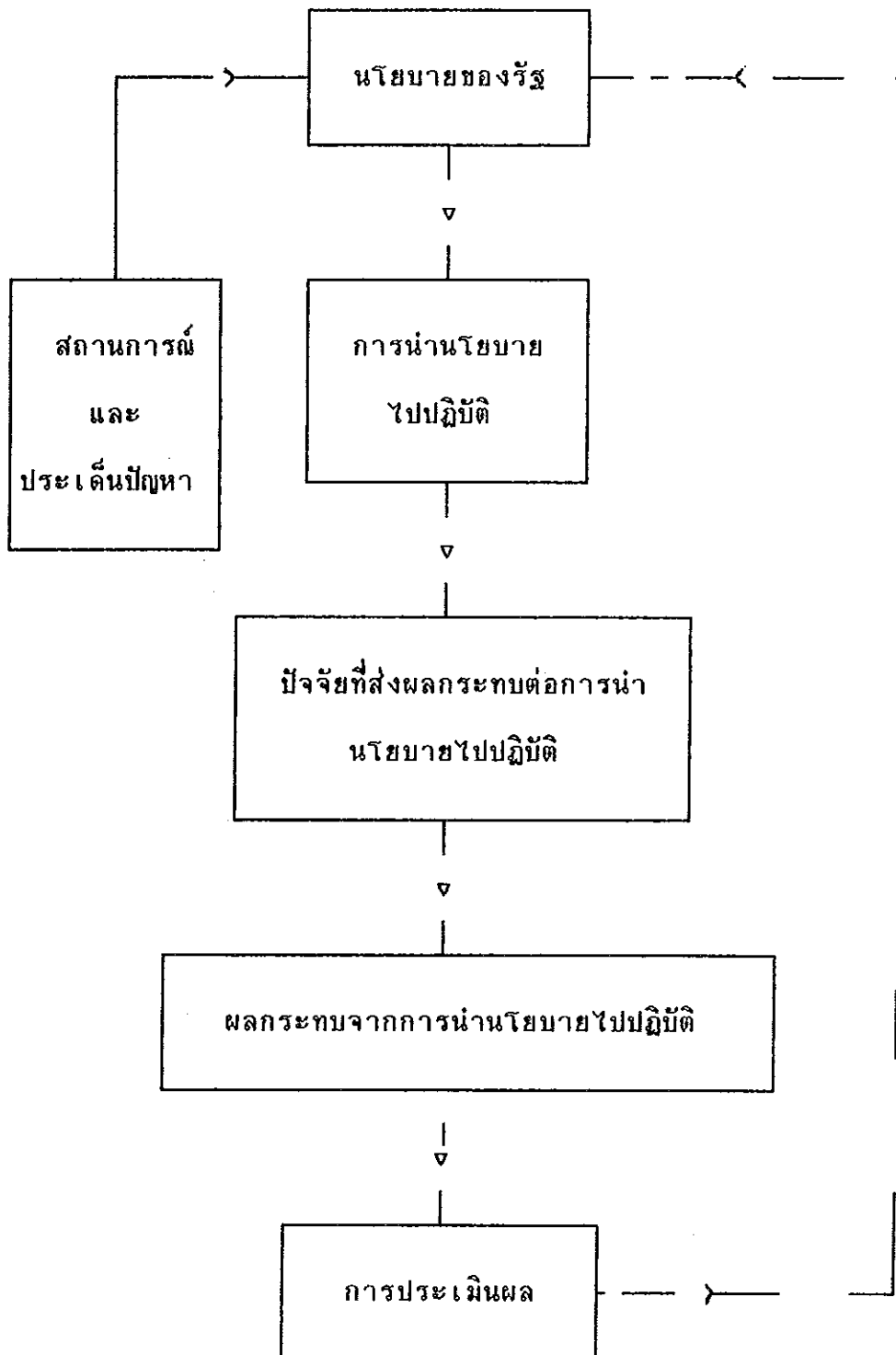
4. ใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการที่เป็นการสะสมองค์ความรู้ด้านการศึกษา
การนำนโยบายไปปฏิบัติหนึ่ง (นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม)

บทที่ 2

กรอบแนวความคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการศึกษานโยบาย
สาธารณะ (public policy studies) ที่มองความสัมพันธ์ระหว่าง
การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ ผลกระทบจากการนำนโยบาย
ไปปฏิบัติและการประเมินผล (ชยากรณ์, 2535 : 10-15) (Ripley and
Franklin, 1982 : 5-6) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ได้ตามแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการ
นำนโยบายไปปฏิบัติ

จากภาพประกอบดังกล่าว ในการกำหนดนโยบายของรัฐ... จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป อันเป็นชนวนที่รัฐจะต้องเข้ามาปรับปรุงวิธีการและกำหนดเป็นนโยบาย สถานการณ์ดังกล่าวอาจเกิดได้หลาย ๆ กรณี เช่น การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรืออาจจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติที่มนุษย์ยังไม่สามารถที่จะควบคุมได้ เป็นต้น ทำให้รัฐต้องกำหนดเป็นนโยบายขึ้นมาแล้วมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือหน่วยงานรับผิดชอบนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดเป็นรูปธรรมต่อไป ในระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น อาจจะเกิดปัญหาและอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกิดขึ้นหรือไม่ก็ได้ เมื่อการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายดำเนินไปตามขั้นตอนการครบทุกขั้นตอน ก่อให้เกิดผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (output, outcome and impact) ผลที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นเชิงลบหรือเชิงบวกก็ได้ โดยพิจารณาได้จากการประเมินผลเพื่อที่จะได้รายงานผลผู้กำหนดนโยบาย หรือหน่วยเหนือที่มีอำนาจในการตัดสินใจได้รับทราบเพื่อที่จะได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงหรือตัดสินใจดำเนินการต่อไป

การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ความหมายและพัฒนาการ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) หมายถึง การกระทำเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ในนโยบาย (อาคม, 2532 : 10-12) ซึ่งได้พัฒนาการเป็นองค์ความรู้ที่มีความชัดเจนเมื่อประมาณทศวรรษที่ 1970 โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผลการศึกษาของ เพรสแมนและวิลดาฟสกี (Pressman and Wildavsky) ได้เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ให้มีผลงานของนักวิชาการรุ่นหลังๆ เกิดขึ้นอีกมากมาย อาทิ เช่น แวนมิเตอร์

แวนฮอร์น (Van Meter and Van Horn) คริส อากิริส (Chris Argyris)
เป็นต้น

ลักษณะของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นอกเหนือจากความหมายและพัฒนาการเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว ประเด็นต่อไปที่ต้องพิจารณาก็คือลักษณะของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นอย่างไร ซึ่ง ริปเลย์ และ แฟรงกลิน (Ripley and Franklin) ได้ชี้ให้เห็นว่ามีประเด็นที่สำคัญ 5 ประการ (วรรณศิริ, 2534 : 14-15) คือ

1. มีผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ ๆ มากมาย ซึ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น ใครก็ได้ที่ต้องการและสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ทั้งนั้น และการเข้ามามีส่วนร่วมก็มักเปิดกว้างและปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา หรือจะเลือกอยู่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ยอมที่จะกระทำได้
2. ผู้ที่เกี่ยวข้องล้วนมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายและมักแตกต่างกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าในนโยบายหนึ่ง ๆ อาจจะมีวัตถุประสงค์ที่สับสนไม่ชัดเจน บางครั้งวัตถุประสงค์แต่ละข้ออาจไม่สอดคล้องกัน บางครั้งไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่า วัตถุประสงค์ของนโยบายได้แก่อะไรบ้าง สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากการเจรจาต่อรอง และการประนีประนอมระหว่างผู้กำหนดนโยบายทั้งหลาย ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายกลุ่ม และแต่ละกลุ่มก็มีความมุ่งหวังในนโยบายหนึ่ง ๆ ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการประนีประนอมจึงเป็นการนำเอาความแตกต่างกันทั้งหมด มาประมวลไว้เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย แม้ว่าวัตถุประสงค์แต่ละข้ออาจจะแตกต่างกัน และอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในการปฏิบัติก็ตาม

3. นโยบายและโครงการของรัฐบาล มักจะขยายใหญ่โตขึ้น ตลอดเวลาดังจะสังเกตได้จากจำนวนงบประมาณของรัฐ ที่เพิ่มขึ้น เป็นการสะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นมากขึ้น ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกับนโยบายต่าง ๆ ที่มีจำนวนและขอบเขตที่เพิ่มขึ้น

4. หน่วยงานในหลายระดับจากหลายกระทรวง ทบวง กรม มีส่วนร่วมในการดำเนินการและจากการที่มีหลายหน่วยงานจากหลายกระทรวง ทบวง กรม มาเกี่ยวข้องกับนี้เอง ที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีลักษณะยุ่งยาก สลับซับซ้อน ต้องอาศัยการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นต้น

5. ลักษณะประการสุดท้ายที่ ริบเลย์ และ แฟรงกลิน (Ripley and Franklin) ที่ให้เห็นคือ การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องเผชิญกับปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ที่รวดเร็วและฉับพลัน ความผันผวนทางเศรษฐกิจของประเทศหรือของโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความไม่แน่นอนของธรรมชาติ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ มีลักษณะซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น

แนวทางศึกษา การนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษากำหนดนโยบายไปปฏิบัติเมื่อช่วงเกือบสองทศวรรษที่ผ่านมา ยังไม่มีทฤษฎีหรือตัวแบบใดเป็นที่ยอมรับร่วมกันในหมู่นักวิชาการ แต่อย่างไรก็ตาม มาโจเนและวิลดาฟสกี (Majone and Wildavsky) ก็ได้สรุปแนวทาง

การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ 3 แนวทาง (วรรณศิริ, 2534 : 17-20) คือ :-

แนวทางที่ 1 ถือว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากการกำหนดนโยบาย ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของกฎหมาย คำสั่ง หรือโครงการที่ได้กำหนดและนำข้อกำหนดอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วไปดำเนินการให้บรรลุผล เรียกการศึกษาในแนวทางนี้ว่า "Implementation as Control or Rational Model or Classical Model" ซึ่งแนวทางการศึกษานี้ประกอบด้วย

1. การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การระบุถึงรายละเอียดของแผนต่าง ๆ และเน้นการควบคุมอย่างมาก
2. การกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีการกำหนดขอบเขตของแต่ละฝ่ายแยกออกจากกัน
3. การกำหนดนโยบาย เป็นเรื่องของการเมือง ส่วนการนำนโยบายไปปฏิบัติจะไม่ใช่เรื่องของการเมือง แต่จะเป็นเรื่องทางเทคนิค (การบริหาร)
4. เน้นในเรื่องการให้คำแนะนำ การออกคำสั่ง หรือการให้ความยินยอม
5. การดำเนินการตามนโยบายและไปในทางเดียวกัน คือ จากข้างบนลงมาสู่ข้างล่าง (Top to the Bottom Down) ตามลำดับชั้นของการจัดโครงสร้างขององค์การ

การศึกษาแนวนี้ ในแง่ของการนำนโยบายไปปฏิบัติมักจะเป็นการศึกษาเพื่ออธิบายว่าในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลว

แนวทางที่ 2 เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติกับการกำหนดนโยบาย ไม่สามารถแยกออกจากกันอย่างชัดเจน เนื่องจากนโยบายมักได้รับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในระหว่างการนำไปปฏิบัติ ซึ่งในแนวทางที่สองนี้ เรียกว่า แบบปฏิสัมพันธ์หรือ The Interaction Model เป็นแบบที่เน้นกระบวนการโดยพิจารณาว่าในระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติที่บุคคลหลาย ๆ ฝ่าย ที่เกี่ยวข้องจะพยายามเข้าแทรกแซงนโยบาย มีการเจรจาต่อรองเพื่อปรับเป้าหมายและวิธีการให้เป็นที่ยอมรับร่วมกันระหว่างบุคคลเหล่านั้น เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวคิดของ อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985 : 403-426) และ ฮาวเลตต์ (Howlett, 1991 : 1-21) ซึ่งการศึกษาในแนวทางนี้จะมีลักษณะสำคัญคือ

1. เน้นในเรื่องการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) การเจรจาต่อรอง (Bargaining) ความเห็นพ้องต้องกัน (Consensus) ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ
2. ในการปรับเปลี่ยนของแต่ละพรรค แต่ละกลุ่ม เป็นไปภายใต้กระบวนการทางการเมือง (ซึ่งรูปแบบนี้เห็นว่า กระบวนการ เป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญ)
3. การตัดสินใจตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางเลือกซึ่งเป็นส่วนต่างมากกว่าจะพิจารณาทั้งหมด
4. วิธีการ - เป้าหมาย (Means- End) มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปมาคงอยู่อย่างต่อเนื่องมิได้แยกจากกัน
5. การพิจารณาเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้น (Incrementalism) เป็นการสร้างความพึงพอใจให้แต่ละฝ่าย
6. ตัวแบบไม่มีข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรและความสามารถของมนุษย์ (เมื่อเปรียบเทียบกับความสลับซับซ้อนของปัญหาต่าง ๆ)

แนวทางที่ 3 เรียกว่า Implementation as evaluation สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไม่มีการกำหนดเป้าหมายสุดท้ายของนโยบาย แต่เป้าหมายและวิธีการต่าง ๆ จะปรับเปลี่ยนไปตามประสบการณ์และสถานการณ์ ในการปฏิบัติตัวแบบนี้ มีลักษณะสำคัญคือ

1. นโยบายเป็นสมมุติฐานที่ได้มาจากการทดสอบ
2. การกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องอันหนึ่งอันเดียวกันไม่สามารถแยกออกจากกันได้
3. รูปแบบนี้ให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงที่ได้มาจากการเรียนรู้และการค้นพบสิ่งใหม่
4. เมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะปัญหาที่สลับซับซ้อนแล้ว ความรู้ของมนุษย์ก็ยังเป็นสิ่งที่มีย่อยอย่างจำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับความซับซ้อนที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ
5. ผู้นำเอานโยบายไปปฏิบัติจะเป็นตัวแสดงที่มีบทบาทสำคัญที่สุด นอกเหนือจากสามแนวทางดังกล่าวแล้ว ยังมีนักวิชาการคนอื่น ๆ ที่เสนอแนวทางศึกษาที่แตกต่างออกไป เช่น ฮอกวูดและกันน์ (Hogwood and Gunn, 1984 : 209-217) เน้น 4 ลักษณะ คือ โครงสร้างองค์การ พฤติกรรม การจัดการ และแนวทางการเมือง ในที่นี้ผู้ศึกษาจะอาศัยแนวทางที่เห็นความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งมีความครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้าง พฤติกรรมและการจัดการ เป็นต้น

ตัวแบบการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติ

มีนักวิชาการได้เสนอตัวแบบการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติ หลายลักษณะที่แตกต่างกันออกไป (วรเดช, 2527 : 535-555)

ดังรายละเอียดในแต่ละตัวแบบดังต่อไปนี้

1. การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยใช้ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) เป็นตัวแบบที่เน้นการสร้างประสิทธิภาพในการวางแผน และการควบคุมที่ยึดหลักเหตุผลมาทำการศึกษาปัญหาของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การใช้คำว่า "ยึดหลักเหตุผล" ในที่นี้หมายถึง ความจำเป็นขององค์กรที่จะต้องมีการดำเนินงานในฐานะที่เป็น rational value maximizers เพื่อให้องค์กรนั้น ๆ สามารถสร้างผลงานให้ได้ใกล้เคียงกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลักมากที่สุด โดยนัยดังกล่าว ตัวแบบนี้จึงยึดฐานคติ (assumptions) ที่ว่าโครงการที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจต่าง ๆ มีการมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงานให้แก่หน่วยงานย่อยต่าง ๆ ขององค์กร มีระบบผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบการให้ค่าตอบแทนเงินไขข้างต้นนี้ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะขาดเสียไม่ได้ เพราะการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติ เข้าใจว่าอะไรเป็นเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการเมื่อเข้าใจว่าอะไรเป็นความต้องการแล้วก็จะเป็นการง่ายที่ทำให้ผู้บริหารสามารถกำหนดภารกิจที่เด่นชัดมีการมอบหมายงานหรือการกำหนดความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละฝ่ายให้สัมพันธ์กันจะเป็นแนวทางทำให้การประสานงานการปฏิบัติเป็นไปโดยราบรื่น ในอีกทางหนึ่งการมอบหมายงานย่อมช่วยทำให้การกำหนดมาตรฐานในการทำงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นไปโดยง่าย ยิ่งไปกว่านั้น การกำหนดมาตรฐานในการทำงานยังอำนวยความสะดวกให้เกิดระบบการประเมินผลที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพเป็นการง่ายที่ผู้บริหารโครงการสามารถควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายได้ตลอดเวลาและต่อเนื่อง ในประเด็นสุดท้ายระบบการประเมินผลที่สมบูรณ์และการมีมาตรฐานในการทำงานที่เด่นชัด

ยอมส่งผลกระทบต่อการใช้ระบบการให้คูปอง เป็นไปอย่าง เป็นระบบซึ่งจะ
ช่วยเสริมสร้างให้มาตรฐานในการปฏิบัติสูงขึ้นอีกด้วย

2. การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบด้านการจัดการ
(management model) ตัวแบบนี้สนใจที่สมรรถนะขององค์การเพราะ
เชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับองค์การที่
รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่ปฏิบัติงานให้
สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด ในลักษณะนี้โครงการที่จะประสบความสำเร็จ
สำเร็จได้จึงจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม
บุคลากรที่อยู่ในองค์การจะต้องมีความรู้ความสามารถ ทั้งทางด้านการบริหาร
และเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้องค์การยังจะต้องมีการวางแผนเตรียมการ
หรือมีความพร้อมเป็นอย่างดีทั้งทางด้านวัสดุและอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือ
เครื่องใช้ และงบประมาณ ตัวแบบนี้จึงเป็นความพยายามที่จะศึกษาหาทาง
แก้ไขอุปสรรค (หรือข้ออ้างถึง) ของการปฏิบัติตามแผนที่เกิดขึ้นในอดีต เช่น
การขาดทุน การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความล่าช้าในการ
สรรหาบุคลากร ความล่าช้าในการจัดตั้งระบบงานของฝ่ายอำนาจการต่าง ๆ
 เป็นต้น

3. การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบด้านการพัฒนา
องค์การ(organization development model) มาประยุกต์โดยตรง
ตัวแบบนี้เน้นที่การมีส่วนร่วม (participation) ขององค์การเป็นสำคัญ
ภายใต้ฐานคติที่ว่าการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการดำเนินงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ
การนำนโยบายมาปฏิบัติให้บังเกิดความสำเร็จ จึงน่าจะเป็นเรื่องของการ
จูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยวิธีการให้สมาชิก
ในองค์การมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่า
การมุ่งการใช้การควบคุมหรือใช้อำนาจทางรูปนัยของผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้

เพราะการแยกว่าการกำหนดนโยบายเป็นเรื่องที่ควรมาจากระดับสูงและการปฏิบัติตามนโยบายเป็นเรื่องของผู้ที่อยู่ในระดับล่างเป็นเรื่องที่ขัดกับสภาพความเป็นจริง การทำให้ผู้ปฏิบัติตระหนักในความสำคัญของโครงการและเห็นว่าความสำเร็จของโครงการก็คือความสำเร็จของผู้ปฏิบัติและผู้มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับทุกคน จึงน่าจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมากกว่ากลยุทธ์อื่น ๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นเรื่องของกระบวนการที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดหรือวางกรอบนโยบายโดยถือว่านโยบายเหล่านั้นมาจากตัวผู้ปฏิบัติเองโดยตรง

4. การกำหนดนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทาง

กระบวนการของระบบราชการ (bureaucratic processes model) ตัวแบบที่พัฒนามาจากนักสังคมวิทยาองค์การที่พยายามจะสร้างกรอบการมองสภาพความเป็นจริงในองค์การ ตัวแบบนี้เชื่อว่าอำนาจขององค์การไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัย (formal positions) ซึ่ง ได้แก่ หัวหน้าองค์การ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยเฉพาะในทางตรงกันข้ามอำนาจที่แท้จริงอยู่กระจัดกระจายทั่วไปในองค์การ ในทฤษฎีนี้หมายความว่าสมาชิกขององค์การทุกคนมีอำนาจในแง่ของการใช้วิจารณญาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการที่มีหน้าที่ต้องติดต่อกับประชาชนอย่างใกล้ชิด หรือที่ Lipsky เรียกว่า "Street-level bureaucrats" สามารถใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจจะควบคุมได้ การขัดแย้งโครงการใหม่ ๆ ที่จะไปมีผลกระทบหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของข้าราชการเหล่านี้มักจะไร้ผล นอกเสียจากข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติจะยอมรับหรือปรับนโยบายแนวทางการปฏิบัติเหล่านั้นเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในหน้าที่ประจำวันของเขาเอง ดังนั้น การที่จะนำเทคนิคทางการบริหารหรือวิธีการใหม่ ๆ

มาใช้ก็ดี การออกกฎระเบียบแบบแผนเพื่อหวังจะให้ข้าราชการที่รับผิดชอบ
ในงานด้านการบริการประชาชน ทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ดีมักจะ
ไร้ผล โดยนัยนี้ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจึงไม่ใช่เป็น
เรื่องของการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม ความล้มเหลวมัก
เกิดจากผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหารโครงการที่ไม่เข้าใจว่าสภาพความ
เป็นจริงของการให้บริการเกิดขึ้นในลักษณะใดมากกว่า

5. การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบแทนทางการเมือง
(political model) ตัวแบบนี้มีพื้นฐานและพัฒนามาจากผลการศึกษาของ
Allison, Pressman, Wildavsky, Sabatier และ Mazmanian ตามลำดับ
ตัวแบบนี้เชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเกิดจาก
ความสามารถของผู้เล่น (players) หรือบุคคลที่เป็นตัวแทนขององค์กร กลุ่ม
หรือสถาบัน และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์กรตัวแบบนี้เห็นว่าการสร้าง
ความสมานฉันท์ (consensus) ภายใต้วิธีการของการมีส่วนร่วม
(participation) เป็นสิ่งที่ยากจะเกิดขึ้นได้ ความขัดแย้ง (conflict)
เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นในองค์กรและระบบสังคมทั่วไป การหวัง
จะให้ทุกฝ่ายเห็นชอบและปฏิบัติตามนโยบายเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เพราะ
นโยบายคือการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องของการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าให้แก่สังคม
ย่อมจะมีทั้งผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่ทุกฝ่ายจะ
ต้องพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนก่อนเป็นเบื้องต้น

ตามแนวทางนี้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จึงเป็นเรื่องของการ
เผชิญหน้า การบริหารความขัดแย้ง การแสวงหาความสนับสนุน การโฆษณา
ชวนเชื่อ การรู้จักสร้างเงื่อนไขและทำข้อตกลงในการจัดสรรทรัพยากรทั้ง
ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคลหน่วยงาน ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ความเป็นไปได้ของการสร้างความสำเร็จในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

โดยส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการเจรจา สถานะ อำนาจ และ
ทรัพยากรที่มีอยู่ของหน่วยงานในฐานะที่จะให้เป็นเครื่องมือต่อรองของบุคคล
ที่เป็นตัวแทนขององค์กร (players) จำนวนหน่วยงานอื่น ๆ กลุ่มอิทธิพล
และผลประโยชน์บุคคลสำคัญต่าง ๆ รวมตลอดถึงสภาพความแตกต่างทาง
ด้านบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการต่อรองของผู้เล่น
(players) แต่ละคนเป็นสำคัญ

6. การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทั่วไป (general
model) ตัวแบบนี้เป็นผลงานของ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van
Meter and Van Horn) ที่พัฒนามาจากตัวแบบการวิเคราะห์ระบบการเมือง
ของ Easton ผนวกกับการนำผลการศึกษาด้านทฤษฎีองค์การที่ส่งผลหรือ
เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติมาประยุกต์เข้าด้วยกัน ตัวแบบนี้จะไม่ให้ความพยายาม
โดยตรงที่จะประสานตัวแบบต่าง ๆ ตามแนวทางข้างต้นแต่กรอบของตัวแบบ
ก็ได้รวมตัวแปรบางส่วนของตัวแบบอื่น ๆ เข้าไว้ด้วยกันมากพอที่จะช่วยให้
การศึกษาสภาพทั่วไปของปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ในลักษณะที่กว้าง
กว่าตัวแบบอื่น ๆ อย่างไรก็ตามตัวแบบทั่วไปนี้จะส่งผลไปสู่ความสามารถใน
การวิเคราะห์เจาะลึกเฉพาะส่วนได้ เท่ากับตัวแบบอื่น ๆ บางตัวแบบ

ตัวแบบนี้ให้ความสำคัญต่อปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยด้วยกัน คือ กระบวนการ
ในการสื่อสารข้อความ ปัญหาด้านสมรรถนะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ

ในด้านการสื่อสารข้อความประสิทธิผลของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ปฏิบัติว่าตนเองควรจะทำอย่างไรบ้าง ความเข้าใจ
ดังกล่าวจะมีมากเพียงใดขึ้นอยู่กับความชัดเจนของนโยบาย กิจกรรมต่าง ๆ
ที่จะมีส่วนช่วยทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจดีขึ้น ลักษณะของหน่วยงานที่นำไป
ปฏิบัติในแง่ของความรู้ความสามารถของตัวบุคคลที่อยู่ในหน่วยงานนั้น

เครื่องวัดสภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น มีความแตกต่างอย่างน้อย 3 แนวทาง (อาคม, 2532 : 59-63) (วรรณศิริ, 2534 : 6) คือ

แนวทางแรก ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถวัดได้จากระดับของความร่วมมือที่ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติที่มีต่อผู้ออกคำสั่ง หรือผู้กำหนดนโยบาย ถ้าระดับของความร่วมมือมีสูง ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็มีสูงตามไปด้วย และในทางกลับกันถ้าระดับของความร่วมมือต่ำก็ย่อมหมายความว่าระดับของความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีอยู่สูง

แนวทางที่สอง ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถพิจารณาได้จากเงื่อนไขที่ว่า ได้มีการบรรลุผลการปฏิบัติตามนโยบายนั้นตามภาระหน้าที่ขององค์การที่รับผิดชอบด้วยความราบรื่นและปราศจากปัญหา ถ้าการปฏิบัติตามนโยบายใดเป็นไปด้วยความขัดแย้งหรือมีอุปสรรคข้อขัดข้องเกิดขึ้นมากเท่าใด ระดับความล้มเหลวก็จะมีสูงขึ้นเท่านั้น

แนวทางที่สาม ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถพิจารณาได้จากการที่นโยบายนั้นได้ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติระยะสั้น (short-run performance) หรือก่อให้เกิดผลกระทบ (Impact) ตามที่พึงปรารถนาหรือไม่

จากแนวทางการศึกษา ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติและตัวชี้วัด
สภาพการปฏิบัติงานที่กล่าวแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาจึงได้พิจารณาเลือกแนวทางการศึกษาที่มองว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็น เรื่องของการควบคุม นั่นก็คือ การกำหนดนโยบายเป็นเรื่องของการเมือง ส่วนการปฏิบัติเป็นเรื่องของการบริหารซึ่งนำมาสู่การเลือกตัวแบบด้านการจัดการมาเป็นตัวแบบในการศึกษาถึงสภาพปัญหาการนำนโยบายภาคีมูลค่าเพิ่มมาปฏิบัติในพื้นที่ภาคใต้ ด้วยเหตุผลสำคัญ

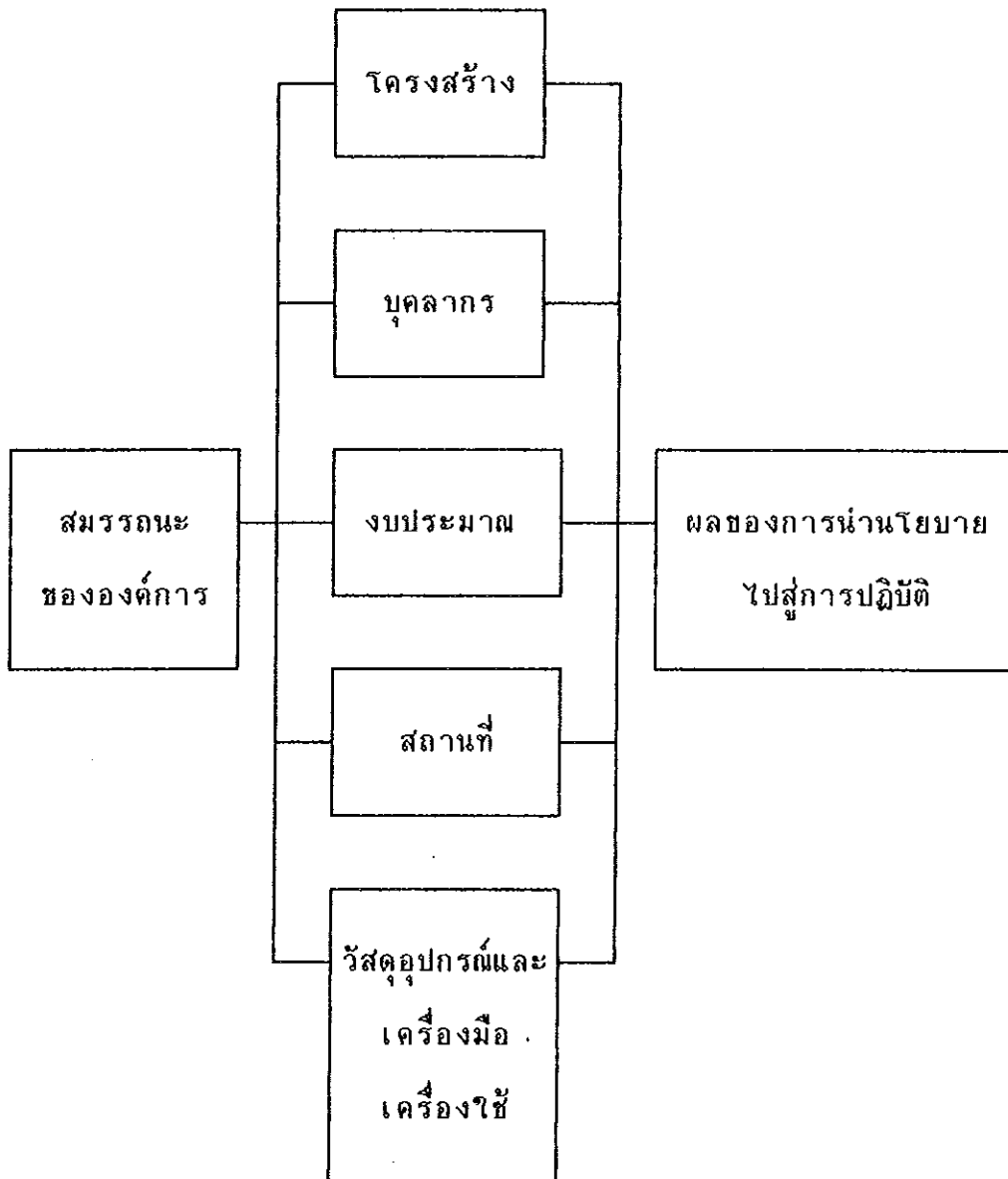
1. เป็นตัวแบบที่เน้นถึงความสำคัญเฉพาะสมรรถนะขององค์การ
2. สืบเนื่องจาก (1) เป็นตัวแบบที่สอดคล้องกับประเด็นการศึกษาคั้งนี้ เนื่องจากผู้ศึกษาได้เน้นเฉพาะองค์ประกอบภายในองค์การ (internal organization) เป็นสำคัญ

ดังนั้น จึงนำมาสู่การกำหนดปัจจัยเกี่ยวกับสมรรถนะขององค์การ ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติระดับพื้นที่ 5 ประการคือ

- 1) โครงสร้างองค์การ
- 2) ความรู้ความสามารถของบุคลากร
- 3) ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้
- 4) สถานที่
- 5) งบประมาณ

ส่วนตัวชี้วัดสภาพการปฏิบัติตามนโยบายก็จะเน้นแนวทางที่สอง ซึ่งเน้นถึงสภาพความราบรื่นนั่นก็คือการมีปัญหาหรือไม่มีปัญหาในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จากแนวทางและตัวแบบข้างต้นสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ :-

ภาพประกอบ 2 การศึกษาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบ
ด้านการจัดการ

ผลการศึกษาเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากตัวแบบที่อ้างถึงและกำหนดเป็นกรอบการศึกษาข้างต้นที่ได้นำมาอธิบายไปแล้วนั้น จะพบว่าได้มีนักวิชาการนำมาทดสอบกับปรากฏการณ์จริงที่เกิดขึ้นในประเทศไทยทั้งในลักษณะสาระที่เหมือนกันในด้านภาษาอักขรและเนื้อหาสาระใกล้เคียงโดยเน้นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังรายละเอียดแต่ละเรื่องดังต่อไปนี้ :-

- เฟสเลอร์ (Fesler, 1980 : 257-267) ได้สรุปจากผลการศึกษาของบาร์นัคไว้ว่า "การปฏิบัติตามนโยบายใด ๆ ก็ตามจะประสบกับความล้มเหลวได้ภายใต้เงื่อนไขสำคัญ 5 ประการ
1. การกำหนดนโยบายที่ขาดข้อมูล ขาดความรู้ ความเข้าใจในประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น
 2. การขาดแคลนทรัพยากรที่สำคัญ 2 ประการคือ
 - 2.1 งบประมาณ
 - 2.2 ทีมงานที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบและตั้งใจปฏิบัติงาน
 3. ปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานหรือองค์การ ได้แก่ การกำหนดภาระความรับผิดชอบแต่ละฝ่ายไม่ชัดเจน หรือการมีหน่วยงานที่แตกต่างกันมาปฏิบัติร่วมกัน ขาดการประสานงานกันเป็นต้น
 4. ปัญหาด้านผู้บริหาร ได้แก่ ความเอาใจใส่ของผู้บริหารหรือความต่อเนื่องในการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารแต่ละคน
 5. การปฏิบัติในนโยบายของแต่ละหน่วยงานที่ต้องพึ่งพาอาศัยหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ

ชยากรณ์ ศรีสาคร (2535 : 80-94) ได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ครอบคลุมทั้งทางด้านเทคนิค ปัจจัยความรู้ด้านการบริหารและปัจจัยทางด้านการเมือง แต่ในที่นี้จะเน้นเฉพาะปัจจัยด้านการบริหาร เนื่องจากเป็นการมองถึงสมรรถนะขององค์การ นั่นก็คือการปฏิบัติตามนโยบายจะดำเนินไปอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด โครงการที่จะประสบความสำเร็จได้จึงจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรที่อยู่ในองค์การต้องมีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้องค์การยังจะต้องมีการวางแผนเตรียมการหรือมีความพร้อมเป็นอย่างดี ทั้งทางด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือและงบประมาณโดยจัดเรียงลำดับความสำคัญดังนี้

- 1) โครงสร้าง
- 2) บุคลากร
- 3) งบประมาณ
- 4) วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

เดชา คัมภุง (2534 : 86-88) ซึ่งได้อาศัยตัวแบบการจัดการเป็นแนวทางศึกษาเรื่อง "กลไกของรัฐที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงบประมาณแผ่นดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีการบริหารงานงบประมาณแผ่นดินของกรมชลประทาน" พบว่า เงื่อนไขที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติภารกิจคือ

1. การเตรียมการล่วงหน้าในส่วนที่พึงกระทำได้ไปก่อน
2. พิจารณาลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้เร็วขึ้น
3. ความอิสระของข้าราชการ/หน่วยงานในการตัดสินใจ
4. การสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย เข้ามาประกอบ

ในการปฏิบัติงานเช่นเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบพ่วงต่อ หรือ LAN (Local Area Network) เพื่อย่นระยะเวลาในการติดต่อสื่อสารให้เร็วขึ้น

5. ด้านตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระดับหัวหน้างานจะต้องมีความรอบรู้เท่าทันกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก รู้จักแสวงหาหลักและเทคนิคการบริหารเข้ามาใช้ให้การบริหารงานเกิดความก้าวหน้าทันต่อสภาวะการณโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐ อีกทั้งทำให้ผู้ปฏิบัติงานระดับล่างมีความราบรื่นยิ่งขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลระดับหัวหน้างานนี้ วัฒน วิฉนวิทย์กิจ (2532 : 96-97) ได้สรุปทักษะที่พึงมีไว้ 3 ประการคือ

5.1 ทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นทักษะเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่ต้องปฏิบัติในหน้าที่ความรับผิดชอบของตน

5.2 ทักษะด้านมนุษย เป็นทักษะในการใช้คนให้เป็น นั่นก็คือมีความสามารถที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์การร่วมมือประสานงานในองค์การ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานได้รับความพึงพอใจ หรือเรียกว่า ทักษะความสามารถระหว่างบุคคล

5.3 ทักษะความรู้ ความสามารถด้านการคิด เป็นความสามารถในการใช้ความคิด และการสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่ม รวมทั้งความสามารถที่จะเข้าใจปัญหา พิจารณาหาช่องทางแก้ปัญหา สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และตัดสินใจที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ เป็นความสามารถทางความคิดที่เป็นระบบ ในอันที่จะผสมผสานวัตถุประสงค์ของบุคคลและองค์การให้สอดคล้องกลมกลืนกันเป็นอย่างดี อันเป็นทักษะด้านการบริหาร

วิจิตร อยู่สุภาพ (2534 : 140-154) ได้ศึกษาชี้ให้เห็นว่า การบริหารระดับปฏิบัติจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นต้องพิจารณาถึง

1. โครงสร้างการบริหารของหน่วยงาน ที่เน้นในแง่ของความคล่องตัว
2. ระดับของผู้ปฏิบัติงาน จะต้องมีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติในขณะนั้น ตลอดจนคุณสมบัติสำคัญอื่น ๆ คือ
 - 2.1 มีมนุษยสัมพันธ์ดี
 - 2.2 มีความสามารถในการประสานงาน
 - 2.3 มีใจรักและศรัทธาในงาน
 - 2.4 มีความรู้เกี่ยวกับงานนั้น ๆ เป็นอย่างดี
 - 2.5 บุคลิกดี
 - 2.6 มีความรอบรู้ ริเริ่ม และไหวพริบปฏิภาณดี
 - 2.7 มีความอดทน
3. กำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย สภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี เป็นต้น
4. ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่ควรมีมากเกินไป

สุจริต ปัจฉิมพันธ์ (2534 : 174-177) ได้ศึกษาเรื่อง "การเปลี่ยนแปลงองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน : กรณีส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองอาสารักษาดินแดน" พบว่าในการบริหารงานเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและมีประสิทธิภาพนั้นมีปัจจัยบางประการที่เข้ามาเกี่ยวข้องคือ :-

1. โครงสร้างองค์การ เป็นความไม่สอดคล้องระหว่างโครงสร้างกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายและรับผิดชอบ ตลอดถึงอำนาจในการตัดสินใจที่มักจะขาดอิสระ เนื่องจากตกอยู่กับส่วนกลางเป็นหลัก
2. การปฏิบัติงานขาดความคล่องตัว เนื่องจากมีปัจจัยสนับสนุนและการแบ่งงานที่ซ้ำซ้อน เป็นต้น
3. ปัญหาทางการขาดความรู้ ความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงาน
4. ขาดแคลนงบประมาณ เครื่องมือ เครื่องใช้
5. ปัญหาด้านการประสานงาน

ประเจียด สุกุลวงศ์ (2508 : 106) ได้ศึกษา "การบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากรและรายได้ของรัฐ" ก็ได้สรุปปัญหาการปฏิบัติงานในด้านบุคลากรว่า มีปัญหาการทำงานไม่เต็มที่เนื่องจากข้าราชการถูกข่มขู่มาช่วยงานและประการสำคัญก็คือจำนวนผู้ปฏิบัติงานยังมีไม่เพียงพอ

บิดา เพ็ชรอุตสาหะ (2519 : 105) ก็ยังได้สรุปถึงปัญหาด้านบุคลากรไว้เช่นกันว่า ในการปฏิบัติงานด้านการประเมินภาษีนั้นข้าราชการ/ผู้ประเมินภาษีจะเผชิญกับปัญหา

1. การขาดความรู้ด้านการประเมิน
 2. ต้องเผชิญกับอิทธิพลของผู้มีอำนาจทำให้ไม่กล้าปฏิบัติหน้าที่
- อย่างตรงไปตรงมา ทำให้เกิดความไม่ยุติธรรมกับกลุ่มผู้เสียภาษี

จากการศึกษาของศรีสมัช เนตรมัย (2525 : 126) เรื่อง "ปัญหาการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ในประเทศไทย" พบว่า ปัญหา

ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากร

จำแนกออกได้เป็น 2 ประการคือ

1. ปัญหาในด้านการตรวจสอบภาษี การตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่ม จะต้องทำการตรวจสอบด้วยวิธีการที่เรียกว่า "cross-checking" อันจะเป็นการแก้ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษี โดยการตรวจสอบจากอินวอยซ์ที่ออกกับแบบแสดงรายการที่ยื่นโดยผู้เสียภาษี และตรวจสอบยอดซื้อเปรียบเทียบกับยอดขาย ซึ่งการตรวจสอบนี้ ถ้าตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่จะมีปัญหามาก เพราะปัญหาที่เกิดขึ้น คือ จะต้องมีการจ้างเจ้าหน้าที่เพียงพอและได้รับการอบรมอย่างดี ส่วนการตรวจสอบโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะต้องมีใบอินวอยซ์ที่มีขนาดมาตรฐานเดียวกันหมด และจะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

2. ปัญหาในด้านการคำนวณภาษีในกรณีซื้อวัตถุดิบมาแล้ว นำมาแบ่งเป็นชั้นเล็ก ๆ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าชนิดใหม่ขึ้น จะก่อให้เกิดความยุ่งยากในการคำนวณว่าภาษีของวัตถุดิบที่ได้แบ่งแยกออกเป็นชั้นเล็ก ๆ แต่ละชั้นจะมีภาษีที่จะนำไปเครดิตออกจากภาษีที่จะต้องเสียในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปแล้วหายไปเป็นจำนวนเท่าใด เพราะภาษีที่ได้เสียไปในตอนที่ซื้อวัตถุดิบมานั้น ได้ชำระไว้สำหรับวัตถุดิบที่ยังมิได้มีการแบ่งแยกจากปัญหา 2 ประการข้างต้น ได้ชี้ให้เห็นถึง

1. จำนวนเจ้าหน้าที่
2. ความสามารถ
3. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่สามารถ

นำมาใช้ในการคำนวณภาษี

นางพญา บุญเปี่ยม (2526 : 212-221) ได้สรุปผลการศึกษา
เรื่อง "การศึกษาการบริหารภาชี้อากรของกรมสรรพากร" เกี่ยวกับ
เงื่อนไขสภาพการบริหารดังต่อไปนี้

1. ด้านบุคคลากร

1.1 เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความสามารถพอที่จะชักจูง ให้ผู้เสียภาษี
มาขึ้นแบบแสดงรายการได้

1.2 เจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในขั้นตอนการตรวจแบบขั้นต้น
จะต้องมีความรู้ความสามารถ ทั้งในการใช้ประมวลรัษฎากร ความมีไหวพริบ
และความละเอียดรอบคอบที่สุด แต่บางครั้งเจ้าหน้าที่เหล่านี้ยังขาดคุณสมบัติ
บางอย่าง จึงทำให้เป็นปัญหาต่อการทำงานด้านการใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์บันทึก
ข้อมูลซึ่งเป็นงานในขั้นต่อไป

1.3 เจ้าหน้าที่ ที่ให้รหัสบันทึกข้อมูลลง เครื่องคอมพิวเตอร์
ยังไม่มีความรู้ทางประมวลรัษฎากร หรือแนวทางในการคำนวณภาษีได้ดี
เท่าที่ควร จึงทำให้เกิดความผิดพลาดจากการให้รหัสอยู่บ้าง เนื่องจาก
จำเป็นต้องใช้ลูกจ้างชั่วคราวมาทำ ลูกจ้างเหล่านี้มีอัตราการหมุนเวียน
เข้าออกจากงานสูงมาก ทำให้กรมสรรพากรต้องฝึกคนใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา
ซึ่งอาจทำให้เกิดผลเสียต่อกรมสรรพากรเป็นอย่างมาก

1.4 เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจไปในทางที่ผิด จึงทำให้เกิดความ
ไม่เป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี

1.5 เจ้าหน้าที่ในงานบางขั้นตอนไม่สามารถปฏิบัติงานให้
เสร็จสิ้นลงอย่างรวดเร็วได้ เช่น งานด้านการอุทธรณ์ และการเร่งรัดภาษี
อากรค้าง ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณงานมีมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติงาน
ได้ทันท่วงที จึงเป็นสาเหตุให้จำนวนลูกหนี้ภาษีอากรเป็นจำนวนมากและ
บางรายก็หลบหนีไป จึงต้องใช้วิธีการสืบหา (เป็นเหตุให้ต้องเสียเวลามาก

ในการสืบหา)

1.6 ปัญหาในด้านการจัดหาเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงาน

กรมสรรพากรจำเป็นต้องหาอัตรากำลังมาปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ แต่เนื่องจากกรมสรรพากรยังต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในเรื่องการเพิ่มอัตรากำลังข้าราชการปีละไม่เกินร้อยละ 2 ของจำนวนข้าราชการและลูกจ้างที่มีอยู่ ดังนั้น เมื่อกรมสรรพากรต้องการเพิ่มอัตรากำลัง จึงจำเป็นต้องจ้างลูกจ้างชั่วคราวและลูกจ้างประจำไว้เพื่อปฏิบัติงานก่อน โดยเฉพาะจากการศึกษาพบว่ามีการเพิ่มขึ้นของจำนวนลูกจ้างชั่วคราวสูงมาก จึงเห็นว่าการจัดหาอัตรากำลังเพื่อปฏิบัติงานในสายงานที่จัดแบ่งไว้แล้วยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม ขณะนี้กรมสรรพากรกำลังดำเนินการวางแผนอัตรากำลัง 3 ปีอยู่ การศึกษาของคณะทำงานในเรื่องนี้จะส่งผลให้กรมสรรพากรสามารถจัดบุคคลที่มีประสิทธิภาพได้เพียงพอกับความต้องการได้

1.7 ปัญหาในด้านการอำนวยการ การอำนวยการถือเป็น

ศิลปะอย่างหนึ่งที่จะทำให้งานดำเนินไปด้วยดีตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ ผู้สั่งการจะต้องมีความเป็นผู้นำที่ดีมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้ และมีการจูงใจที่ดีจากการศึกษาพบว่า ในบางหน่วยงานยังมีผู้สั่งการที่ยังขาดศิลปะในการสั่งการ และมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกอบรมในด้านของการอำนวยการอยู่บ้างในเรื่องดังกล่าวนี้ แม้ว่ากรมสรรพากรจะได้มีการจัดสัมมนาสรรพากรจังหวัดทั่วประเทศอยู่แล้วทุกปีแต่ก็ควรขยายแนวทางการอบรมในเรื่องดังกล่าว แก่ข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในกรมสรรพากรให้มากยิ่งขึ้นด้วย

2. ด้านโครงสร้างซึ่งเน้นเกี่ยวกับการประสานงานและขั้นตอน

การรายงานผลการปฏิบัติงานซึ่งจำแนกเป็น

2.1 ด้านการประสานงาน การประสานงานจะทำให้

การทำงานติดต่อกันเป็นลูกโซ่ โดยไม่ขาดตอนหักซ้ำ และยังเป็นไปด้วยความ เรียบร้อยราบรื่นไปในที่สุด การร่วมมือประสานงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ มากในการบริหารเพราะการประสานงานจะเป็นเครื่องมือในการช่วยแก้ปัญหา ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน และเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องจัดให้มีขึ้น ในหน่วยงานของตน จากการศึกษาพบว่า การประสานงานในระดับผู้ปฏิบัติการ ด้วยกัน ตลอดจนการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในกรมสรรพากร ยังไม่ดีเท่าที่ควร และเรื่องดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างรีบด่วน โดยอาจใช้ศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการกรมสรรพากรจัดหลักสูตรการฝึกอบรมในเรื่องนี้โดยเฉพาะก็ได้

2.2. ปัญหาในด้านการรายงานผลทางด้านการปฏิบัติงาน

หลังจากที่งานได้ดำเนินไปแล้ว สิ่งที่จะช่วยให้ผู้บังคับบัญชารับถึงผล การดำเนินงานได้ก็คือ การรายงานผลว่างานได้ดำเนินไปจนถึงไหนแล้ว และมีผลเป็นอย่างไร ทั้งนี้อาจหมายถึงการประชาสัมพันธ์และการควบคุมได้ด้วย จากการศึกษาพบว่าระบบการรายงานของกรมสรรพากรจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุง เนื่องจากแบบฟอร์มรายงานบางอย่างได้ล้าสมัยลงจึงถึงเวลาที่ควรจะมีการมีการศึกษาเพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงระบบรายงานของ กรมสรรพากรอย่างแท้จริง งานนี้จำเป็นต้องใช้อัตรากำลังมาก เนื่องจาก รายงานและแบบพิมพ์ในปัจจุบันมีจำนวนมากหลายร้อยแบบ และ บางรายงาน ก็มีความซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง ทำให้จังหวัดที่ส่งรายงานเข้าสู่กองต่าง ๆ ภายใน กรมต้องมึงานมากขึ้น นอกจากนั้น ยังส่งผลกระทบต่อให้ข้อมูลจากรายงานต้อง คลาดเคลื่อนไปด้วย ในเรื่องนี้กรมสรรพากรได้แลเห็นความจำเป็นแล้ว แต่ก็ ยังมีได้ดำเนินการลงไปอย่างจริงจังจังนัก

3. ปัญหาในด้านงบประมาณ

เนื่องจากงบประมาณสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมงานได้อย่างหนึ่ง ดังนั้น กรมสรรพากรจึงต้องมีการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับภาระหน้าที่ในการหารายได้ของหน่วยงาน ทั้งยังต้องสามารถให้มีเงินหมุนเวียนได้อย่างราบรื่นด้วย จากการศึกษาพบว่า งบประมาณที่กรมสรรพากรได้รับนั้น มีจำนวนต่ำกว่าค่าใช้จ่ายที่เป็นจริงอยู่ แต่เนื่องจากกรมสรรพากรยังมีเงินบางส่วน ที่เพียงพอสามารถนำมาใช้ได้อยู่บ้าง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับภาระหน้าที่ที่กรมสรรพากรจะต้องรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีให้ได้นั้น ก็นับว่ามีจำนวนน้อยมาก ในเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับรัฐบาลให้มากกว่านี้ ในขณะเดียวกัน กรมสรรพากรจะต้องใช้จ่ายเงินที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มีประสิทธิภาพมากที่สุดด้วย

4. ปัญหาในการปฏิบัติงาน

กระบวนการบริหารภาษีอากร ประกอบด้วยงานที่เกี่ยวข้องกับการชักชวนให้ผู้เสียภาษีมาขึ้นแบบแสดงรายการ นำแบบที่ได้มาดำเนินการด้านกรรมวิธีแบบแสดงรายการ เมื่อตรวจดูแบบและเมื่อพบว่ารายใดสมควรได้รับการตรวจสอบก็จะส่งให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบดำเนินการประเมินภาษีเพิ่มเติมต่อไป เมื่อผู้เสียภาษียายใจเห็นว่าตนได้รับความไม่เป็นธรรมจากการประเมินก็มีสิทธิที่จะอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ และหากไม่พอใจในการพิจารณาอุทธรณ์ก็สามารถนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลภาษีอากรได้ จากนั้นเมื่อได้รับการชี้ขาดแล้วกรมสรรพากรก็จะดำเนินการเร่งรัดภาษีอากรในส่วนดังกล่าวต่อไป นอกจากนี้กรมสรรพากรยังต้องหาวิธีการ พร้อมทั้งปรับปรุงระเบียบ และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีอีกด้วย

วิโรจน์ กลิ่นเปาว์ (2514 : 107-108) ได้กล่าวถึงสภาพ
ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีอากรไว้ดังนี้

1. กลไกการจัดเก็บจัดเก็บของรัฐยังไม่ดีเพียงพอ ทำให้ผู้มี
รายได้ที่เจ้าหน้าที่ยังไม่มีโอกาสรู้เห็นหรือสอบสวนได้ ไม่ต้องเสียภาษีหรือ
เสียต่ำกว่าความเป็นจริงซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าผู้มีรายได้ที่ทางราชการมีหลักฐาน
ตรวจสอบภาษีได้ง่าย เป็นต้น

2. ความบกพร่องของบทบัญญัติ อันได้แก่ตัวบทกฎหมายหรือข้อ
กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้บังคับจัดเก็บ เช่นกฎเกณฑ์ที่ใช้ขาดความรัดกุมหรือ
ขาดการประสานสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างบทบัญญัติต่าง ๆ ด้วยกัน ทำให้กิจการ
บางประเภทต้องรับภาระภาษีมากกว่ากิจการประเภทอื่นสาเหตุทั้งสองประการนี้
เป็นผลให้ ผู้เสียภาษีอากรต้องรับภาระในการเสียภาษีแตกต่างกันทั้ง ๆ ที่อยู่ใน
ฐานะเท่าเทียมกัน

จากข้อสรุปข้างต้นนั้นจำแนกถึงปัจจัยสำคัญ 2 ประการคือ

- ก. บุคลากร อุปกรณ์ (กลไก)
- ข. โครงสร้างได้แก่ระเบียบข้อบังคับ

ชะอึง อุตตะโมต (2504 : 100-111) ได้กล่าวถึงสภาพการ
ปฏิบัติงานและการบริหารงานของกรมสรรพากรที่เน้นในส่วนภูมิภาค เรื่อง
"ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของกรมสรรพากร"
ไว้ดังต่อไปนี้ :-

1. การบริหารงานของราชการสำนักงานส่วนภูมิภาคยังถูกควบคุม
โดยราชการส่วนกลาง เช่นกรณีการกำหนดเป้าหมายในการจัดเก็บภาษี
การกำหนดอัตราค่าสิ่ง การจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น
2. การตรวจสอบการปฏิบัติงานของราชการส่วนภูมิภาคในระดับ

อำเภอและจังหวัดมิได้ดำเนินการอย่างเคร่งครัด

3. การจัดแบ่งอำนาจการบริหาร (deconcentration)

ให้กับส่วนภูมิภาคยังมีขอบเขตจำกัด เช่น การออกระเบียบจำกัดอำนาจในการออกหมายตรวจสอบภาษีอากรและการประเมินภาษีเพิ่มเติมของสรรพากรจังหวัด และสมุหบัญชีอำเภอซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการในส่วนภูมิภาค เป็นต้น

4. การกำหนดภาระหน้าที่ให้สมุหบัญชีมีภาระและความรับผิดชอบ

ทั้งด้านการเงินและบัญชี ตลอดจนการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำด้านกฎหมายแก่ผู้เสียภาษี ฯลฯ นับว่าก่อให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารงานภายในซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบดังกล่าว

เพิ่มบุญ แก้วเขียว (2528 : 109) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีทางตรงในประเทศไทย : กรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการจ้างแรงงาน พบว่า

1. กรมสรรพากรยังไม่ได้ใช้วิธีการสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีของผู้เสียภาษี (voluntary compliance) อย่างเต็มที่ เนื่องจากการบริหารงานเพื่อจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการเกี่ยวกับงบประมาณ เจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สรรพากร ซึ่งได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของประมวลรัษฎากรอย่างเคร่งครัด จึงทำให้ดูเหมือนว่าเจ้าหน้าที่สรรพากรไม่ได้ให้บริการแก่ผู้เสียภาษีในลักษณะที่เป็นมิตรและเป็นเหตุทำให้ผู้มีเงินได้เกิดความหวาดกลัวที่จะไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อเสียภาษีให้ถูกต้อง ดังนั้น จึงไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการต่อกรมสรรพากร

2. กรมสรรพากรยังไม่ได้ใช้การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ โดยการประชาสัมพันธ์ของกรมสรรพากรเป็นแต่เพียงการชักชวนให้ผู้มีเงินได้ไปชำระภาษีอากรเท่านั้น เช่น หน้าที่พลเมืองดี เสียภาษีตามเวลา หรือ รักเมืองไทย ต้องร่วมใจกันเสียภาษี เป็นต้น โดยยังไม่ได้มีการชี้แจงให้เห็นถึงผลจากการนำเงินภาษีอากรไปใช้ในการพัฒนาประเทศ ในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลทางอ้อมแก่ผู้เสียภาษี รวมทั้งการโฆษณาประชาสัมพันธ์ดังกล่าว ก็มิได้ทำอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ ทำให้ผู้มีเงินได้ไม่เข้าใจถึงประโยชน์และความสำคัญของการชำระภาษีอากรตามหน้าที่ของตน จึงไม่ยอมเสียภาษีอากร

จันทิมา จันทรโคติกา (2521 : 100-102) ได้ศึกษา "ปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรในประเทศไทย" ได้จำแนกสภาพปัญหาการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

1. ปัญหาข้อจำกัดด้านการตีความตามบทบัญญัติกฎหมาย ซึ่งมักจะก่อให้เกิดความสับสนทั้งจากผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงหรือประกาศเพิ่มเติมอยู่เสมอ
2. ผู้ประกอบการค้าพยายามหลีกเลี่ยงและหลบเลี่ยงการเสียภาษี โดยการแจ้งยอดรายรับต่ำกว่าความเป็นจริงหรือไม่จดทะเบียนและเสียภาษีการค้า
3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติขาดสวัสดิการ อาทิ ที่อยู่อาศัย อัตราเงินเดือนที่ไม่เหมาะสม ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการให้บริการกับประชาชนที่มาติดต่ออย่างสุภาพอ่อนโยน
4. การบริหารงานการจัดเก็บในแง่ของการกระจายโอกาสให้ผู้ชำระภาษีได้รับความสะดวกในการเลือกสถานที่ที่จะชำระ

ภาษาได้นั้น ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ช่วยในการประสานงานหรือตรวจสอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเครื่องมือ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์กับฐานข้อมูลที่มีระบบเครือข่ายอย่างชัดเจน

ดารณี ศิริเวชน์ (2520 : 125-127) ศึกษาเรื่อง "ปัญหาในการจัดเก็บภาษีมรดกและภาษีการให้" ได้ชี้ให้เห็นข้อจำกัดด้านการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวสองประเด็นหลัก กล่าวคือ ประการแรก ปัญหาด้านตัวผู้บริหารงานภาษีอากรหรือพนักงานที่จัดเก็บภาษีอากรเป็นส่วนสำคัญที่ยังมีข้อบกพร่องจนกลายเป็นช่องโหว่ให้มีการหลีกเลี่ยงและยุ่งยากในการบังคับใช้ และประการที่สองปัญหาการขาดประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจ เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายดังกล่าวซึ่งทำให้ขาดความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ละออง วัจนะสาริกากุล (2531 : 150-151) ได้ศึกษาเรื่อง "การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก" แล้วสรุปถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นดังนี้

1. ข้อจำกัดด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และยานพาหนะในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนภูมิภาคยังมิได้รับการจัดสรรปัจจัยดังกล่าวได้อย่างเพียงพอ และประการสำคัญก็คือแรงงานจังหวัดแต่ละแห่งมีภาระอื่น ๆ อีกมากมายนอกเหนือการดูแลเรื่องการใช้แรงงานเด็ก
2. ขีดจำกัดด้านเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
3. ข้อจำกัดด้านการบังคับใช้กฎหมาย ไม่เป็นไปตามนโยบายและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งปัญหานี้เกิดจากข้อจำกัดต่าง ๆ คือ

3.1 นายหัวหรือเจ้าของสถานประกอบการพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมายและใช้อิทธิพลของตนเอง

3.2 เป็นผลมาจากข้อบกพร่องของตัวบทกฎหมายในแง่ของการมีช่องโหว่ทำให้เกิดการตีความที่เป็นประโยชน์แก่บุคคลในข้อ 3.1 ได้

3.3 การแทรกแซงของเจ้าหน้าที่ระดับสูง

3.4 การทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องระดับปฏิบัติซึ่งหวังประโยชน์ตอบแทนจากนายจ้าง

4. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ไม่สามารถกระทำได้เต็มที่เนื่องจากไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. ข้อจำกัดด้านการขาดความสำนึกและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ

6. ข้อจำกัดด้านการขาดการประสานงานและประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้รู้จักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน

วรรณศิริ วงศ์สุภลักษณ์ (2534 : 70-75) ได้ศึกษาเรื่อง

"ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ศึกษาเฉพาะกรณีคณะรัฐมนตรีเรื่องมาตรการในการป้องกันและแก้ไขการแสวงหาผลประโยชน์จากหญิงไทยที่ไปประกอบอาชีพอื่น เสื่อมเสียศีลธรรม ในต่างประเทศ" ปรากฏตามสมมุติฐาน 2 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านเนื้อหาสาระ นโยบายที่ยังไม่ครอบคลุมชัดเจนเพียงพอ มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนในการปฏิบัติ ให้ผลประโยชน์เฉพาะเจาะจงแก่คนเพียงบางคนบางกลุ่มและหวังผลในระยะยาว จึงมีผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จ

2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนโยบาย ได้แก่ ความสามารถของหน่วยปฏิบัติสภาพเศรษฐกิจ สังคม ชนชั้นนำ สื่อมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งจะมีอิทธิพลอันสำคัญต่อระดับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

อาคม ใจแก้ว (2532 :186 - 217) เรื่อง "การนำนโยบาย
ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ
ความสำเร็จ" เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบตัวแบบหลัก ปรากฏว่ามีปัจจัยที่ส่ง
ผลต่อการปฏิบัติตามนโยบายมีน้ำหนัก เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้ :-

1. ปัจจัยด้านข้าราชการที่เน้นเฉพาะเจาะจงด้านความตั้งใจจริง
การมีวิชาชีพและความสามารถในการปรับตัว

2. ปัจจัยทางด้านงบประมาณที่เน้นเฉพาะเจาะจงด้านจำนวน
งบประมาณกับบุคลากร ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการ
นำนโยบายไปปฏิบัติ ที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่อย่างต่อเนื่องซึ่งจะส่งผล
กระทบต่อความสำเร็จนั้น จะพบว่าตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมาก เรียงตาม
ลำดับคือ

2.1 ปัจจัยทางด้านลักษณะนโยบายที่เน้นเฉพาะเจาะจง
ด้านความชัดเจนและความสอดคล้องกับสภาพปัญหา

2.2 ปัจจัยทางด้านลักษณะองค์การที่เน้นเฉพาะเจาะจง
ด้านการประสานงานระดับเหนือ

2.3 ปัจจัยทางการใช้ข้อมูลและกระบวนการติดต่อที่
เน้นเฉพาะเจาะจงด้านการใช้ข้อมูลในพื้นที่และการใช้ข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

จากผลการศึกษาและการทดสอบทฤษฎีในรูปแบบและปรากฏการณ์
ต่าง ๆ ดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นว่าองค์การหรือหน่วยงานที่มีภาวะรับผิดชอบ
ในการแปลงนโยบายจนสู่การปฏิบัติ จะสามารถดำเนินงานได้ผลมากน้อย
เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณา
ภายใต้กรอบของตัวแบบการจัดการแล้ว จะพบว่าแต่ละปัจจัยล้วนแล้วแต่มี
ความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความราบรื่นในการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งสิ้นซึ่ง

สามารถสรุปและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญจำแนกแต่ละประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ องค์ประกอบที่สำคัญขององค์การประการหนึ่งก็คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างซึ่งมีความหมายครอบคลุมถึงระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยองค์กรหรือหน่วยงานระดับสูง ความสำคัญในประเด็นนี้จะพบว่ามีความคิดของนักวิชาการด้านองค์การรุ่นบุกเบิกในอดีตให้ความสำคัญไว้เป็นอย่างมาก อาทิ แมกซ์ เวบเบอร์ได้กล่าวไว้ว่ากฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับเป็นส่วนที่มีหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมาย ตลอดทั้งต้องดำเนินกิจกรรมไปตามลำดับขั้นหรือสายการบังคับบัญชาเป็นสำคัญ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพื่อให้เกิดเอกภาพในการบังคับบัญชา (Rosenbloom, 1989 : 130-131) (Kramer, 1977 : 34-35)

แนวความคิดเช่นนี้ถึงแม้จะถูกโต้แย้งโดยนักวิชาการในยุคต่อมา แต่มิได้หมายความว่าถูกละเลย เพียงแต่ได้นำปัจจัยด้านอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องและพิจารณาร่วมกันมากขึ้นเท่านั้น เช่น เฮนรี ฟาโยล เฟรดเดอริค เทเลอร์ หรือลอเรนซ์ และลอร์ช ที่ได้เชื่อมโยงการจัดโครงสร้างภายในองค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกด้วยเป็นต้น (Rosenbloom, 1989 : 134-135) (Kramer, 1977 : 39) สำหรับผลการศึกษาเชิงประจักษ์ของนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงในประเด็นนี้มีหลายคน เช่น ชยากรณ์ ศรีลาคร, เดชา ตีผดุง, สุจริต ปัจฉิมพันธ์, ชะอิ่ง อุดตะโमत เป็นต้น โดยได้ระบุถึงเงื่อนไขเกี่ยวกับปัจจัยด้านโครงสร้างของหน่วยงานไว้ ดังนี้

- 1.1 การกำหนดภาระหน้าที่ของผู้ปฏิบัติภายใต้กฎระเบียบขององค์การที่หลากหลาย
- 1.2 ระเบียบข้อบังคับมีช่องว่างก่อให้เกิดการหลบเลี่ยงและหลีกเลี่ยงจากกลุ่มเป้าหมายขององค์การ
- 1.3 การแทรกแซงในหน้าที่ของผู้บริหารระดับเหนือ

1.4 การประสานงานที่ไม่ชัดเจน

1.5 การกำหนดรูปแบบของการรายงานที่ล้าสมัยและมี
จำนวนหลายรูปแบบเกินไป

1.6 การกำหนดโครงสร้างอำนาจการตัดสินใจที่ต้องอิง
อยู่กับส่วนกลางมากเกินไป

2. ปัจจัยด้านงบประมาณ งบประมาณถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ

อย่างหนึ่งในการบริหารงานขององค์การแต่ละระดับ นักวิชาการในอดีตได้เน้น
และชี้ให้มีความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจน ก็คือ กุลิคและเออร์วิค
(Gulick and Urwick) ซึ่งได้กล่าวว่า หลักการบริหารต้องประกอบด้วย
การวางแผน, การจัดองค์การ, บุคลากร, การอำนวยความสะดวกการประสานงาน,
การรายงาน, และสุดท้าย คืองบประมาณ (POSDCORB) (Rosenbloom,
1989 : 154 - 155) (Kramer, 1977 : 40-41) ซึ่งงบประมาณใน
ส่วนนี้ จะเป็นปัจจัยเกื้อกูลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้
อันจะปรากฏในรูปของการจัดระบบค่าตอบแทน สวัสดิการ เป็นต้น ซึ่งมี
นักทฤษฎีที่ระบุชี้ชัดในลักษณะนี้ได้แก่ เทเลอร์ ได้กล่าวถึง การตอบแทนตาม
ปริมาณชิ้นของผลงาน ฮีเมอร์สัน (Harrington Emerson) กล่าวถึง
ค่าตอบแทนในการทำงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ เอลตัน เมโย
(Elton Mayo) กล่าวถึง ตัวเงินว่ามีส่วนในการเพิ่มผลผลิตระดับหนึ่งถึงแม้
จะน้อยกว่าบรรทัดฐานของกลุ่ม เป็นต้น (Rosenbloom, 1989 : 136-137)
ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบเชิงประจักษ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านงบประมาณดังกล่าว
จะพบได้จากผลงานของ ชยากรณ์ ศรีสาคร, สุจิต ปัจฉิมนันท์,
ประเจียด สุกุลวงศ์, นงพงา บุญเปี่ยม และอาคม ใจแก้ว เป็นต้น
โดยระบุชี้ชัดอย่างสอดคล้องต้องกันว่างบประมาณย่อมมีผลต่อระดับประสิทธิภาพ
ของการปฏิบัติงาน กล่าวคือ เมื่อพิจารณาถึงการจัดสรรงบประมาณของ

กรมสรรพากรที่ได้รับมานั้น มีอัตราต่ำกว่าค่าใช้จ่ายที่เป็นจริงเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับภาระหน้าที่ของกรมฯ แต่ที่ดำเนินงานอยู่ในขณะนี้ก็โดยการอาศัยเงินบางส่วน ที่มีอยู่มาใช้ในการบริหารงานลักษณะเช่นนี้ ย่อมทำให้หน่วยงานระดับล่าง เช่น ระดับจังหวัด และอำเภอต้องบริหารงานภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณไปด้วยโดยปริยาย

3. ปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือ จัดเป็นปัจจัยในการบริหารงานที่เลื้ออำนาจให้เกิดความสะดวกรในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น นักทฤษฎีหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญในเรื่องนี้ เช่น อีเมอร์สัน (Emerson) เน้นความสำคัญของการมีคู่มือการปฏิบัติงาน เชสเตอร์ ไอ บานาร์ด (Chester I. Barnard) กล่าวถึงปัจจัยด้านวัตถุที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจกับผู้ปฏิบัติงาน (material inducement) ตลอดถึงลอเรนซ์และลอว์ธ (Parl R. Laurence and Jay W. Lorch) (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532 หน่วยที่ 1-8 : 162-163) (สมยศ, 2524 : 44-48) (เสถียร, 2517 : 45) (ไพบูลย์, 2521 : 10) ได้เน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาองค์การ (Organizational development) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความชอบธรรมขององค์การในการปฏิบัติภาระหน้าที่อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในส่วนนี้ย่อมมีความหมายครอบคลุมไปถึง การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือให้เหมาะสมกับสภาพของงานเฮอส์สเบิร์ก (Herzberg) ได้เน้นถึงปัจจัยด้านเทคนิคและการควบคุมงาน (supervision and technical) (สุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 9-15, 2352 : 66-67) ในส่วนนี้พิจารณาได้จากผลการศึกษาและทดสอบในเชิงทฤษฎีของ ชัยากรณี ศรีสาคร, ประเจียด สุกุลวงศ์, ศรีสมัย เนตรมัย และ ลออ วัฒนะสาริกากุล ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยดังกล่าว เช่น ยานพาหนะ

กล้องถ่ายรูป เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ที่ล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นต่อ
การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการระดับพื้นที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ นโยบาย
อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ซึ่งหมายถึง สำนักงานขององค์การ
ที่รับผิดชอบการปฏิบัติตามนโยบายในแต่ละพื้นที่ และมีความหมายเชื่อมโยง
ระหว่างการจัดองค์การกับการกำหนดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดึงดูดความสนใจ
ของบุคลากรโดยมีนักทฤษฎีท่านหนึ่งคือ เฮอส์สเบิร์ก (Frederick Herzberg)
ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในประเด็นของสภาพการทำงาน (working conditions)
อันได้แก่ปัจจัยอนามัยประการหนึ่ง (hygiene factors) ถ้าหากขาดหรือ
บกพร่องไปจะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจขึ้นได้ แต่ถ้าหากไม่ขาดหรือไม่
บกพร่องก็ไม่ได้สร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นมากนัก หรือ
จะเพิ่มปัจจัยเหล่านี้เข้าไปก็มิส่งผลให้ผู้ปฏิบัติมีความพึงพอใจในการทำงานได้ใน
ระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งมีระดับการกระตุ้นน้อยกว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจ
(motivation factors) (Kramer, 1977 : 71-73) (Kast and
Rosenzweig, 1974 : 262-265) เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้มีการกล่าวถึงในผล
การศึกษาเชิงประจักษ์ที่สามารถเชื่อมโยงได้กับประเด็นที่สามที่กล่าวไปแล้ว
ซึ่งมีผลการศึกษาของ ชยากรณ์ ศรีสาคร, ประเจียด สกลวงศ์ และ
ศรีสมัย เนตรมัย เป็นต้น

5. ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ บุคคลระดับปฏิบัติซึ่งมีภาระ
หน้าที่และความรับผิดชอบตามโครงสร้างขององค์การในอันที่จะทำให้การ
แถลงนโยบายจากระดับนามธรรมสู่ระดับที่มีความเป็นรูปธรรม มีนักทฤษฎี
หลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของบุคคลในองค์การไว้ในลักษณะนี้แตกต่างกัน
เช่น แมกซ์ เวเบอร์ ได้เน้นให้บุคคลากรปฏิบัติภารกิจภายใต้โครงสร้าง
ขององค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจำแนกงานตามความรู้ความสามารถ

และความถนัด ได้มีนักวิชาการท่านหนึ่ง (เสถียร, 2517 : 28-32) จำแนกประเภทของผู้ปฏิบัติงาน (staffs) ไว้ 2 ลักษณะ คือ

5.1 พนักงานปฏิบัติการ (line officers) ได้แก่ พนักงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งการบังคับบัญชา หรือ บุคคลที่อยู่ในระดับตำแหน่งที่ต้องปฏิบัติหน้าที่หรือบรรลุนิเวศน์ประสงค์ของภารกิจ

5.2 พนักงานที่ปรึกษา (staff officers) ได้แก่บุคคลที่คอยให้ข้อมูลหรือให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แต่ในที่นี้จะเน้นเฉพาะผู้ปฏิบัติงานกลุ่มแรกเท่านั้นและบุคคลระดับนี้เมื่อนำมาพิจารณาภายใต้ระบบราชการแล้วปรากฏว่าได้มีนักวิชาการท่านหนึ่งคือ ลิปสกี (Lipsky) ได้ศึกษาวิเคราะห์ให้เห็นถึงความสำคัญของบุคคลดังกล่าวในสถานการณ์การปฏิบัติงานนั้นพวกเขาต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่กลายเป็นเงื่อนไขในการทำงาน 3 ประการ (ธาคม, 2532 : 47) คือ:-

- ทรัพยากรไม่สอดคล้อง/เหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบ
- ต้องเผชิญกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายนโยบาย
- ความสับสนไม่ชัดเจนของระบบ/โครงสร้างหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

จากสภาพดังกล่าว จึงนำไปสู่ความจำเป็นที่ต้องได้ บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงาน ตามยุคถึงการมีจริยธรรม คุณธรรมในการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่การบรรลุในวัตถุประสงค์นโยบายอย่างสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ต่อไป ผลการศึกษาเชิงประจักษ์ที่ยืนยันถึงความสำคัญของปัจจัยด้านนี้ได้แก่ ชยากรณ์ ศรีสาคร, เดชา ดีผดุง, สุจริต ปัจฉิมนันท์, ประเจียด สุกุลวงศ์, ศรีสมัย เนตรมัย, และลออ วัจนะสาริกากุล เป็นต้น

สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการปฏิบัติตามนโยบายนั้นก็มีอีกหลายประการแต่มิได้นำมาเป็นการศึกษาได้แก่ สภาพแวดล้อม

ทางเศรษฐกิจสังคมการเมือง ลักษณะนโยบาย เป็นต้น ซึ่งจะพิจารณาใน
ฐานะตัวแปรภายนอก (exogeneous variables) ซึ่งไม่เกี่ยวข้องและ
ไม่กล่าวถึงการศึกษาครั้งนี้ภายใต้ข้อมูลเกี่ยวกับการทดสอบตัวแปรในเชิงทฤษฎี
กับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่กล่าวไปแล้วนั้นจะนำไปสู่การวิเคราะห์ทดสอบอีกครั้งใน
บทที่ 3 ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

บทที่ 3

โครงสร้างและกระบวนการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม มาปฏิบัติในประเทศไทย

บทนี้จะนำเสนอสาระที่เน้นการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มมาปฏิบัติ
ในประเทศไทย แต่เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องของแนวคิดเกี่ยวกับภาษีดังกล่าว
จึงจำแนกเนื้อหาออกเป็นบทบาทหน้าที่ของรัฐ ในด้านภาษีในฐานะเป็นภาระ
หน้าที่ประการหนึ่งของรัฐโดยสังเขป และการแบ่งส่วนราชการเพื่อปฏิบัติตาม
นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทยดังรายละเอียดต่อไปนี้

บทบาทและหน้าที่ของรัฐ

บทบาทและหน้าที่ของรัฐ ในแต่ละรัฐย่อมมีบทบาทครอบคลุมทั้งทาง
ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งบทบาทหน้าที่ในการบริหารภารกิจ
ดังกล่าวหาได้แยกจากกันโดยเอกเทศไม่ ตรงกันข้ามบทบาทหน้าที่ในการบริหาร
ในทุกส่วนจะมีความสัมพันธ์และ ความเชื่อมโยงกัน ดังจะปรากฏชัดเจนในระดับ
นโยบาย ซึ่งครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แต่ในที่นี้
จะกล่าวถึงเฉพาะนโยบายด้านภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งจะเน้นเกี่ยวกับนโยบายด้าน
เศรษฐกิจเป็นสำคัญ หน้าที่ในลักษณะนี้จำแนกได้เป็น 4 ประการ

(เกริกเกียรติ, 2524 : 22 - 24) (อาคม, 2534 : 180 - 182) คือ

1. หน้าที่ในการจัดสรรการใช้จ่ายทรัพยากรของสังคม
2. หน้าที่ในการกระจายรายได้ และความมั่งคั่งของสังคม

3. หน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
4. หน้าที่ในการส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

บทบาทหน้าที่ทางเศรษฐกิจทั้ง 4 ประการจึงดำเนินไปภายใต้
 อุดมการณ์การพัฒนาประเทศของรัฐที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
 ด้วยองค์ประกอบด้าน นโยบายหลายประการและที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งก็คือ
 นโยบายทางการเงินและการคลังในที่จะกล่าวถึง เฉพาะนโยบายการจัด
 เก็บภาษีเท่านั้น นั่นก็คือในการส่งเสริมความเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ
 รัฐจะต้องเพิ่มการสะสมทุนของประเทศโดยการเลือกใช้มาตรการด้านต่าง ๆ
 ดังต่อไปนี้ คือ

1. รัฐบาลอาจจะใช้มาตรการทางด้านภาษีเพื่อบังคับให้มีการออม
 โดยรัฐบาลเก็บภาษีส่วนใหญ่จากประชาชน แล้วนำเงินดังกล่าวมาลงทุนใน
 โครงการต่าง ๆ ที่จะช่วยขยายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ
2. รัฐบาลอาจจะเลือกใช้ประเภทและอัตราของภาษีเพื่อชักนำ
 ให้เอกชนทำการออมและลงทุน เช่น การยกเว้นภาษีรายได้ในช่วงระยะเวลา
 หนึ่งแก่กิจการที่รัฐบาลส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น
3. รัฐบาลอาจลงทุนเพื่อปรับปรุงรากฐานทางเศรษฐกิจเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การลงทุน และการผลิตของเอกชน เช่น การสร้างระบบ
 ชลประทานเพื่อการเพาะปลูก หรือการตัดถนนหนทาง เป็นต้น
4. รัฐบาลอาจจะใช้ระบบภาษีเพื่อเป็นเครื่องจูงใจหรือการลงโทษ
 เอกชนเพื่อให้การใช้ทรัพยากรของสังคมได้เป็นไปอย่างเต็มที่ เช่น รัฐบาล
 อาจเก็บภาษีที่ดินอย่างหนักสำหรับที่ดินปล่อยทิ้งร้างไว้โดยไม่ได้ทำประโยชน์
 เป็นต้น

5. รัฐบาลอาจใช้ภาษีเป็นเครื่องจูงใจ เพื่อชาวต่างประเทศมาลงทุนภายในประเทศมากขึ้น

6. รัฐบาลอาจใช้อัตราภาษีเป็นเครื่องมือส่งเสริมการส่งออกของประเทศหรือเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมรวมภายในประเทศ และแก้ไขปัญหาทางด้านดุลการค้า หรือดุลการชำระเงินด้วย

การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ในประเทศไทยจึงเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ทางเศรษฐกิจและมาตรการข้างต้นซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในประเด็นต่อไป

โครงสร้างและกระบวนการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ในประเทศไทย

กระบวนการกำหนดนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทยนั้นเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแง่ของการเติบโต ทั้งการลงทุน ขนาดของผู้ประกอบการตลอดถึงจำนวนประชากรหรือหน่วยงานที่เพิ่มมากขึ้น กระทั่งทำให้แนวทางภาษีการค้าแบบเดิม ไม่อาจจะรองรับการเติบโตดังกล่าว ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในกระบวนการจัดเก็บภาษี อันเป็นหลักเกณฑ์อย่างหนึ่งของการจัดเก็บภาษีที่ดีซึ่งได้กำหนดไว้โดย จาตัม สมิท (Adam Smith) และยึดถือกันมากระทั่งในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นหลักเกณฑ์อื่น ๆ เกี่ยวกับ หลักของความแน่นอนหลักของความประหยัด หลักของการยอมรับหลักของการเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ หลักของการทำรายได้และหลักของความยืดหยุ่น (เกริกเกียรติ, 2524 : 219) รัฐบาลซึ่งถือเป็นองค์กรบริหารระดับสูงสุดและมีภาระหน้าที่ครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการบริหาร จึงต้องดำเนินนโยบายอย่างสอดคล้องกับภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายทางด้านภาษีอากร

ได้แก่ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้กิจกรรมของรัฐ บรรลุเป้าหมายในด้านการจัดสรรทรัพยากรของสังคม การกระจายรายได้ และความมั่งคั่งของสังคม การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการ ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่หลายประเทศได้นำไปใช้กันอย่าง แพร่หลายมาแล้ว (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

รัฐบาลไทยหลายยุคสมัยก็ตระหนักในภารกิจข้างต้นโดยมีหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องโดยตรง คือกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ได้ดำเนินการเสนอ กระทั่งถึงขั้นมีการยกร่าง "พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ส่วน ที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อเสนอให้รัฐบาลที่มีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี พิจารณารับหลักการเพื่อนำเสนอร่างดังกล่าวต่อไปยัง รัฐสภาพิจารณาอนุมัติใช้เป็นกฎหมายที่จะมีผลบังคับใช้ในต้นปี 2533 แต่ความ พยายามทั้งหลายก็ประสบความล้มเหลว รัฐบาลชุดนายโกวิท ปันยารชุน ซึ่งเป็นรัฐบาลแต่งตั้งหลังจากที่ได้มีการทำรัฐประหารในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ก็ได้เสนอร่างกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีการค้าเข้าสู่การพิจารณา ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสภาได้พิจารณาอนุมัติพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 และมีผลเป็นกฎหมายเมื่อ วันที่ 21 พฤศจิกายน 2534 ตามความต้องการของรัฐบาลทำให้ภาษีมูลค่าเพิ่ม มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 (ไกรยุกช, 2535 : 35) หลังจากนั้นในกระบวนการบริหารนโยบายก็ถูกมอบหมายให้กับกรมสรรพากรดำเนินการ ตามลำดับสายบังคับบัญชา ซึ่งพิจารณาได้จากโครงสร้างและกระบวนการตาม แผนภูมิต่อไปนี้

การแบ่งส่วนราชการ เพื่อให้เห็นภาพการนำนโยบายภาษี
มูลค่าเพิ่มมาปฏิบัติชัดเจนขึ้น จากแผนภูมิดังกล่าวหากจะแบ่งอย่างกว้าง ๆ
ก็แยกออกเป็น 2 ส่วน พร้อมด้วยภาระหน้าที่ (สรรพากร, 2536 : 1-10)
ดังต่อไปนี้

ก. การบริหารราชการในส่วนกลาง ประกอบด้วย

- กองต่าง ๆ ภายในกรมสรรพากร แบ่งออก

เป็น 17 กอง 3 งาน

- สำนักงานสรรพากรเขตรวม 9 เขต

- สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ (สพท.)

รวม 10 เขต

ข. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย

- สำนักงานสรรพากรกรุงเทพมหานคร

- สำนักงานสรรพากรเขตในกรุงเทพมหานคร

(อำเภอ) รวม 36 เขต

- สำนักงานสรรพากรจังหวัด 72 จังหวัด

- สำนักงานสรรพากรอำเภอรวม 769 อำเภอ

จากแผนภูมิดังกล่าวเช่นกัน สามารถชี้ให้เห็นถึงกระบวนการนำ
นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มจากระดับนโยบายสู่ระดับการปฏิบัติตามนโยบาย โดย
กระทรวงการคลัง กรมสรรพากรและรัฐอยู่ในระดับของการตัดสินใจกำหนด
นโยบาย กล่าวคือ กระทรวงการคลังและกรมสรรพากรเป็นหน่วยที่เสนอ
แนวคิดการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ในประเทศไทยกับรัฐบาล และเมื่อ
ได้รับความเห็นชอบแล้ว กระทรวงการคลังก็มอบหมายหลักการในรูปของ
กฎหมายให้กรมสรรพากรนำไปดำเนินการบริหาร ลดระดับตามลำดับชั้น
จากสรรพากรเขต สรรพากรพื้นที่ สรรพากรจังหวัด และสรรพากรอำเภอ

ซึ่งเป็นระดับการติดตามตรวจสอบและปฏิบัติในรูปการดำเนินการจัดเก็บภาษี
สุดท้ายนั้นก็คือ รายได้ทั้งหมดจะถูกส่งกลับเข้าสู่รัฐต่อไป

หน้าที่และความรับผิดชอบของกรมสรรพากร เมื่อพิจารณาโดย
ภาพรวมเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของกรมสรรพากรแล้วจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ซึ่งได้แก่

- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ที่นำมาใช้แทนภาษีการค้าเดิม)
- ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- อากรแสตมป์

2. จัดเก็บภาษีอากรตามกฎหมายอื่นคือ

- ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม
- ภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร (ยกเลิกโดย

กฎกระทรวงฉบับที่ 6พ.ศ. 2534)

3. จัดเก็บภาษี หรือรายได้ให้แก่องค์การบริหารราชการ
ส่วนท้องถิ่นได้แก่

- ภาษีบำรุงเทศบาล
- รายได้สุขาภิบาล
- รายได้จังหวัด

4. ปฏิบัติตามมติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการ
บริหารจัดการเก็บภาษีอากรที่อยู่ในความรับผิดชอบ

5. ศึกษา ค้นคว้า เพื่อเสนอความเห็นต่อกระทรวงการคลังในเรื่องการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีอากรที่อยู่ในความรับผิดชอบ

จากภาระหน้าที่ดังกล่าวจะเห็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในระดับปฏิบัติอย่างใกล้ชิดระดับพื้นที่ คือ สำนักงานสรรพากรอำเภอ/กิ่งอำเภอ

การแบ่งส่วนราชการของกรมสรรพากร

กรมสรรพากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและตามกฎหมายอื่น ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าและปรับปรุงการบริหารจัดเก็บภาษีอากรที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสรรพากร เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อให้เห็นภาพการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มมาปฏิบัติชัดเจนขึ้น ภายใต้แผนภูมิดังกล่าวจึงนำการบริหารราชการมาประกอบการอธิบายซึ่งในการบริหารภาษีอากรของกรมสรรพากรได้แบ่งส่วนราชการออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ คือ ราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การบริหารราชการส่วนกลาง

การบริหารราชการส่วนกลางของกรมสรรพากร ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. หน่วยงานในกรมสรรพากร

(1) สำนักเลขานุการกรม

- (2) กองกฎหมายและระเบียบ
- (3) กองกรรมวิธีแบบแสดงรายการภาษี
- (4) กองการเจ้าหน้าที่
- (5) กองคลัง
- (6) กองคดีภาษีอากร
- (7) กองตรวจภาษีอากร
- (8) กองนโยบายและแผน
- (9) กองบริหารงานกรรมวิธีแบบแสดงรายการภาษี
- (10) กองบริหารงานตรวจภาษีอากร
- (11) กองบริหารงานเร่งรัดภาษีอากรค้าง
- (12) กองปฏิบัติการกลาง
- (13) กองภาษีหัก ณ ที่จ่าย และคืนภาษี
- (14) กองสืบสวนและประมวลหลักฐาน
- (15) กองอากรและพัสดุ
- (16) กองออกฤทธิ์ภาษีอากร
- (17) กองฝึกอบรม
- (18) งานตรวจราชการ 1
- (19) งานตรวจราชการ 2
- (20) งานตรวจสอบภายใน

2. สำนักงานภาษีสรรพากรเขตพื้นที่ 1-10

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานจัดเก็บภาษี

อากรตามประมวลรัษฎากรและตามกฎหมายอื่นที่กระทรวงการคลังมอบหมาย
 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบตลอดจนการดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนการค้า
 การสำรวจและกำหนดรายรับขั้นต่ำ

3. สำนักงานสรรพากรเขต 1- เขต 9

มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมเร่งรัดและตรวจตราการปฏิบัติการการให้คำแนะนำปรึกษาหารือแก่หน่วยงานสรรพากรในท้องที่รับผิดชอบของเขตให้เป็นไปโดยถูกต้อง ตามระเบียบแบบแผนดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบไต่ส่วนภาษีอากรและประเมินเรียกเก็บภาษีอากรเพิ่มเติมในท้องที่รับผิดชอบของเขต รวมทั้งพิจารณาอุทธรณ์การประเมินภาษีในท้องที่รับผิดชอบด้วย

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคของกรมสรรพากร ได้แบ่งออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. สำนักงานสรรพากรจังหวัด

สำนักงานสรรพากรจังหวัด มีหน้าที่และความรับผิดชอบการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากร ควบคุม เร่งรัด และตรวจตราการปฏิบัติงานให้คำแนะนำปรึกษาหารือแก่หน่วยงานสรรพากรในท้องที่จังหวัด ให้เป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบแบบแผน และกฎหมายรวมทั้งดำเนินการตรวจสอบไต่ส่วนและประเมินเรียกเก็บภาษีอากรเพิ่มเติม (ยกเว้นสรรพากรกรุงเทพมหานคร) ในเขตท้องที่จังหวัดด้วย

2. สำนักงานสรรพากรกรุงเทพมหานคร

สำนักงานสรรพากรกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่และความรับผิดชอบเหมือนสำนักงานสรรพากรจังหวัดอื่น ๆ เกือบทุกอย่างยกเว้นแต่ไม่มีหน้าที่ในการตรวจสอบไต่ส่วนและประเมินเรียกเก็บภาษีอากรเพิ่มเติมเท่านั้น

3. สำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอ

สำนักงานสรรพากรอำเภอและกิ่งอำเภอ มีหน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรและเงินผลประโยชน์อื่น ๆ ของรัฐ การปฏิบัติการทางบัญชีตามระเบียบบัญชีของราชการ การนำเงินส่งคลัง การจ่ายเงินภาษีถอนคืน การดำเนินการเกี่ยวกับการเร่งรัดภาษีอากรค้างสำรวจแหล่งธุรกิจการค้าการเบิกจ่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสแตมภ์ ใบเสร็จรับเงินแบบพิมพ์ที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน การพิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับภาษีการค้าเหมา การกำหนดรายรับขั้นต่ำของผู้ประกอบการค้า การควบคุมอากรมหรสพ การจำหน่ายสแตมภ์อากรตัวมรสพ แบบพิมพ์สำนักงานสรรพากรอำเภอ

กระบวนการปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มในภาคใต้

จากโครงสร้างการบริหาร/การแบ่งส่วนราชการข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อรัฐบาลตัดสินใจกำหนดให้นำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้เมื่อปี พ.ศ. 2535 แล้ว กรมสรรพากรก็รับนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติครอบคลุมทั่วทั้งประเทศรวมถึงภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายการศึกษาในครั้งนี้ด้วย

ภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วยพื้นที่แบ่งตามเขตการปกครองได้ 14 จังหวัดแล้วแบ่งเป็น 2 ส่วนตามลักษณะภูมิศาสตร์ คือ

ก. ภาคใต้ตอนบน ได้แก่ จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต ระนอง กระบี่ และสุราษฎร์ธานี อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรเขต 8

ข. ภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา
นราธิวาส สตูล พัทลุงและตรัง อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงาน
สรรพากรเขต 9

การปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ทั้งในส่วนราชการระดับอำเภอและ
ระดับจังหวัดที่รับผิดชอบจึงดำเนินไปภายใต้กรอบนโยบายเป้าหมาย และ
กระบวนการตามพระราชบัญญัติภาษีมูลค่าเพิ่ม (สรรพากร, 2534 : 2-59)
(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค) อันจะนำไปสู่การศึกษาทดสอบตามกรอบ
แนวคิดที่กำหนดไว้ในบทที่ 2 และเชื่อมโยงด้วยระเบียบวิธีการศึกษา บทที่ 4
เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลร่วมระหว่างทฤษฎีกับปรากฏการณ์จริงในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 4

ระเบียบวิธีการศึกษา

บทนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีการศึกษาซึ่งประกอบด้วยแหล่งที่มาของข้อมูล พื้นที่ที่ทำการศึกษา กลุ่มตัวอย่างและกระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง หน่วยการวิเคราะห์ วิธีการวิเคราะห์และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นต้น โดยจะกล่าวถึงรายละเอียด แต่ละประเด็นต่อไป

ลักษณะของข้อมูล

1. ข้อมูล การศึกษาจะประกอบด้วยข้อมูล 2 ลักษณะ คือ

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaires) ร่วมกับการสังเกตในระดับพื้นที่ และประสบการณ์ของผู้ศึกษา ซึ่งจะได้นำเสนอในส่วนของการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่ข้อมูลที่ได้จาก บทความ เอกสาร หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษา

2. ประชากรและพื้นที่เป้าหมาย ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา ได้แก่ข้าราชการสังกัดกรมสรรพากร ที่ประจำอยู่ในพื้นที่ทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ จำแนกเป็น 2 เขตใหญ่คือ สรรพากรเขต 8 และ สรรพากรเขต 9

3. กรอบการสุ่มตัวอย่าง (sampling frame) กรอบการสุ่มตัวอย่างในที่นี้ ก็คือจำนวนข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ จำแนกเป็นรายละเอียดดังตารางต่อไป

เขต / จังหวัด	จำนวนข้าราชการระดับ(3-8)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
เขต 8		
ชุมพร	65	
ระนอง	42	
พังงา	57	
นครศรีธรรมราช	131	
กระบี่	48 <u>45</u>
ภูเก็ต	118 <u>162</u>
สุราษฎร์ธานี	114 <u>107</u>
รวมเขต 8	<u>575</u>	<u>152</u>
เขต 9		
สงขลา	189 <u>98</u>
ตรัง	68 <u>35</u>
พัทลุง	57	
สตูล	45	
ยะลา	62	
ปัตตานี	63	
นราธิวาส	78	
รวมเขต 9	<u>502</u>	<u>133</u>
รวมเขต 8-9	<u>1,077</u>	<u>285</u>

4. ตัวอย่างและวิธีการเลือก จากกรอบการสุ่มตัวอย่างข้างต้นสามารถกำหนด การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster Sampling) โดยใช้โอกาส ความน่าจะเป็นในทางสถิติ (probability sampling) จากพื้นที่ 14 จังหวัด ภาคใต้ การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็น สรรพากรเขต 8 และ สรรพากร เขต 9 แล้วเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างมา 2 จังหวัด (Simple random sampling) คือจังหวัดใน เขต 8 จังหวัด และ ในเขต 9 จากระดับจังหวัด จะได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอำเภอต่าง ๆ ตามจำนวนที่มีทั้งหมด ดังนั้นจะ ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการระดับชั้นต่าง ๆ

5. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (sample size) การพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามแนวทางที่กำหนดไว้โดยเคิร์กกี และมอร์แกนจากกรอบการสุ่มตัวอย่าง จำนวนประชากรทั้งหมดเท่ากับ 1,077 คน ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม เท่ากับ 285 คน (Krejeieand Morgan, 1970:607-610) อ้างใน (สุจิตรา, 2536 :181-182 และ ปุระชัย, 2529 : 458)โดยพิจารณา จากขนาดของประชากรที่คั่นซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 1,100 คน (ตามตาราง ในภาคผนวก ง)

6. หน่วยการวิเคราะห์ หน่วยการวิเคราะห์ก็คือข้าราชการที่ปฏิบัติงานทั้งเขต อำเภอเมือง และอำเภออื่น ๆ และจังหวัดตั้งแต่ระดับ 3 ถึงระดับ 8

7. เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม นั้นจะใช้แบบสอบถาม (questionnaires) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 3 ระดับ

ระดับแรก เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ สถานะภาพทั่วไปของผู้ตอบได้แก่อำเภอ ที่ปฏิบัติงาน, เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ตำแหน่งหน้าที่, อายุราชการ, ระดับชั้น ฯลฯ

ระดับที่สอง เป็นข้อมูลที่แสดงถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม

ระดับที่สาม เป็นคำถามเปิด นั่นก็คือข้อความที่เปิดทางให้ข้าราชการ ได้แสดงความคิดเห็นตลอดทั้งข้อ เสนอแนะ ซึ่งอาจจะไม่ครอบคลุมปรากฏใน คำถามปิด (ระดับที่สอง) ซึ่งจะสามารถนำมาประกอบอธิบาย วิเคราะห์และ สรุปผลการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (รายละเอียดของเครื่องมือจะปรากฏใน ภาคผนวก ก)

8. การสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaires) นั้นผู้ศึกษาได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนแรก การพิจารณาความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการกรมสรรพากรระดับ 3-8 ในจังหวัด พัทลุง ระหว่าง วันที่ 2 มีนาคม 2537 จำนวน 57 คน จุดประสงค์ก็เพื่อหาข้อบกพร่องของ เครื่องมือ เช่น ประเด็นคำถามที่ไม่ชัดเจน เป็นต้น หลังจากนั้นก็นำมาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นตอนที่สอง การพิจารณาความแม่นยำของแบบสอบถาม (validity) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน คือ

1. นายไพฑูรย์ วัชรระพินท์ สรรพากรเขต 8
2. ผศ.ดร.อาคม ใจแก้ว

หลังจากนั้นจะนำแบบสอบถามที่ผ่านการกลั่นกรองทั้งสองขั้นตอน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามรายละเอียดที่ปรากฏในประเด็นที่ 3, 4 และ 5

9. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตัวแปรที่จะใช้ในการศึกษารั้งนี้จะประกอบด้วย

9.1 ตัวแปรตาม (dependent variable) ก็คือสภาพ ปัญหาและ อุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามนโยบายของข้าราชการโดยพิจารณาจาก

ความราบรื่นในการปฏิบัติงาน

9.2 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ดังที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนั้นจะเป็นตัวแปรเกี่ยวข้องกับหน่วยงาน เช่น งบประมาณ, โครงสร้างองค์การ, บุคลากร, สถานที่, เครื่องมือเครื่องใช้

10. สมมุติฐานการวิจัย เนื่องจากผู้ศึกษาได้เลือกตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เรียกว่า ตัวแบบการจัดการ (management model) ดังนั้นจึงเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ที่เน้นตัวแปรที่ถูกระบุไว้ในตัวแบบดังกล่าวเป็นหลัก ได้แก่ สมรรถนะขององค์การที่ประกอบด้วยโครงสร้าง, บุคลากร, งบประมาณ, สถานที่, วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ว่ามีผลต่อการปฏิบัติตามนโยบายมีปัญหาหรือไม่มีปัญหาอย่างไร

11. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ จะใช้สถิติเบื้องต้นคือร้อยละ และค่าไค-สแควร์ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

$$\text{สูตร } \chi^2 = \sum_i \sum_j \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{O_{ij} - E_{ij}}$$

$$\text{สูตร } C = \sqrt{\frac{\chi^2}{\chi^2 + n}}$$

12. การวิเคราะห์ผล การวิเคราะห์ข้อมูลจะดำเนินการโดยใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ (PC)

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลที่ได้จากปรากฏการณ์จริงในระดับพื้นที่ ภายใต้เครื่องมือการศึกษาคือแบบสอบถาม ซึ่งได้จำแนกเป็นข้อมูลสถานะภาพทั่วไปส่วนบุคคล, สถานะภาพส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงสถานะภาพส่วนบุคคล

สถานะภาพส่วนบุคคล	จำนวน n = 285	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	129	45.30
หญิง	156	54.70

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	จำนวน n = 285	ร้อยละ
อายุ		
ไม่เกิน 25 ปี	5	1.80
26 - 35 ปี	120	42.10
36 - 45 ปี	96	33.70
46 ปีขึ้นไป	64	22.50
สถานะภาพสมรส		
โสด	83	29.10
สมรส (อยู่ร่วมกัน)	136	47.70
หย่า/หม้าย	9	3.20
แยกกันอยู่ คนละอำเภอ/ จังหวัด	57	20.00

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	จำนวน n = 285	ร้อยละ
จำนวนบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ		
ไม่เกิน 2 คน	169	59.30
3 - 4 คน	94	33.00
5 คนขึ้นไป	22	7.70
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	159	55.80
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.40
ประกาศนียบัตร	72	25.30
อื่น ๆ (เช่น ม.6, ม.8,	50	17.50

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สาขาที่จบ		
นิติศาสตร์	33	11.60
เศรษฐศาสตร์	46	16.10
รัฐศาสตร์	6	2.10
บริหารธุรกิจ/บัญชี	97	34.00
คอมพิวเตอร์	2	0.70
อื่น ๆ (เช่น พาณิชยการ, การจัดการทั่วไป)	116	40.70

จากตาราง 1 แสดงสถานะภาพส่วนบุคคลนั้นปรากฏว่าสัดส่วนระหว่างเพศชายและหญิงใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 45.30 และ 54.70 ตามลำดับ อายุส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง กลุ่ม 26-35 ปี (ร้อยละ 42.10) กับกลุ่ม 36-45 ปี (ร้อยละ 33.70) สถานะภาพการสมรส (อยู่ร่วมกัน) มากที่สุด (ร้อยละ 47.70) รองลงมาคือโสด (ร้อยละ 29.10) และสมรสแล้วแต่แยกกันอยู่ (ร้อยละ 20.00) จำนวนบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบไม่เกิน 2 คน (ร้อยละ 59.30) และ 3-4 คน (ร้อยละ 33.40) การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 55.80) รองลงมาคือระดับประกาศนียบัตร (ร้อยละ 25.30) สูงกว่าปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 1.40 สาขาที่จบ บริหารธุรกิจ/บัญชี มากที่สุด (ร้อยละ 34.00) รองลงมาคือเศรษฐศาสตร์และนิติศาสตร์

ตาราง 2 แสดงสถานะภาพการทำงาน

สถานะภาพการทำงาน	จำนวน n = 285	ร้อยละ
อายุราชการ		
ไม่เกิน 5 ปี	63	22.10
6 - 10 ปี	56	19.60
11 - 15 ปี	65	22.80
16 - 20 ปี	50	17.50
21 ปี ขึ้นไป	51	17.90
ภูมิลำเนา (สถานที่เกิด)		
ใน (พื้นที่รับราชการ)	141	49.50
นอก (พื้นที่รับราชการ)	144	50.50
การมีรายได้เสริม		
มี	57	20.00
ไม่มี	228	80.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานะภาพการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบ		
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ	174	61.10
หัวหน้างาน	48	16.80
หัวหน้าฝ่าย	12	4.20
สรรพากรอำเภอ	47	16.50
สรรพากรจังหวัด	4	1.40
อัตราเงินเดือน		
ไม่เกิน 5,200 บาท	4	1.40
5,201 - 8,200 บาท	119	41.80
8,201 - 11,200 บาท	86	30.20
11,201 - 14,000 บาท	51	17.90
14,001 - 17,000 บาท	18	6.30
ตั้งแต่ 17,001 บาทขึ้นไป	7	2.50

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานะภาพการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
อดีตเคยทำงาน		
เคย	190	66.70
ไม่เคย	95	33.30
การเข้าฝึกอบรม		
ไม่เคย	25	8.80
เคย	260	91.20
การฝึกอบรมตามสายงานที่ปฏิบัติ		
ตรง	249	87.40
ไม่ตรง	36	12.60

จากตาราง 2 แสดงสถานะภาพการทำงานปรากฏว่ามีลักษณะการกระจายที่ใกล้เคียงกันคือ กลุ่มมีอายุรับราชการ 11 - 15 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 22.80) รองลงมาคือกลุ่มอายุรับราชการไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ 22.10) 6 - 10 ปี (ร้อยละ 19.60) 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 17.90) และ 16 - 20 ปี (ร้อยละ 17.50) ตามลำดับ ภูมิลำเนา (สถานที่เกิด) ทั้งในพื้นที่จังหวัดที่รับราชการปัจจุบันและนอกพื้นที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 49.50 และ ร้อยละ 50.50) ส่วนใหญ่จะไม่มีรายได้เสริม (ร้อยละ 80.00) ที่มีรายได้เสริมมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 20.00) ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.10) เป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ รองลงมาคือสรรพากรอำเภอ (ร้อยละ 16.50) หัวหน้างาน (ร้อยละ 16.80) หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 4.20) และสรรพากรจังหวัด (ร้อยละ 1.40) อัตราเงินเดือนที่ได้รับในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 5,201 - 8,200 บาท (ร้อยละ 41.80) ระดับ 8,201 - 11,200 บาท (ร้อยละ 30.20) ระดับ 11,201 - 14,000 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.70) เคยมีประสบการณ์การทำงานมาจากหน่วยงานอื่นมาก่อน ส่วนน้อย (ร้อยละ 33.30) ไม่เคยทำงานที่อื่นมาก่อน เคยมีประสบการณ์การฝึกอบรมมีถึง ร้อยละ 91.20 และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.40) ที่เห็นว่าการอบรมตรงกับงานที่ทำ

ตาราง 3 แสดงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

รายการ	จำนวน n =285	ร้อยละ
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน		
เหมาะสม	139	48.80
ไม่เหมาะสม	146	51.20
ถ้าไม่เหมาะสมได้แก่เรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1)	n=247	
ขั้นตอนการปฏิบัติงานมากและ ล่าช้า	93	32.60
มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน	62	21.80
ระเบียบการปฏิบัติตามขั้นตอน ไม่ชัดเจน	92	32.30
อื่น ๆ (เช่น ระเบียบล้าสมัย, เปิดโอกาสให้ผู้เสียภาษีเข้ามา หาประโยชน์ ได้แก่ การขอคืน ภาษีมูลค่าเพิ่ม	34	11.90

จากตาราง 3 แสดงสภาพปัญหาการปฏิบัติงานในประเด็น ของ
ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น สัดส่วนที่ตอบว่าเหมาะสม (ร้อยละ 48.8) และ
ไม่เหมาะสม (ร้อยละ 51.2) มีความใกล้เคียงกัน ในส่วนที่บอกว่าขั้นตอน
ไม่เหมาะสมนั้น ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของระเบียบการปฏิบัติงานตามขั้นตอน
ไม่ชัดเจน (ร้อยละ 32.3) และขั้นตอนปฏิบัติงานมากล่าช้า (ร้อยละ 32.6)
นอกจากนั้นก็เป็นเรื่องของการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกัน (ร้อยละ 21.8) ส่วนที่
ตอบประเด็นอื่น ๆ นั้น เช่น ขั้นตอนการปฏิบัติงานมาก ล่าช้า การปฏิบัติงาน
ซ้ำซ้อน ฯลฯ

เมื่อพิจารณาเจาะลึกเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานว่าเหมาะสม
หรือไม่เหมาะสมโดยจำแนกตามสถานะภาพส่วนบุคคลเฉพาะเพศ อายุ และ
ระดับการศึกษาแล้วปรากฏผลตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานะภาพส่วนบุคคลกับขั้นตอนการปฏิบัติงาน

สถานะภาพส่วนบุคคล	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	รวม n = 285
เพศ			
ชาย	60	69	129 (45.30)
หญิง	79	77	156 (54.70)
X^2	= 0.4891		
sig.	= 0.4875		
conti.coeff.	= 0.0411		

contingency coefficient (แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร)

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	รวม n = 285
อายุ			
ไม่เกิน 25 ปี	-	5	5 (1.80)
26 - 35 ปี	59	61	120 (42.10)
36 - 45 ปี	44	52	96 (33.70)
46 ปี ขึ้นไป	36	28	64 (22.50)
χ^2 = 6.5320			
sig. = 0.0884			
conti.coeff. = 0.1497			

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	รวม n = 285
ระดับการศึกษา			
ปริญญาตรี	75	84	159 (55.80)
สูงกว่าปริญญาตรี	1	3	4 (1.40)
ประกาศนียบัตร	37	35	72 (25.30)
อื่น ๆ เช่น (ม.6, ม.8, ฯลฯ)	26	24	50 (17.50)
χ^2 = 1.4739			
sig. = 0.6883			
conti.coeff. = 0.0717			

จากตาราง 4 จะพบว่าปัจจัยทางด้านเพศ (ชาย - หญิง) และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับขั้นตอนการปฏิบัติงาน แต่ในขณะเดียวกันเมื่อจำแนกตามอายุแล้วจะพบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.10) นั่นก็คือ กลุ่มอายุช่วงไม่เกิน 25 ปี, 26 - 35 ปี และ 36 - 45 ปี ส่วนใหญ่จะบอกว่าขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม ในขณะที่กลุ่ม 46 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่กลับเห็นว่าขั้นตอนการปฏิบัติงานเหมาะสมแล้ว

ตาราง 5 แสดงการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การติดต่อประสานงาน	n = 285	
มี	266	93.30
ไม่มี	19	6.70
การประสานงานมีลักษณะใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1)	n = 589	
ภายในหน่วยงาน	174	29.54
นอกหน่วยงานแต่อยู่ในสังกัด	212	35.99
หน่วยงานอื่นที่ไม่ได้สังกัดกรม	203	34.47
สรรพากร		

จากตารางแสดงการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น พบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.30) ต้องมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 6.70) เท่านั้น ที่ไม่มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น การประสานงานจะกระทำในลักษณะนอกหน่วยงานแต่อยู่ในสังกัด กรมสรรพากร (ร้อยละ 35.99) หน่วยงานอื่นที่ไม่ได้สังกัดกรมสรรพากร (ร้อยละ 34.47) ประสานงานในหน่วยงาน (ร้อยละ 29.54) ตามลำดับ

สำหรับปัญหาที่เกิดจากการประสานงานนั้นมีลักษณะต่าง ๆ เรียง

ตามลำดับต่อไปนี้

1. ขาดความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานภายนอก
2. ข้อจำกัดทางด้านเวลาและความล่าช้า
3. ความไม่สอดคล้องในระเบียบปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานภายใน

และการประสานงานภายใน

4. ระเบียบปฏิบัติไม่ชัดเจน
5. การไม่ได้รับการตอบสนองจากหน่วยเหนือ
6. ขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์การสื่อสาร
7. ขั้นตอนและภาระงานยุ่งยากซับซ้อน
8. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ขาดแคลน
9. บทขัดกันแห่งกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มกับกฎหมายของหน่วยงานอื่น
10. ขาดข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์
11. การคมนาคมและยานพาหนะขาดแคลน
12. งบประมาณมีจำกัดไม่พอกับภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงาน

ตาราง 6 แสดงปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนและอำนาจการตัดสินใจการปฏิบัติงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนและอำนาจการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน		
ไม่มี	215	75.40
มี	70	24.60

ปัญหาที่เกิดจากขั้นตอนและอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.40) ตอบว่าไม่มี ที่มีปัญหาส่วนน้อย (ร้อยละ 24.60) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่งกับปัญหาดังกล่าวพบว่ามี ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ระดับ0.10) ซึ่งปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 7

ตาราง 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่การงานกับปัญหาการปฏิบัติตามขั้นตอนและอำนาจการตัดสินใจ

ปัญหาในการปฏิบัติตามขั้นตอนและอำนาจการตัดสินใจ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ	หัวหน้างาน	หัวหน้าฝ่าย	สรรพากรอำเภอ	สรรพากรจังหวัด	รวม
ไม่มี	140	36	8	28	3	215 (75.40)
มี	34	12	4	19	1	70 (24.60)
รวม	174 (61.10)	48 (16.80)	12 (4.20)	47 (16.50)	4 (1.40)	285

$$\chi^2 = 9.2552$$

$$\text{sig.} = 0.0550$$

$$\text{conti.coeff.} = 0.1774$$

จากตาราง 6-7 จะพบว่าเมื่อมีตำแหน่งสูงขึ้นการประสานงานจะมีมากขึ้นโดยจะมีการประสานงานมากที่สุดในระดับสรรพากรอำเภอ แต่ในระดับจังหวัดกลับมีการประสานงานน้อยลงส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับขั้นตอนและอำนาจการตัดสินใจได้แก่

1. ขาดอำนาจในการตัดสินใจ และสายการบังคับบัญชา
2. ขั้นตอนยุ่งยากล่าช้า
3. ขาดข้อมูลข่าวสาร
4. บุคลากรขาดความรู้ความสามารถและการฝึกอบรมมีน้อย
5. ขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่
6. ปริมาณงานเกินกว่าอัตราที่มีอยู่ไม่เหมาะสม
7. คู่มือการปฏิบัติงานและวัสดุอุปกรณ์ขาดแคลน
8. อิทธิพลและผู้มีอำนาจ

ตาราง 8 แสดงปัญหาในการปฏิบัติเนื่องจากผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาในการปฏิบัติเนื่องจากผู้เสีย ภาษีมูลค่าเพิ่ม	n = 285	
ไม่มี	70	24.60
มี	215	75.40
กรณีมีปัญหาได้แก่ (ตอบได้ มากกว่า 1)	n = 362	
1. ไม่เข้าใจข้อกำหนดและ ขั้นตอน	166	45.86
2. ไม่สามารถที่จะปรึกษาผู้ใดได้	27	7.46
3. ไม่สนใจเพราะได้มอบหมาย ให้ผู้ที่ทำบัญชีดำเนินการแทน	136	37.57
4. อื่น ๆ เช่น	33	9.12
4.1 ผู้เสียภาษีขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ ข้อปฏิบัติตามกฎหมาย ภาษีอากร		

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
<p>4.2 ขาดความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่และการให้ความร่วมมือในการเสียหาย</p>		
<p>4.3 ขาดการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมและให้ความรู้ความเข้าใจตลอดจนมีทัศนคติที่ดีและถูกต้องในการเสียหาย</p>		
<p>4.4 ปิดเปลือกหลบหลักและหลักเสี่ยงการเสียหายโดยยึดคติดำนิยมในการเสียหายที่ไม่ถูกต้อง</p>		

จากตาราง 8 ปรากฏว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.40) ประสบปัญหาอันเนื่องมาจากประชาชนผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม มีเพียงร้อยละ 24.60 เท่านั้นที่ไม่ประสบปัญหาเมื่อจำแนกตามระดับตำแหน่ง/หน้าที่ความรับผิดชอบกับการมีปัญหาดังกล่าวจะปรากฏตามตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่กับปัญหาที่เกิดจาก
ผู้เสียภาษี

ปัญหา จาก ผู้เสีย ภาษี	เจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติ งาน	หัวหน้า งาน	หัวหน้า ฝ่าย	สรรพากร อำเภอ	สรรพากร จังหวัด	รวม
ไม่มี	49	10	2	9	-	70 (24.60)
มี	125	38	10	38	4	215 (75.40)
รวม	174 (61.10)	48 (16.80)	12 (4.20)	47 (16.50)	4 (1.40)	285

$$\chi^2 = 4.0258$$

$$\text{sig.} = 0.4025$$

$$\text{conti.coeff.} = 0.1180$$

นั่นก็คือตำแหน่งที่ปฏิบัติและรับผิดชอบไม่มีความสัมพันธ์กับการมีปัญหาจากผู้เสียหายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 โดยส่วนใหญ่ของทุกกลุ่มล้วนประสบปัญหาทั้งสิ้น โดยปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะดังนี้ (ตามลำดับ)

1. ประชาชนไม่เข้าใจข้อกำหนดและขั้นตอน
2. ไม่สนใจเพราะได้มอบหมายให้ผู้ที่ทำบัญชีดำเนินการแทนแล้ว
3. ไม่สามารถที่จะปรึกษาผู้ใดได้
4. อื่น ๆ ดังรายละเอียดในตารางที่ 8 ข้อ 4

ตาราง 10 แสดงปัจจัยการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยการอำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติงาน	n=285	
เพียงพอ	32	11.20
ไม่เพียงพอ	253	88.80
กรณีที่ไม่เพียงพอได้แก่ปัจจัย (ตอบได้มากกว่า 1)	n =476	
1. วัสดุครุภัณฑ์	122	42.80
2. อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน	180	63.20
3. ยานพาหนะ	128	44.90
4. อื่น ๆ เช่น คู่มือที่ใช้ในการ ปฏิบัติงาน, ประมวลรัษฎากร	46	16.10

จากตาราง 10 ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.80) บอกว่า ปัจจัยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานในขณะนี้ยังไม่เพียงพอ จำแนกเป็น อุปกรณ์, เครื่องมือ, เครื่องใช้สำนักงาน (ร้อยละ 63.20), ยานพาหนะ (ร้อยละ 44.90) และวัสดุครุภัณฑ์ (ร้อยละ 42.80) เมื่อพิจารณาข้อเลือก ประเด็นอื่น ๆ ด้วยการให้แจกแจงรายละเอียดปรากฏว่าปัจจัยที่ยังขาดแคลน ได้แก่

1. รถยนต์
2. เครื่องเขียนแบบพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์
3. พิมพ์ดีด
4. เครื่องถ่ายเอกสาร
5. คอมพิวเตอร์
6. ตู้
7. เก้าอี้
8. เครื่องโทรสาร
9. เครื่องคิดเลข
10. โทรศัพท์
11. เครื่องโทรเน็ยว
12. สถานที่ทำงาน
13. เครื่องปรับอากาศ
14. อัตราค่าลิ้งเจ้าหน้าที
15. เครื่องออกใบเสร็จรับเงิน
16. บ้านพัก
17. งบประมาณ
18. น้ำมันยานพาหนะ

19. เครื่องขยายเสียง
20. งบประมาณ
21. กล้องถ่ายรูป

จากตาราง 11 เมื่อจำแนกปัจจัยการอำนวยความสะดวกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานปรากฏว่าทุกกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 นั่นก็คือทุกกลุ่มตอบไปในทิศทางเดียวกันว่ายังขาดแคลนปัจจัยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ (ดูรายละเอียดตารางที่ 11)

ตาราง 11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบกับปัจจัย
การอ่านบทความสะดวก

ปัจจัย การ อ่าน ความ สะดวก	เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติ	หัวหน้า งาน	หัวหน้า ฝ่าย	สรรพากร อำเภอ	สรรพากร จังหวัด	รวม
เพียงพอ	21	5	-	6	-	32 (11.23)
ไม่ เพียงพอ	153	43	12	41	4	253 (88.77)
รวม	174 (61.10)	48 (16.80)	12 (4.20)	47 (16.50)	4 (1.40)	285

$$x^2 = 2.2903$$

$$\text{sig.} = 0.6825$$

$$\text{conti.coeff.} = 0.0893$$

ตาราง 12 แสดงความเหมาะสมระหว่างหน้าที่ความรับผิดชอบกับความรู้
ความสามารถ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความเหมาะสมระหว่างหน้าที่ ความรับผิดชอบกับความรู้	n=285	
เหมาะสม	230	80.70
ไม่เหมาะสม	55	19.30
กรณีที่ไม่เหมาะสมได้แก่ (ตอบได้ มากกว่า 1)	n=72	
1. ภาระงานไม่ตรงกับความรู้	28	38.89
2. ภาระงานไม่ตรงกับความถนัด	28	38.89
3. อื่น ๆ	16	16.72
3.1 ปฏิบัติงานในงานที่ปฏิบัติ อยู่นานเกินไป		
3.2 ภาระงานที่ปฏิบัติอยู่มี ปัญหาติดตามมาและยากที่ จะแก้ไข		
3.3 การที่ต้องปฏิบัติงานใน สถานที่เดิมเป็นเวลานาน		

จากตาราง 12 ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.70) ตอบว่าหน้าที่ความรับผิดชอบในขณะที่มีความรู้ความสามารถนั้นเหมาะสมแล้วมีเพียง (ร้อยละ 19.30) ที่ตอบว่าไม่เหมาะสม ซึ่งได้แก่เรื่องภาระงานไม่ตรงกับความรู้อาภาระงานไม่ตรงกับความถนัด และอื่น ๆ เช่น การปฏิบัติหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่นานจนเกินไปไม่มีการสับเปลี่ยนหน้าที่เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้งานเสริมสร้างประสบการณ์ และความรู้ และสร้างความรู้หรือสั่งในการทำงาน และภาระงานที่ปฏิบัติอยู่มีปัญหาที่สะสมค้างคั่งมาจากเจ้าหน้าที่คนก่อนซึ่งไม่สามารถแก้ไขหรือแก้ไขปัญหาได้ยากเนื่องจากไม่ได้มีการส่งงานก่อนที่จะรับมอบงาน ตลอดจนการที่ต้องปฏิบัติงานในสถานที่เดิมเป็นเวลานานก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย กรณีที่สถานที่ที่รับราชการกับสถานภาพส่วนบุคคลหรือการไม่ได้รับการเหลียวแลจากผู้บังคับบัญชาในการโยกย้าย เป็นต้น

เมื่อจำแนกตามภาระหน้าที่/ตำแหน่งที่รับผิดชอบกับการตอบว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมแล้วก็จะพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 นั่นก็คือทุกกลุ่มตำแหน่งหน้าที่ตอบไปในทิศทางเดียวกันว่าเหมาะสมแล้วซึ่งปรากฏตามตาราง 13

ตาราง 13 แสดงความเหมาะสมของหน้าที่กับความรู้อำนาจ
ตามตำแหน่ง

หน้าที่ ความ รับผิดชอบ กับ ความรู้ ความสามารถ	เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติ งาน	หัวหน้า งาน	หัวหน้า ฝ่าย	สรรพากร อำเภอ	สรรพากร จังหวัด	รวม
เหมาะสม	141	39	9	38	3	230 (80.70)
ไม่เหมาะสม	33	9	3	9	1	55 (15.30)
รวม	174 (61.10)	48 (16.80)	12 (4.20)	47 (16.50)	4 (1.40)	285

$$x^2 = 0.3563$$

$$\text{sig.} = 0.9859$$

$$\text{conti.coeff.} = 0.0353$$

ตาราง 14 แสดงปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่	n=285	
น้อย	14	4.90
เหมาะสม	191	67.00
มากเกินไป	80	28.10
กรณีที่มีมากเกินไปมีวิธีการปฏิบัติ (ตอบได้มากกว่า 1)	n=244	
1. ทำเท่าที่สามารถทำได้	28	11.48
2. ทำนอกเวลาราชการและได้รับ เงินตอบแทนตามระเบียบของ ทางราชการ	41	16.80
3. ทำนอกเวลาราชการโดยไม่ได้ รับเงินตอบแทน	99	40.57
4. เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณา	76	31.15

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
กรณีที่มีปริมาณงานน้อยมีวิธีการปฏิบัติ (ตอบได้มากกว่า 1)	n=42	
1. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อ พิจารณา	13	30.95
2. ปฏิบัติงานไปตามปกติ	17	40.48
3. อื่น ๆ เช่น ศึกษาระเบียบ ช่วยปฏิบัติงานในหน่วยอื่นที่มี ปริมาณงานมาก	12	28.57

จากตาราง 14 ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.00) ตอบว่าปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ในขณะนี้เหมาะสมแล้ว มีร้อยละ 28.10 ตอบว่ามีปริมาณงานมากเกินไป ส่วนที่ตอบว่าปริมาณยังมีน้อยมีเพียง (ร้อยละ 4.90) หากจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่กับปริมาณงานแล้วปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 นั่นก็คือ สรรพากรจังหวัดกับหัวหน้าฝ่ายมีสัดส่วนการตอบว่าปริมาณงานมากมีอัตราส่วนค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ตาราง 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่กับปริมาณงาน

ปริมาณงาน	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ	หัวหน้างาน	หัวหน้าฝ่าย	สรรพากรอำเภอ	สรรพากรจังหวัด	รวม
น้อย	3	5	—	6	—	14 (4.90)
เหมาะสม	124	23	8	34	2	191 (67.00)
มากเกินไป	47	20	4	7	2	80 (28.10)
รวม	174 (61.10)	48 (16.80)	12 (4.20)	47 (16.50)	4 (1.40)	285

$$x^2 = 23.6430$$

$$\text{sig.} = 0.0026$$

$$\text{conti.coeff.} = 0.2768$$

จากตาราง 15 จะเห็นว่ามีการณีที่ตอบว่ามากเกินไปนั้นส่วนใหญ่
จะมีทางออกก็คือ การทำงานนอกเวลาราชการโดยไม่ได้เงินตอบแทน
(ร้อยละ 34.70) เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณา (ร้อยละ 26.70)
ทำนอกเวลาราชการและได้รับเงินตอบแทน (ร้อยละ 14.40) และทำเท่าที่
สามารถจะทำได้ (ร้อยละ 9.80) ตามลำดับ ส่วนที่ตอบว่ามีปริมาณงานน้อยนั้น
มีทางออกโดยปฏิบัติงานไปตามปกติและรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงความเหมาะสมของอาคารสถานที่ที่ปฏิบัติงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความเหมาะสมของอาคารสถานที่ ที่ใช้ปฏิบัติงาน	n=285	
เหมาะสม	84	29.50
ไม่เหมาะสม	201	70.50
กรณีไม่เหมาะสมได้แก่ (ตอบได้ มากกว่า 1)	n=686	
1. สถานที่ทำงานคับแคบ	146	51.20
2. อาคารสถานที่ทรุดโทรม	52	18.20
3. อากาศร้อนและไม่ถ่ายเท	148	51.90
4. อยู่ห่างที่พัก	27	9.50
5. ร้านอาหารหรือสถานบริการ มีน้อยหรืออยู่ห่างไกล	80	28.10
6. สกปรกมีฝุ่นละออง	62	21.80
7. การเดินทางไม่สะดวก	14	4.90
8. ความปลอดภัยมีน้อย	12	4.20
9. ไม่ได้ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับ ระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า)	82	28.80

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
10. ระบบการติดต่อสื่อสาร (ไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ และการสื่อสารอื่น ๆ ไม่ได้ ได้รับความสะดวก)	44	15.40
11. อื่น ๆ เช่น มิได้มีการจัดการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ ประชาชนผู้มาติดต่อเสียภาษี ตามความเหมาะสม ฯลฯ	19	6.70

จากตาราง 16 พบว่าส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 70.50 เห็นว่าอาคารสถานที่ที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่ในขณะนี้ยังไม่เหมาะสม ส่วนที่เห็นว่าเหมาะสมแล้วมีร้อยละ 29.50 ความไม่เหมาะสมส่วนใหญ่ เรียงตามลำดับจะเป็นด้านสถานที่ดับแคบ อากาศไม่ถ่ายเท ระบบสาธารณูปโภคไม่สะดวก (ไฟฟ้า, ประปา, ห้องน้ำ, น้ำดื่ม) ร้านอาหารมีน้อยและอยู่ห่างไกล สถานที่สกปรกมีฝุ่นละออง อาคารทรุดโทรม ระบบการติดต่อสื่อสารไม่สะดวก อยู่ห่างที่พัก เป็นต้น

หากจำแนกการตอบว่าอาคารสถานที่เหมาะสมหรือไม่ตามตำแหน่งหน้าที่การงานแล้วปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 นั่นก็คือ สัดส่วนการตอบระหว่างกลุ่มที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน โดยหัวหน้าฝ่ายและสรรพากรอำเภอมีสัดส่วนการตอบว่าอาคารสถานที่ไม่เหมาะสมสูงกว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหัวหน้างานและสรรพากรจังหวัดตามรายละเอียดจากตาราง 17

ตาราง 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหน้าที่ราชการกับความ
เหมาะสมของสถานที่

อาคาร สถานที่	เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติ	หัวหน้า งาน	หัวหน้า ฝ่าย	สรรพากร อำเภอ	สรรพากร จังหวัด	รวม
เหมาะสม	55	18	2	7	2	84 (29.50)
ไม่ เหมาะสม	119	30	10	40	2	201 (70.50)
รวม	174 (61.10)	48 (16.80)	12 (4.20)	47 (16.50)	4 (1.40)	285

$$x^2 = 8.4335$$

$$\text{sig.} = 0.0769$$

$$\text{conti.coeff.} = 0.1695$$

ตาราง 18 แสดงการบริหารงบประมาณในหน่วยงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ทราบการบริหารงบประมาณใน หน่วยงานหรือไม่	n=285	
ทราบ	160	56.10
ไม่ทราบ	125	43.90
กรณีที่ทราบ งบประมาณที่ได้รับ เพียงพอหรือไม่	n=285	
เพียงพอ	68	23.90
ไม่เพียงพอ	217	76.10
กรณีงบประมาณเพียงพอ หรือ ไม่เพียงพอ พิจารณาจาก (ตอบได้ มากกว่า 1)	n=372	
1. การสนับสนุนในด้านการเบิก เบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา ค่าเดินทางไปราชการ	127	32.14
2. อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวกใน	170	45.70

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สำนักงาน ยานพาหนะ		
3. การสนับสนุนเกี่ยวกับการฝึก อบรม ด้งาน	64	17.20
4. อื่น ๆ เช่น	11	2.96
4.1 การเบิกจ่ายล่าช้า		
4.2 ขวัญและกำลังใจใน การทำงาน		
4.3 การร่วมมือร่วมใจใน การปฏิบัติงาน		
กรณีหากงบประมาณไม่เพียงพอมีวิธี ดำเนินการอย่างไร	n=253	
1. ปฏิบัติงานไปตามปกติ	66	26.09
2. ขอความสนับสนุนจากเอกชน	12	4.74
3. แจ้งหน่วยเหนือเพื่อพิจารณา	160	63.24
4. อื่น ๆ เช่น (ของบประมาณ เพิ่มเติม)	15	5.93

จากตาราง พบว่าที่ทราบเรื่องการบริหารงบประมาณมีประมาณร้อยละ 56.10 ส่วนที่ไม่ทราบมีร้อยละ 43.90 จากส่วนที่ทราบนี้ส่วนใหญ่จะตอบว่างบประมาณยังไม่ได้รับเพียงพอ (ร้อยละ 76.10) ซึ่งการพิจารณาว่าเพียงพอหรือไม่จะพิจารณาจากอุปกรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือในการอำนวยความสะดวก การสนับสนุนด้านการเบิกจ่ายเลี้ยง ค่าล่วงเวลาการสนับสนุนเกี่ยวกับการอบรมดูงานตามลำดับ

ในการปฏิบัติภายใต้สถานการณ์งบประมาณไม่เพียงพอนั้นจะมีวิธีการดำเนินงานโดยส่วนใหญ่ ใช้วิธีการแจ้งหน่วยเหนือเพื่อพิจารณา ร่องลงมาที่ปฏิบัติงานไปตามปกติ สุดท้ายก็คือการขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานเอกชน

สำหรับผู้ที่ทราบและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณส่วนใหญ่ก็คือ กลุ่มที่มีตำแหน่งสูงขึ้นไปเห็นได้ชัดเจนตั้งแต่ระดับหัวหน้าฝ่ายสรรพากรอำเภอ และสรรพากรจังหวัด ซึ่งพิจารณาได้จากตาราง 19 กล่าวคือตำแหน่งหน้าที่การงานจะมีผลต่อการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณโดยพิจารณาได้จากระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10

ตาราง 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการทราบเรื่องการบริหาร
งบประมาณ

การทราบเรื่อง งบประมาณ	เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติ	หัวหน้า งาน	หัวหน้า ฝ่าย	สรรพากร อำเภอ	สรรพากร จังหวัด	รวม
ทราบ	90	22	8	36	4	160 (56.10)
ไม่ทราบ	84	26	4	11	-	125 (43.90)
รวม	174 (61.10)	48 (16.80)	12 (4.20)	47 (16.50)	4 (1.40)	285

$$\chi^2 = 15.1090$$

$$\text{sig.} = 0.0045$$

$$\text{conti.coeff.} = 0.2243$$

ตาราง 20 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามระเบียบขั้นตอน
ข้อกำหนดภาษีมูลค่าเพิ่ม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาและอุปสรรค	n=285	
ไม่มี	36	12.60
มี	249	87.40
กรณีที่มีปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1)	n=657	
1. ประชาชนที่มาติดต่อไม่เข้าใจ ขั้นตอนและแบบฟอร์ม	175	30.86
2. ไม่สามารถตัดสินใจเมื่อเกิด ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบ	94	14.31
3. ระเบียบข้อปฏิบัติมี รายละเอียดปลีกย่อยมาก	172	26.18
4. ไม่เข้าใจข้อกำหนดและ ระเบียบปฏิบัติเท่าที่ควร	96	14.61
5. ไม่ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวกับ ระเบียบกฎหมายและข้อ ปฏิบัติ	50	7.61

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6. อิทธิพลของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลภายในและภายนอก	48	7.31
7. อื่น ๆ ได้แก่	22	3.35
7.1 ระเบียบปฏิบัติยังขาด ความรัดกุม การควบคุม หรือมาตรการที่ดีและยัง มีความไม่ชัดเจนใน ระเบียบปฏิบัติ 7.2 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ภาษีมูลค่าเพิ่มขัดกันกับ บทบัญญัติหรือระเบียบ ปฏิบัติตามข้อกฎหมายอื่น 7.3 ความยืดหยุ่นและความ สามารถในการปรับใช้ ข้อกฎหมายตามสถาน การณ์และสภาพข้อเท็จ จริงที่เกิดขึ้น		

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซับซ้อนยุ่งยากและไม่มี บรรทัดฐานในการ ปฏิบัติงาน		

จากตารางแสดงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานภายใต้กฤ
ระเบียบภาษีมูลค่าเพิ่มนั้นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 87.40 ตอบว่ามีปัญหาที่เหลือ
คือร้อยละ 12.60 ตอบว่าไม่มีปัญหา และเมื่อพิจารณาตามสถานะภาพส่วน
บุคคลและสถานะภาพการทำงานแล้วปรากฏดังตามตารางที่ 21 และ
ตารางที่ 22

ตาราง 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบาย
ภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติจำแนกตามสถานะภาพส่วนบุคคล

สถานะภาพส่วนบุคคล	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
			285
เพศ			
ชาย	9	120	129 (45.30)
หญิง	27	129	156 (54.70)
$X^2 = 6.8287$			
sig. = 0.0089			
conti.			
coeff. = 0.1530			

ตาราง 21 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	รวม
			285
อายุ			
ไม่เกิน 25 ปี	—	5	5 (1.80)
26 - 35 ปี	13	107	120 (42.10)
36 - 45 ปี	13	83	96 (33.70)
46 ปีขึ้นไป	10	54	64 (22.50)
$X^2 = 1.6662$			
sig. = 0.6445			
conti.			
coeff. = 0.0762			

ตาราง 21 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
			285
สถานะภาพสมรส			
โสด	11	72	83 (29.10)
สมรส (อยู่ร่วมกัน)	18	118	136 (47.70)
หย่า/หม้าย	3	6	9 (3.20)
แยกกันอยู่ คนละ อำเภอ/จังหวัด	4	53	57 (20.00)
$\chi^2 = 1.5566$			
sig. = 0.4592			
conti.			
coeff. = 0.0737			

ตาราง 21 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
			285
จำนวนบุคคลที่อยู่ใน ความรับผิดชอบ			
ไม่เกิน 2 คน	23	146	169 (59.30)
3 - 4 คน	9	85	94 (33.30)
5 คนขึ้นไป	4	18	22 (7.70)
$X^2 = 1.5566$			
sig. = 0.4592			
conti.			
coeff. = 0.0737			

ตาราง 21 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
			285
ระดับการศึกษา			
ปริญญาตรี	14	145	159 (55.80)
สูงกว่าปริญญาตรี	1	3	4 (1.40)
ประกาศนียบัตร	15	57	72 (25.30)
อื่น ๆ (ม.6, ม.8, ปวช.,ปวส.)	6	44	50 (17.50)
$\chi^2 = 7.0708$			
sig. = 0.0697			
conti.			
coeff. = 0.1556			

ตาราง 21 (ต่อ)

สถานะภาพส่วนบุคคล	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม 300
สาขาที่จบ(ตอบได้มากกว่า 1)			
นิติศาสตร์	1	32	33 (11.00)
เศรษฐศาสตร์	2	44	46 (15.33)
รัฐศาสตร์	2	4	6 (2.00)
บริหารธุรกิจ/บัญชี	13	84	97 (32.33)
คอมพิวเตอร์		2	2 (0.67)
อื่น ๆ(เช่น พาณิชยการ, การจัดการทั่วไป)	19	97	116 (38.67)
χ^2			= 10.060
sig.			= 0.10
conti.coeff.			= 0.180

จากตาราง 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรค
ในการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติจำแนกตามสถานะภาพส่วนบุคคล
ปรากฏว่า ระดับการศึกษา และสาขาที่จบ จะมีความสัมพันธ์กันอย่างมี
นัยสำคัญ ณ ระดับ 0.10 แต่อายุ สถานะภาพสมรส จำนวนบุคคลที่อยู่ใน
ความรับผิดชอบนั้นจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ
0.10

ตาราง 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบาย
ภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติจำแนกตามสถานะภาพด้านการทำงาน

สถานะภาพด้านอาชีพรับราชการ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
			285
อายุราชการ(นับเฉพาะ กรรมสรรพากร)			
ไม่เกิน 5 ปี	9	54	63 (22.10)
6 - 10 ปี	6	50	56 (19.60)
11 - 15 ปี	5	60	65 (22.80)
16 - 20 ปี	7	44	51 (17.90)
χ^2 = 3.1407			
sig. = 0.5346			
conti.coeff.= 0.1044			

ตาราง 22 (ต่อ)

สถานะภาพด้านอาชีพรับราชการ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
			285
ภูมิสำเนาเดิม (จังหวัด)			
ในพื้นที่จังหวัดที่รับราชการ	13	128	141 (49.50)
นอกจังหวัดที่รับราชการ	23	121	144 (50.50)
χ^2 = 2.9433			
sig. = 0.0862			
conti.coeff. = 0.1011			

ตาราง 22 (ต่อ)

สถานะทางด้านอาชีพรับราชการ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
			285
รายได้เสริม			
มี	11	46	57 (20.00)
ไม่มี	25	203	228 (80.00)
χ^2	=	2.8964	
sig.	=	0.0903	
conti.coeff.	=	0.1998	

ตาราง 22 (ต่อ)

สถานะภาพด้านอาชีพรับราชการ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
หน้าที่ความรับผิดชอบ			
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ	21	153	174 (61.10)
หัวหน้างาน	9	39	48 (16.80)
หัวหน้าฝ่าย	3	9	12 (4.20)
สรรพากรอำเภอ	3	44	47 (16.50)
สรรพากรจังหวัด	-	4	4 (1.40)
x^2 = 5.5827			
sig. = 0.2326			
conti.coeff. = 0.1386			

ตาราง 22 (ต่อ)

สถานะสภาพด้านอาชีพรับราชการ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
			285
อัตราเงินเดือน			
ไม่เกิน 5,200 บาท	2	2	4 (1.40)
5,201 - 8,200 บาท	15	104	119 (41.80)
8,201 - 11,200 บาท	12	74	86 (30.20)
11,201 - 14,000 บาท	4	47	51 (17.90)
14,001 - 17,000 บาท	2	16	18 (6.30)
17,001 บาทขึ้นไป	1	6	7 (2.50)
χ^2	= 6.3122		
sig.	= 0.2770		
conti.coeff.	= 0.1472		

ตาราง 22 (ต่อ)

สถานะภาพด้านอาชีพรับราชการ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
ประสบการณ์การทำงานก่อน ปฏิบัติงานในกรมสรรพากร			
เคย	22	168	190 (66.70)
ไม่เคย	14	81	95 (33.30)
χ^2 = 0.5723			
sig. = 0.4494			
conti.coeff. = 0.0448			

ตาราง 22 (ต่อ)

สถานะทางด้านอาชีพรับราชการ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
ลักษณะการฝึกอบรมกับการะงาน			
ตรง	28	221	249 (87.40)
ไม่ตรง	8	28	36 (12.60)
χ^2 = 3.4343			
sig. = 0.0639			
conti.coeff. = 0.1091			

จากตาราง 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติเมื่อจำแนกตามสถานภาพด้านอาชีพ ปรากฏว่าอายุราชการ, หน้าที่ความรับผิดชอบ, อัตราเงินเดือน, ประสบการณ์การทำงานก่อนปฏิบัติงานในกรมสรรพากร และ ประสบการณ์การฝึกอบรมไม่ได้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 แต่ผู้มีล้าเนา รายได้เสริม และลักษณะการฝึกอบรมกับภาระงานนั้นจะมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.10 ตามลำดับ

ลักษณะปัญหาที่เกิดขึ้นจัดเรียงลำดับคือ

1. ประชาชนไม่เข้าใจขั้นตอนและแบบฟอร์ม
2. ระเบียบข้อบังคับมีรายละเอียดปลีกย่อยมาก
3. ไม่เข้าใจข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติเท่าที่ควร
4. ไม่สามารถตัดสินใจเมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติ
5. ไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายและข้อปฏิบัติ
6. อิทธิพลของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งภายในและภายนอก

เมื่อพิจารณาลึกลงไปถึงปัญหาที่เกิดขึ้นโดยจำแนกตามกลุ่มตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีจะพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานตามนโยบายนั้นจะมีปรากฏตามตาราง 23

ตาราง 23 แสดงการจัดลำดับของปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรค
ในการปฏิบัติงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	1,081	
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม		
โครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวข้องกันกับ ผู้บังคับบัญชา, ผู้ใต้บังคับบัญชา, เพื่อน ร่วมงาน, หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, ประชาชนผู้มาติดต่อเสียภาษี, กฏระเบียบ เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	215	19.89
การขาดแคลนเครื่องมือ, เครื่องใช้และ อุปกรณ์	240	22.20
ตัวอาคารสถานที่ปฏิบัติงาน	154	14.25
การขาดแคลนงบประมาณ	188	17.39
ข้อจำกัดด้านความรู้ความสามารถของ เจ้าหน้าที่	120	11.10
ไม่สามารถหาข้อยุติเกี่ยวกับการปฏิบัติ งานตามขั้นตอนและระเบียบภาษีมูลค่าเพิ่ม	164	15.17

จากตาราง 23 ปรากฏว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติ
งานมากที่สุดเรียงตามลำดับคือ

1. การขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้
2. โครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวข้องกับผู้บังคับบัญชา, ผู้อยู่ใต้
บังคับบัญชา, เพื่อนร่วมงาน, หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, ประชาชนที่มาติดต่อ
เสียภาษี, ภาวะเบี้ยบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. การขาดแคลนงบประมาณ
4. ไม่สามารถหาข้อยุติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและ
ระเบียบภาษีมูลค่าเพิ่ม
5. ตัวอาคารสถานที่ที่ใช้ปฏิบัติงาน
6. ข้อจำกัดด้านความรู้ความสามารถ

เมื่อพิจารณาว่าปัจจัยด้านใดมีผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ
ก็สามารถที่พิจารณาได้โดยการเปรียบเทียบที่ละกลุ่มตามตาราง 24

ตาราง 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบาย
 ภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติกับปัจจัยด้านต่าง ๆ เปรียบเทียบทีละด้าน

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
			285
ปัจจัยด้านโครงสร้างบริหาร	19	196	215 (75.40)
ไม่ใช่ปัจจัยด้านโครงสร้างบริหาร	17	53	70 (24.60)
$x^2 = 11.4196$			
sig. = 0.0007			
conti.coeff. = 0.1963			
ปัจจัยด้านเครื่องมือ	31	209	240 (84.20)
ไม่ใช่ปัจจัยด้านเครื่องมือ	5	40	45 (15.80)
$x^2 = 0.1119$			
sig. = 0.7380			
conti.coeff. = 0.0198			

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
อาคารสถานที่	16	138	154 (54.00)
ไม่ใช่อาคารสถานที่	20	111	131 (46.00)
$\chi^2 = 1.5260$			
sig. = 0.2167			
conti.coeff. = 0.0730			
งบประมาณ	24	164	188 (66.00)
ไม่ใช่งบประมาณ	12	85	97 (34.00)
$\chi^2 = 0.0090$			
sig. = 0.9243			
conti.coeff. = 0.0056			

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
ความรู้ความสามารถ	29	98	120 (42.10)
ไม่ใช่ความรู้ความสามารถ	14	151	165 (57.90)
$x^2 = 6.1059$			
sig. = 0.0135			
conti.coeff. = 0.1448			
การไม่สามารถหาข้อยุติเกี่ยวกับ ระเบียบและขั้นตอนการปฏิบัติ	16	148	164 (57.50)
ปัจจัยด้านที่ไม่เกี่ยวกับการหาข้อ ยุติในเรื่องระเบียบและขั้นตอน การปฏิบัติ	20	101	121 (42.50)
$x^2 = 2.8941$			
sig. = 0.0889			
conti.coeff. = 0.10030			

จากตารางการจัดกลุ่มดังกล่าวปรากฏว่าปัจจัยด้านโครงสร้างการบริหาร ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ ปัจจัยด้านการไม่สามารถหาที่อยู่เกี่ยวกับระเบียบและ ขั้นตอนการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันกับการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ คือ ปัจจัยทางด้านเครื่องมือ ปัจจัยทางด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยทางด้านงบประมาณ ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจากปัจจัยดังกล่าวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 (ดูรายละเอียดจากตาราง 25)

ตาราง 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบาย
ภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติกับปัจจัยด้านต่าง ๆ เป็นภาพรวม (ตอบ
ได้มากกว่า 1)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา	รวม
ด้านโครงสร้างการบริหาร	19	196	215 (19.89)
ด้านเครื่องมือเครื่องใช้และ อุปกรณ์	31	209	240 (22.20)
ด้านอาคารสถานที่	16	138	154 (14.25)
ด้านงบประมาณ	24	164	188 (17.39)
ความรู้ความสามารถ	29	98	120 (11.10)
ไม่สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	16	148	164 (15.17)
χ^2	= 17.8795		
sig.	= 0.01		
cont. coeff.	= 0.1276		

จากตารางที่นำมาเสนอทั้งหมดก็คือผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกเป็นสถานะภาพส่วนบุคคล สถานะภาพการทำงาน สภาพปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงาน และการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่คาดว่า จะส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่การสรุปวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน ในบทสุดท้ายต่อไป

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สืบเนื่องจากบทที่ 5 ซึ่งได้แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติแล้วนั้น เพื่อให้การสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะมีความชัดเจนและเชื่อมโยงกับบทอื่น ๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้น บทนี้จึงขอนำเสนอเป็นภาพรวมในประเด็นหลัก ๆ ก็คือ วัตถุประสงค์การศึกษา วิธีดำเนินการศึกษา กรอบแนวคิดในการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังรายละเอียดที่จะกล่าวในแต่ละประเด็นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่อง "การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในภาคใต้ : สรรวจสภาพและปัญหา" นั้นมีวัตถุประสงค์สำคัญ

2 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ

วิธีการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้เฉพาะพื้นที่ภาคใต้ 14 จังหวัด ประกอบด้วย เขต 8 และ เขต 9 โดยมีตัวอย่าง 285 คน จากจังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี (ในเขต 8) สงขลา ตรัง (ในเขต 9) การเลือกตัวอย่างและการกำหนดขนาดของตัวอย่างใช้วิธี

การสัมพัทธ์อย่างจากระดับเขตสู่ระดับจังหวัดภายใต้เกณฑ์ตารางสำเร็จของ
เคิร์กกี และ มอร์แกน (ภาคผนวก ง)

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

การศึกษาครั้งนี้ได้นำตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยอาศัย

ตัวแบบการจัดการ (Management Model) ประกอบด้วยตัวแปร

อิสระ 5 ประการ คือ

1. โครงสร้าง
2. บุคลากร
3. งบประมาณ
4. สถานที่
5. วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้นำเอาข้อมูลส่วนบุคคลของข้าราชการ

มาพิจารณาในฐานะตัวแปรอิสระอีกส่วนหนึ่งด้วย ได้แก่ เพศ อายุ

ระดับการศึกษา อายุราชการ สาขาวิชาที่จบ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ทราบถึง

ปัญหา-สภาพการปฏิบัติตามนโยบายได้ในระดับลึกและมีรายละเอียดมากยิ่งขึ้น

การพิจารณาสภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานตามนโยบาย

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นตัวแปรตาม โดยจำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ มีปัญหา และ

ไม่มีปัญหา

ภายใต้กรอบการศึกษาดังกล่าว จึงเป็นการทำความเข้าใจ

สภาพการปฏิบัติที่ยึดแนวทางทั้งที่เป็นโครงสร้าง พฤติกรรม และ

การจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการประเมินนโยบายในลักษณะ

ที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติอีกส่วนหนึ่งด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ใช้ได้ใช้ แบบสอบถาม เป็นหลักโดยอาศัยการสังเกตและประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานมาวิเคราะห์ร่วมด้วยเพื่อให้สามารถเจาะลึกถึงสภาพความเป็นจริงได้มากยิ่งขึ้น เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนแรก จะระบุถึงสถานะภาพส่วนบุคคลและสถานะภาพด้านการทำงาน

ส่วนที่สอง จะระบุข้อมูลแสดงสภาพปัญหาการปฏิบัติงานภายใต้กรอบตัวแบบการจัดการเป็นหลัก

ส่วนที่สาม เป็นข้อมูลที่ผู้ปฏิบัติให้เพิ่มเติมภายใต้คำถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้ร้อยละและค่าไค-สแควร์ เท่านั้น โดยอาศัยการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ภายใต้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

สรุปและอภิปรายผล

จากการใช้เครื่องมือคือแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 285 คน ปรากฏผลตามประเด็นสำคัญ ๔ ดังนี้

1. สถานะภาพส่วนบุคคล

สถานะภาพส่วนบุคคลนั้นปรากฏว่าสัดส่วนระหว่าง เพศชายและหญิง ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 45.30 และ 54.70 อายุส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงกลุ่ม 26 - 35 ปี (ร้อยละ 42.10) กับกลุ่ม 36 - 45 ปี (ร้อยละ 33.70) สถานะภาพการสมรส (อยู่ร่วมกัน) มากที่สุด (ร้อยละ 47.70) รองลงมา คือ

โสด (ร้อยละ 29.10) และสมรสแล้วแต่แยกกันอยู่ (ร้อยละ 20.00) จำนวนบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ ไม่เกิน 2 คน (ร้อยละ 59.30) และ 3 - 4 คน (ร้อยละ 33.40) การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 55.80) รองลงมา คือระดับประกาศนียบัตร (ร้อยละ 25.30) สูงกว่าปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 1.40 สาขาที่จบบริหารธุรกิจ/การบัญชี มากที่สุด (ร้อยละ 34.00) รองลงมาคือเศรษฐศาสตร์, นิติศาสตร์และคอมพิวเตอร์

2. สถานะภาพการทำงาน

สถานะภาพการทำงานปรากฏว่ามีลักษณะกระจายที่ใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มที่มีอายุรับราชการ 11 - 15 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 22.80) รองลงมาคือกลุ่มอายุรับราชการไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ 22.10) 6 - 10 ปี (ร้อยละ 19.60) 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 17.90) และ 16 - 20 ปี (ร้อยละ 17.50) ตามลำดับ ภูมิลำเนา (สถานที่เกิด) ทั้งที่เกิดในพื้นที่รับราชการ และนอกพื้นที่รับราชการมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 49.50 และ ร้อย 50.50) ส่วนใหญ่จะไม่มีรายได้เสริม ร้อยละ 80.00 ที่มีรายได้เสริมมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 20.00) ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.10) เป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ รองลงมาคือสรรพากรอำเภอ (ร้อยละ 16.50) หัวหน้างาน (ร้อยละ 16.80) หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 4.20) และสรรพากรจังหวัด (ร้อยละ 1.40) อัตราเงินเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับ 5,201 - 8,200 บาท (ร้อยละ 41.80) ระดับ 8,201 - 11,200 บาท (ร้อยละ 30.20) ระดับ 11,201 - 14,000 บาท ตามลำดับ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.70) เคยมีประสบการณ์การทำงานจากหน่วยงานอื่นมาก่อน ส่วนน้อย (ร้อยละ 33.30) ไม่เคยทำงานที่อื่นมาก่อน เคยมีประสบการณ์ฝึกอบรมมากถึง ร้อยละ 91.20 และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.40) ที่เห็นว่าตรงกับงานที่ทำ

3. สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม

เมื่อพิจารณาสภาพการปฏิบัติตามนโยบายซึ่งถือว่าเป็นตัวแปรตามใน ครั้งนี้ปรากฏว่าส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 87.40 มีปัญหาในการปฏิบัติงาน ส่วนที่ ไม่มีปัญหามีเพียงส่วนน้อยคือร้อยละ 12.60 เท่านั้น

ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเมื่อจำแนกจัดเรียงตามลำดับแล้วปรากฏดังนี้

3.1 การขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้

3.2 โครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวข้องกับผู้บังคับบัญชา ผู้ที่อยู่ บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชนที่มาติดต่อ กว ระเบียบภาษีมูลค่าเพิ่ม

3.3 การขาดแคลนงบประมาณ

3.4 ไม่สามารถหาข้อยุติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและ ระเบียบภาษีมูลค่าเพิ่ม

3.5 ตัวอาคารสถานที่ที่ปฏิบัติงาน

3.6 ข้อจำกัดด้านความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติ

จากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว เมื่อสำรวจในระดับลึกลงไปว่ามีอะไร บ้างก็จะปรากฏรายละเอียดแต่ละรายการคือ

ก ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ซึ่งถือเป็นปัจจัยอำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติงานนั้นส่วนใหญ่ร้อยละ 88.80 ตอบว่ายังมีไม่เพียงพอเมื่อ จำแนกในรายละเอียดแล้วได้แก่

1. รถยนต์
2. เครื่องเขียนแบบพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์
3. พิมพ์ดีด
4. เครื่องถ่ายเอกสาร
5. ตู้

6. โทรศัพท์
7. เครื่องคิดเลข
8. เครื่องโทรสาร
9. สถานที่
10. เครื่องปรับอากาศ
11. เครื่องโทรเน็ยว
12. เครื่องออกใบเสร็จรับเงิน
13. แก้ว
14. โต๊ะ
15. บ้านพัก
16. งบประมาณ
17. น้ำมันยานพาหนะ
18. เครื่องขยายเสียง
19. เครื่องคอมพิวเตอร์
20. กล้องถ่ายรูป

ข ปัจจัยด้านโครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชนผู้มาติดต่อ กุณระเบียบภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อพิจารณาถึงปัญหาในส่วนนี้สามารถจำแนกออกเป็นประเด็นย่อย คือ

1. ขาดความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานภายนอก
2. ข้อจำกัดทางด้านเวลาและความล่าช้า
3. ความไม่สอดคล้องในระเบียบปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน
4. ระเบียบปฏิบัติไม่ชัดเจน

5. การไม่ได้รับการตอบสนองจากหน่วยเหนือ
6. ขั้นตอนและภาระงานยุ่งยากซ้ำซ้อน
7. บทบัญญัติของกฎหมายตาม พรบ. ภาษีมูลค่าเพิ่มขัดกับบท

บัญญัติแห่งกฎหมายอื่น

8. ขาดข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์

ปัญหาจากโครงสร้างการบริหารจะปรากฏชัดเจนกับผู้ปฏิบัติ

ในตำแหน่งระดับสรรพากรอำเภอมากที่สุด

ค การขาดแคลนงบประมาณ

จากกลุ่มที่ตอบว่าขาดแคลนงบประมาณนั้นส่วนใหญ่จะได้แก่

ผู้ปฏิบัติในระดับหัวหน้าฝ่าย สรรพากรอำเภอ สรรพากรจังหวัด

สภาพดังกล่าวนี้พิจารณาได้จาก

1. การสนับสนุนในด้านการเบิกจ่ายเลี้ยงค่าล่วงเวลา
2. การสนับสนุนเกี่ยวกับการฝึกอบรมดูงาน
3. อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สิ่งอำนวยความสะดวกใน

สำนักงาน ยานพาหนะ แต่ในความเป็นจริงเมื่อมีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นสภาพ

การปฏิบัติงานของแต่ละคนก็ดำเนินไปในลักษณะต่อไปนี้

- 3.1 ปฏิบัติงานไปตามปรกติ
- 3.2 ขอลความสนับสนุนจากภาคเอกชน
- 3.3 แจ้งหน่วยเหนือเพื่อพิจารณา

ง การไม่สามารถหาที่อยู่ติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขั้นตอน

และระเบียบภาษีมูลค่าเพิ่ม

ปัจจัยในส่วนนี้เชื่อมโยงกับปัจจัยด้านโครงสร้างในประเด็นข้อ ก

แต่เนื่องจากในทางปฏิบัตินั้นเป็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นชัดเจนมากในระหว่างการ

ปฏิบัติและมักจะเกิดขึ้นเสมอกับหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งจากฝ่ายข้าราชการสังกัด

กรมสรรพากร ที่ไม่สังกัดกรมสรรพากร และฝ่ายประชาชนผู้เสียภาษีจึงแยก
ออกมาพิจารณาเป็นอีกประเด็นหนึ่งต่างหาก สภาพปัญหาในส่วนนี้ปรากฏเป็น
รูปธรรมในระดับอำนาจการตัดสินใจ ดังจะเห็นได้ว่ากลุ่มนี้มีปัญหา/ประสบปัญหา
ในเรื่องนี้ ส่วนใหญ่ก็คือผู้ปฏิบัติในระดับสรรพากรอำเภอซึ่งต้องเกี่ยวข้อง
กับการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด

จ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ปฏิบัติงาน

ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 70.50 เห็นว่า อาคารสถานที่ที่ใช้ปฏิบัติงาน
อยู่ในขณะนี้ยังไม่เหมาะสม ส่วนที่เห็นว่าเหมาะสมแล้วมีเพียงร้อยละ 29.50
ความไม่เหมาะสมส่วนใหญ่ (เรียงตามลำดับ) จะเป็นด้าน สถานที่คับแคบ
อากาศไม่ถ่ายเท ระบบสาธารณูปโภคไม่สะดวก (ไฟฟ้า, ประปา, น้ำดื่ม,
ห้องน้ำ) ร้านอาหารมีน้อยและอยู่ห่างไกล สถานที่สกปรกมีฝุ่นละออง อาคาร
ทรุดโทรม ระบบการติดต่อสื่อสารไม่สะดวก อยู่ห่างจากที่พัก เป็นต้น

หากจำแนกการตอบว่าอาคารสถานที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม
โดยจำแนกตามตำแหน่งแล้ว ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ณ ระดับ 0.10 นั่นก็คือ สัดส่วนการตอบระหว่างกลุ่มที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ
ไม่เหมือนกัน โดยหัวหน้าฝ่าย และสรรพากรอำเภอมีสัดส่วนการตอบว่า
อาคารสถานที่ไม่เหมาะสมสูงกว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ หัวหน้างาน
และสรรพากรจังหวัด

ฉ ข้อจำกัดด้านความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติเอง

จากข้อมูลพื้นฐานด้านสถานะภาพส่วนบุคคล ปรากฏว่าส่วนใหญ่
มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 55.80) รองลงมาก็คือ ระดับ
ประกาศนียบัตร (ร้อยละ 25.30) เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ
การศึกษากับสภาพการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ พบว่ามีความสัมพันธ์
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.10 นั่นก็คือ กลุ่มระดับการศึกษาที่ต่างกัน

ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานในสัดส่วนที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีปัญหาในการปฏิบัติงานมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มระดับประกาศนียบัตรมีปัญหาค่อนข้างน้อย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเป็นผู้อยู่ในระดับปฏิบัติที่ต้องเกี่ยวข้องกับการให้บริการและต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย พระราชบัญญัติภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อจำแนกตามสาขาที่จบปรากฏว่าสาขานิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และคอมพิวเตอร์ มีสัดส่วนที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานสูงกว่าสาขาอื่น ทั้งนี้เพราะบุคคลดังกล่าวถูกกำหนดให้รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามนโยบายและต้องประสบและรับทราบปัญหาตลอดเวลาในทางปฏิบัติ ซึ่งในประเด็นนี้กรมสรรพากรได้พยายามแก้ไข้ปัญหาโดยการเปิดหลักสูตรการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ในฝ่ายงานต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ตลอดจนได้รับทราบปัญหาและอุปสรรค เพื่อที่จะนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไข้ปัญหาต่อไป จากส่วนนี้ผู้ตอบว่าเคยเข้ารับการฝึกอบรมถึงร้อยละ 91.20 แต่ในสภาพความเป็นจริงการฝึกอบรมที่แล้ว ๆ มาไม่ได้ให้ความรู้ และแนวทางแก้ไข้ปัญหาอย่างชัดเจน เนื่องจากวิทยากรผู้ฝึกอบรมก็ยังไม่สามารถสรุปหาข้อยุติปัญหาข้อกฎหมายหรือระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติได้หรือในบางครั้งตัววิทยากรก็ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความรู้ที่จะบรรยาย นอกจากนั้นระยะเวลาการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีค่อนข้างจำกัด ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่ทำการฝึกอบรม ดังนั้น จึงนำไปสู่ข้อจำกัดด้านความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ

ข ปัญหาที่เกิดขึ้นจากประชาชนผู้เสียภาษี

ประเด็นนี้ค่อนข้างจะเป็นปัญหามาก (ร้อยละ 75.50) เพราะเมื่อประชาชนที่มาติดต่อไม่เข้าใจถึงขั้นตอนและระเบียบการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างผู้เสียภาษีกับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ ทำให้เกิดความล่าช้า

ในการปฏิบัติงาน จนกระทั่งกลายเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานไปในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากข้อสรุปและอภิปรายผลข้างต้นสามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มได้ดังนี้

1. ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ เนื่องจากปัญหาด้านนี้ค่อนข้างเป็นปัจจัยที่มีระดับความเห็นพ้องต้องกันระหว่างผู้ปฏิบัติ ว่ายังขาดแคลนแนวทางแก้ไขที่เป็นรูปธรรมในด้านนี้ก็คือ

1.1 เน้นความสำคัญของผู้ปฏิบัติโดยการสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่ม/หรือทีมงานระดับพื้นที่ ในส่วนนี้จะทำให้เกิดกำลังใจเกิดความสามัคคีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น โดยไม่ยึดติดหรือพึ่งพาเครื่องมือเครื่องใช้เครื่องมือมากเกินไป แต่เป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองและกลุ่ม

1.2 จากข้อ 1.1 นำไปสู่การปฏิบัติงานตามสภาพความเป็นจริงว่ามีเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอที่จะนำมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้อุปกรณ์บางอย่าง เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องโทรสาร ฯลฯ ปัจจัยเหล่านี้อาจจะขอความร่วมมือจากภาคเอกชน ในการให้ความสนับสนุน โดยมีรูปแบบการให้การสนับสนุนที่เหมาะสม แต่ต้องไม่ทำให้รัฐต้องสูญเสียผลประโยชน์และเกียรติภูมิ เช่น การประชุมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาษีแก่ผู้เสียภาษี การอำนวยความสะดวกในการติดต่อเสียภาษี พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึง

ภาระหน้าที่ความสำคัญของการจัดเก็บภาษีอากร อันจะนำมาซึ่งทัศนคติและความเข้าใจตลอดจนความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เสียภาษีกับเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดความเห็นใจ เสียสละและยินดีให้การสนับสนุนในด้านอุปกรณ์ เครื่องไม้ เครื่องมือที่จำเป็นแก่ทางราชการหรือบริจาคอุปกรณ์ที่ตนเองไม่ได้ใช้แล้ว แต่ยังคงอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ให้แก่ทางราชการได้ในระดับหนึ่งหรือการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานกับภาคเอกชนที่จะก่อให้เกิดการเอื้ออำนวยต่อการนำไปสู่การได้มาซึ่งอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานในบางส่วน เช่น การจัดนิทรรศการสินค้า การโฆษณาสินค้า และติดตั้งอุปกรณ์เพื่อวัตถุประสงค์ในการโฆษณาสินค้าในหน่วยราชการ เป็นต้น

1.4 ขอบประมาณเพิ่มเติมจากรัฐบาลโดยตรงหรือขอเพิ่มอัตราส่วนแบ่งเพิ่มเติมจากการบริหารการจัดเก็บภาษีส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการบริหารการจัดเก็บภาษีให้กับท้องถิ่นแล้วยังมีสัดส่วนที่ต่ำ

1.5 การกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ในอัตราดอกเบี้ยต่ำที่สามารถดำเนินการได้จากระดับกรมฯ เขต จังหวัด และอำเภอ ด้วยการกำหนดสัดส่วนของงบประมาณหรือวงเงินในแต่ละระดับให้สามารถตัดสินใจดำเนินการได้เอง เช่น ในระดับอำเภอมีวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท โดยอาศัยเกณฑ์ทางด้านความสามารถในการจัดเก็บภาษีอากรเป็นสำคัญ

2. ปัจจัยด้านโครงสร้างการบริหาร

ในส่วนนี้มีแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขในประเด็นสำคัญ ๆ ก็คือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และบทบาท ของสรรพากรอำเภอ ซึ่งจากข้อมูลสรุปจะพบว่า เป็นตำแหน่งที่เกี่ยวข้องและประสบกับปัญหาระดับปฏิบัติมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจการตัดสินใจ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอซึ่งใกล้ชิดกับผู้เสียภาษี รับผิดชอบต่อแท้จริงปัญหาที่เกิดขึ้นและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

มากที่สุด เมื่อเกิดกรณีปัญหาอุปสรรคจำเป็นจะต้องพิจารณาตัดสินใจก็มิอาจจะ
 กระทำได้ทำให้การปฏิบัติงานที่ควรจะต้องดำเนินไปอย่างปกติต้องหยุดชะงักหรือ
 ล่าช้าออกไปโดยใช่เหตุเพียงพอเพื่อรอการตัดสินใจจากระดับเหนือ เช่น การ
 งดเบี้ยปรับภาษีอากร ซึ่งควรที่จะมอบอำนาจให้หน่วยงานระดับอำเภอตัดสินใจ
 ได้ในระดับหนึ่ง โดยอาศัยการกำหนดวงเงินที่สามารถจะอนุมัติได้ตามสภาพ
 ของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม หรือ การพิจารณาอนุมัติการ
 จดทะเบียนหรือเพิกถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น เห็นได้ว่าปัญหา
 เหล่านี้สามารถปรับปรุงแก้ไขได้โดยเน้นหลักการกระจายอำนาจการตัดสินใจ
 ลงสู่ระดับพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจำเป็นจะต้องแก้ไขระเบียบกฎหมาย การ
 บริหารงานของกรมสรรพากรในบางส่วน จะเห็นได้ว่าการปรับปรุงส่วนนี้จะ
 สามารถนำไปสู่สู่ทางการแก้ไขปัญหาค่าอื่น ๆ ได้อีกหลายด้านไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์
 งบประมาณ ผู้เสียภาษี ฯลฯ

3. ด้านงบประมาณ

จากประเด็นข้อที่ 1 ซึ่งได้นำเสนอเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปรับปรุง
 ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ค่อนข้างจะเชื่อมโยงกับปัญหางบประมาณที่ชัดเจน
 นั่นก็คือ การที่จะมีงบประมาณบริหารเกิดขึ้นมาได้นั้นมีแนวทางหลัก ๆ 4 ประการ
 คือ

3.1 ขอความร่วมมือจากภาคเอกชน

3.2 ขอเพิ่มงบประมาณจากรัฐโดยตรง

3.3 การกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ โดยที่

หัวหน้าส่วนระดับอำเภอควรมีอำนาจในการตัดสินใจได้ ภายใต้ขอบเขตวงเงิน
 ที่ได้กำหนดให้

3.4 เพิ่มอัตราส่วนจากการบริหารการจัดเก็บภาษีให้กับ

ท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยอาศัยเกณฑ์ศักยภาพการจัดเก็บของแต่ละพื้นที่

4. การไม่สามารถหาข้อยุติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระเบียบ และขั้นตอนเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

แนวทางแก้ไขในส่วนนี้ได้กล่าวไว้ชัดเจนแล้วในข้อ 2 ซึ่งว่าด้วย โครงสร้างการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจลงสู่ระดับอำเภอ ให้มากยิ่งขึ้นและชัดเจนเป็นรูปธรรม

5. ปัจจัยด้านอาคารสถานที่

แนวทางแก้ไขในส่วนนี้ เชื่อมโยงกับประเด็นโครงสร้างและงบประมาณ หากได้มีการแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างและงบประมาณดังกล่าวได้แล้ว ปัญหาในส่วนนี้ก็จะได้รับการคลี่คลายได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามควรเน้นการสร้าง อาคารที่ทำการอย่างเป็นทางการเป็นเอกเทศมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ซึ่งต้องใช้ร่วมกัน หลาย ๆ หน่วยงาน อันก่อให้เกิดปัญหาที่ได้อ้างมาแล้วส่วนหนึ่งและเนื่องจาก งานด้านนี้ค่อนข้างจะมีความสำคัญในแง่ของการสร้างรายได้ให้กับรัฐ จึงควร กำหนดสถานที่ที่จะให้ประชาชนมาติดต่อได้รับความสะดวกความประทับใจ ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อรัฐในการเสียภาษีอากรเนื่องจากผู้เสียภาษีได้เห็นและ สัมผัสด้วยตนเองถึงการบริหารงบประมาณของรัฐในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้เสียภาษีที่ได้เสียภาษีให้แก่รัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ประชาชนรู้สึกว่าเป็นหน่วยงานที่ต้องให้ความสำคัญ เพราะประเทศชาติยังคงขาดแคลนงบประมาณเพื่อที่จะนำไปพัฒนาประเทศให้ เจริญรุ่งเรืองซึ่งผลลัพธ์ในที่สุดก็จะตกอยู่กับประชาชนคนทั้งประเทศนำมาซึ่งความ ผาสุกและเจริญรุ่งเรือง และความอยู่ดีกินดี

6. ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ

ในส่วนความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติสามารถปรับปรุง และเพิ่มเติมทักษะได้โดยการ

6.1 การฝึกอบรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6.2 การสร้าง/พิมพ์เผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงานและผังทางเดินของงานต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานและแจกจ่ายคู่มืออย่างทั่วถึง

6.3 ปรับปรุงที่ตัวของผู้ปฏิบัติเองโดยการเอาใจใส่ใฝ่รู้ทั้งในรูปแบบของการประชุมสัมมนา ดูงาน ซึ่งจะได้ประสบการณ์เพิ่มเติมตลอดถึงการได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

7. ในส่วนของประชาชนผู้เสียหาย ควรจะเน้นการประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้นและควรสร้างรูปแบบและวิธีการการประชาสัมพันธ์ที่ชวนให้ประชาชนสนใจมากกว่ารูปแบบในปัจจุบันโดยนำเอาเหตุการณ์ที่ร้ายใจหรือชวนให้สนใจมาเป็นจุดในการประชาสัมพันธ์และว่าจ้างบริษัทโฆษณาที่มีประสบการณ์และความสามารถในการสื่อการประชาสัมพันธ์ตลอดจนให้ความรู้และปลุกฝังค่านิยมในการเสียหายที่ถูกต้องแก่เด็กนักเรียน ตั้งแต่ ชั้นประถมจนถึงระดับมหาวิทยาลัย

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้นจะเห็นได้ว่าจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมนั่นก็คือ ทุกส่วนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน เช่น โครงสร้าง อำนาจการตัดสินใจ งบประมาณ ฯลฯ ข้อเสนอแนะดังกล่าวคงมิใช่สูตรสำเร็จที่จะแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามนโยบายได้อย่างสมบูรณ์แบบ แต่ก็คงจะมีผลในระดับหนึ่งด้วยเงื่อนไขของขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษาดังที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 1 อย่างไรก็ตามจากการที่ผู้ศึกษาได้มีส่วนเกี่ยวข้องและปฏิบัติงานโดยตรงด้วยตำแหน่งหน้าที่ในระดับหัวหน้าส่วนระดับอำเภอ ข้อเสนอแนะจึงอาศัยทั้งความรู้เชิงทฤษฎีและข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ของตนเองด้วยจึงทำให้เชื่อมั่นได้ว่าข้อมูลและผลการศึกษาคงจะเป็นประโยชน์ทั้งการเพิ่มพูนความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ

ในส่วนของการปฏิบัติตามนโยบาย สุดท้ายก็คือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับ
หน่วยงาน ประชาชนและประเทศชาติในที่สุดต่อไป

บรรณานุกรม

- เกริกเกียรติ พิพัฒนเสวีธรรม. 2524. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและ
การกระจายรายได้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไกรยุทธ ชีรตยาดีนันท์. 2535. ภาษีมูลค่าเพิ่ม: ข้อคิดและข้อวิจารณ์.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา จันทโคไลกา. 2520. "การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการ
ใช้แรงงานเด็ก", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร สาขาวิชาบริหาร
บริหารรัฐกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- ชะอึง อุตตะโมท. 2504. "ความสัมพันธ์ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง
และส่วนภูมิภาคของกรมสรรพากร", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา)
- ดารณี ศิโรเวชน์. 2520. "ปัญหาในการจัดเก็บภาษีมรดกและ
ภาษีการให้", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร สาขาวิชาการบัญชี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- เดชา ดีผดุง. 2534. "กลไกของรัฐที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงบประมาณ
แผ่นดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีการบริหารงบประมาณแผ่นดินของ
กรมชลประทาน", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร สาขาบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา)

- ธิดา เพ็ชรอุตสาหะ. 2519. "ปัญหาการบริหารจัดเก็บทรัพย์สิน",
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- นางพวง บุญเปี่ยม. 2528. "การศึกษาการบริหารงานของกรมสรรพากร",
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา)
- ประเจียด สกลวงศ์. 2508. "การบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการ
 ตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากรและรายได้ของรัฐ",
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์. (สำเนา)
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2529. การวิจัยประเมินผล: หลักการและ
 กระบวนการ, กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร.
- เพิ่มบุญ แก้วเขียว. 2528. "ปัญหาและแนวทางในการจัดเก็บภาษี
 ทางตรงในประเทศไทย: กรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการ
 จ้างแรงงาน", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- ไพบุลย์ ช่างเรียน. 2521. วิทยาการจัดการและพฤติกรรมกรรรมการบริหาร
 องค์การ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.

- ละออ วิจารณ์สาริกกุล. 2531. "การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- วรรณศิริ วงศ์ศุภลักษณ์. 2534. "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- วรเดช จันทรศร. 2527. "การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า", วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. (4 ตุลาคม 2527), 535-555.
- วิจิตร อยู่สุภาพ. 2534. "การจัดองค์กรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงาน : ศึกษากรณีสำนักงานประชาสัมพันธ์และการข่าว(สปข.)กรมอัยการ", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา)
- วิโรจน์ กลิ่นเปาว์. 2514. "ภาษีอากรกับการพัฒนาเศรษฐกิจ", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา)
- วัฒน์ วัฒนวิทย์กิจ. 2532. "ความต้องการเพิ่มพูนทักษะของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)

ศรีสมัย เนตรมัย. 2526. "ปัญหาการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ใน
ประเทศไทย", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)

สมัยศ นาวิกาน. 2520. องค์การระทฤษฎีและพฤติกรรม. กรุงเทพฯ
: ดวงกมล.

สมัยศ นาวิกาน. 2524. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.

สรพากร, กรม. 2536. การบริหารราชการกรมสรรพากร, กรุงเทพฯ
: กรมสรรพากร

_____. 2534. พระราชบัญญัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มรวม 14 ฉบับ,
กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

สุจิต ปัจฉิมพันธ์. 2534. "การเปลี่ยนแปลงองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
ในการปฏิบัติงาน : กรณีศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวของ
กองอาสารักษาดินแดน", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา)

สุจิตรา บุญรัตน์พันธุ์. 2535. ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์.
กรุงเทพฯ : เทพรัตน์การพิมพ์.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. 2532. เอกสารการสอนชุดวิชา
องค์การและการจัดการหน่วยที่ 1-8. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

_____. 2532. เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ
หน่วยที่ 9-15. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

เสถียร เหลืองอร่าม. 2517. หลักการจัดองค์การและวิธีการปฏิบัติงาน.
กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

อาคม ใจแก้ว. 2534. ทฤษฎีการพัฒนาประเทศ. มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.

_____. 2532. "การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้", วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
(สำเนา)

- Alexander, Ernest R. 1985. "From Idea To Action:
Notes for a Contingency Theory of the
Policy Implementation Process," Administrative
and Society. 16(February 1985), 403-426
- Fesler, James W. 1980. Public Administration: Theory
and Practice. New Jersey: Prentice-Hall,
Inc., Englewood Cliffs.
- Hogwood, Brian W. and Gunn Lewis A. 1984. Policy Analysis
for the Real World. New York: Oxford University
Press.
- Howlett, Michael. 1991. "Policy Instrument's, Policy
Styles, and Policy Implementation: Nation
Approaches to Theories of Instrument
choice," Policy studies journal. 19(Spring
1991) 1-21
- Kast, Fremont E. and Rosenzweig, James E. 1974.
Organization and Management: A System
Approach. Tokyo: McGraw-Hill Kokusha, LTD.

Kramer, Fred A. 1977. Dynamics of Public Bureaucracy:

An Introduction to Public Administration.

Massachusetts: Winthrop Publishers, Inc.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. 1970 "Determining Sample

Size for Research Activities" Educational

and Psychological Measurement: 607-610

Ripley, Randal B. and Franklin, Grace A. 1982.

Bureaucracy and Policy Implementation.

Illinois: The Dorsey Press.

Rosenbloom, David H. 1989. Public Administration:

Understanding Management Politics and Law

in the Public (sector). New York:

Mcgraw-Hill Book Company.

แบบสอบถาม

--	--	--

เรื่อง การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในภาคใต้
:สำรวจสภาพและปัญหา

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความและ
ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในช่องตามความเป็นจริง ตามประสบการณ์ และความรู้สึกของท่านอย่าง
ตรงไปตรงมา

แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และอุปสรรค
ในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น ฯ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป

1

1. เพศ

--

[] ชาย [] หญิง

2. อายุ

] ไม่เกิน 25 ปี] 26 - 35 ปี] 36 - 45 ปี] 46 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

] โสด] สมรส (อยู่ร่วมกัน)] หย่า / หม้าย] แยกกันอยู่คนละอำเภอ/จังหวัด

4. จำนวนบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ (บุตร, น้อง, ญาติ)

] ไม่เกิน 2 คน] 3 - 4 คน] 5 คนขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา

-] ปริญญาตรี
-] สูงกว่าปริญญาตรี
-] ประกาศนียบัตร.....
-] อื่น ๆ (ระบุ).....

6. สาขาที่จบ

-] นิติศาสตร์
-] เศรษฐศาสตร์
-] รัฐศาสตร์
-] บริหารธุรกิจ/บัญชี
-] คอมพิวเตอร์
-] อื่น ๆ (ระบุ).....

7. อายุราชการ (เฉพาะช่วงเวลาที่รับราชการสังกัดกรมสรรพากร)

-] ไม่เกิน 5 ปี
-] 6 - 10 ปี
-] 11 - 15 ปี
-] 16 - 20 ปี
-] 21 ปีขึ้นไป

8. กุมล้าเนาเดิม(สถานที่เกิด) จังหวัด.....

[] ในพื้นที่ที่รับราชการอยู่ในปัจจุบัน(จังหวัด)

[] นอกพื้นที่ที่รับราชการอยู่ในปัจจุบัน(จังหวัด)

9. ท่านมีรายได้เสริมหรือไม่

[] มี ประมาณเดือนละ.....บาท

[] ไม่มี

10. ตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบในปัจจุบัน

[] เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ.....

[] หัวหน้างาน.....

[] หัวหน้าฝ่าย.....

[] สรรพากรอำเภอ

[] สรรพากรจังหวัด

11. อัตราเงินเดือน

- ไม่เกิน 5,200 บาท
- 5,201 - 8,200 บาท
- 8,201 - 11,200 บาท
- 11,201 - 14,000 บาท
- 14,001 - 17,000 บาท
- ตั้งแต่ 17,001 บาทขึ้นไป

12. ท่านเคยผ่านการทำงานที่อื่นมาก่อนที่จะทำงานในกรมสรรพากรหรือไม่

- เคย
- ไม่เคย

13. ระหว่างที่ท่านรับราชการในกรมสรรพากร ท่านเคยเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือไม่

- ไม่เคย
- เคย.....ครั้ง

14. ในกรณีที่ท่านผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว การผ่านการฝึกอบรมนั้นตรงกับงานที่ท่านปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันหรือไม่

- ตรง
- ไม่ตรง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพ ปัญหา และอุปสรรค ในการปฏิบัติงานตาม
นโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม

2

2.1 ขั้นตอนการปฏิบัติงานปัจจุบันนี้มีความเหมาะสมหรือไม่

] เหมาะสม

] ไม่เหมาะสม

--

2.2 ถ้าไม่เหมาะสม ได้ เรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

] มีขั้นตอนการปฏิบัติงานมาก/ล่าช้า

] มี การปฏิบัติงานซ้ำซ้อน

] ระเบียบการปฏิบัติงานตามขั้นตอนไม่ชัดเจน

] อื่น ๆ ระบุ

2.3 การปฏิบัติงานในหน้าที่ปัจจุบันท่านต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น
หรือไม่

] มี

] ไม่มี

--

2.4 ถ้ามี ท่านต้องติดต่อประสานงานในลักษณะใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

] ภายในหน่วยงาน (เช่น ระหว่างฝ่ายหรือ ระหว่างงานด้วยกัน)

] นอกหน่วยงานแต่อยู่ในสังกัดกรมสรรพากร (เช่น อำเภอกับจังหวัด)

] หน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ได้สังกัดกรมสรรพากร

2.5 ในกรณีที่ท่านต้องประสานงานและเกิดปัญหาอุปสรรค ให้ระบุปัญหาและอุปสรรค

1.....

2.....

3.....

4.....

2.6 ท่านประสบปัญหาในเรื่องของขั้นตอนและอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนี้หรือไม่

--

[] ไม่

[] มี (ระบุ) 1.....

2.....

3.....

2.7 ท่านประสบปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่

ไม่มี

มีได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

2.8 ท่านประสบปัญหาในการปฏิบัติ เกี่ยวกับผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มภายในเขตพื้นที่
รับผิดชอบหรือไม่

ไม่มี

มีได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ไม่เข้าใจข้อกำหนดและขั้นตอน

ไม่สามารถที่จะปรึกษาผู้ใดได้

ไม่ได้สนใจเพราะได้มอบหมายให้ผู้ที่ทำบัญชีดำเนินการแทนได้

อื่น ๆ.....

2.9 ในการปฏิบัติงานของท่าน ปัจจุบันนี้มีปัจจัยอันยวดยความสะดวกเพียงพอหรือไม่

เพียงพอแล้ว

ยังไม่เพียงพอ

2.10 ถ้ายังไม่เพียงพอได้แก่ปัจจัยอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1)

วัสดุครุภัณฑ์ (ระบุ)

อุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน (ระบุ)

ยานพาหนะ (ระบุ ชนิด/ประเภท)

อื่น ๆ (ระบุ)

2.11 ความเหมาะสมระหว่าง หน้าที่ ความรับผิดชอบในปัจจุบันกับความรู้
ความสามารถที่ท่านมีอยู่ขณะนี้

เหมาะสม

ไม่เหมาะสม

2.12 ถ้าไม่เหมาะสมเพราะเหตุใด (ระบุ) (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ภาระงานไม่ตรงกับความรู้

ภาระงานไม่ตรงกับความถนัด

อื่น ๆ (ระบุ)

2.13 ปริมาณงานที่ทำอยู่ในขณะนี้

-] น้อย
-] เหมาะสมแล้ว
-] มากเกินไป

2.14 ในกรณีที่ปริมาณงานที่ทำอยู่มีมากเกินไป ท่านมีวิธีแก้ไขอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

-] ทำเท่าที่สามารถทำได้
-] ทำนอกเวลาราชการ และได้รับเงินตอบแทนตามระเบียบทางราชการ
-] ทำนอกเวลาราชการ โดยไม่ได้รับเงินตอบแทน
-] เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณา

2.15 กรณีที่ปริมาณงานน้อย ท่านปฏิบัติเช่นไร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

-] รายงานผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อพิจารณา
-] ปฏิบัติงานไปตามปกติ
-] อื่น ๆ (ระบุ).....

2.16 อาคารสถานที่ ที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีความเหมาะสมหรือไม่

] เหมาะสม

] ไม่เหมาะสม (ให้ระบุอย่างน้อย 4 คำตอบ)

] สถานที่ทำงานคับแคบ

] อาคารสถานที่ทรุดโทรม

] ร้อน อากาศไม่ถ่ายเท

] อยู่ห่างจากที่พัก

] ร้านอาหารหรือสถานบริการมีน้อยหรืออยู่ห่างไกล

] สกปรกมีฝุ่นละออง

] การเดินทางไม่สะดวก

] ความปลอดภัยมีน้อย

] ไม่ได้ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับสาธารณูปโภค

(ไฟฟ้า, ประปา, น้ำดื่ม, ห้องน้ำ)

] ระบบการติดต่อสื่อสาร (ไปรษณีย์, โทรเลข, โทรศัพท์)

] อื่น ๆ (ระบุ).....

2.17 ท่านทราบเกี่ยวกับ การบริหาร งบประมาณในหน่วยงานของท่านหรือไม่

] ทราบ

] ไม่ทราบ

2.18 ในกรณีที่ท่านทราบ หน่วยงานของท่านมีงบประมาณเพียงพอหรือไม่

เพียงพอ

ไม่เพียงพอ

2.19 งบประมาณเพียงพอหรือไม่เพียงพอ ท่านพิจารณาจาก

(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

การสนับสนุนด้านการเบิกจ่ายเลี้ยง ค่าล่วงเวลา
ค่าเดินทางไปราชการ

อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวก
ในสำนักงาน ยานพาหนะ

การสนับสนุนเกี่ยวกับการฝึกอบรม ดูงาน เป็นต้น

อื่น ๆ (ระบุ).....

2.20 ในกรณีที่งบประมาณไม่เพียงพอ หน่วยงานของท่านมีวิธีการดำเนินการ

แก้ไขอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1)

ปฏิบัติงานไปตามปกติ

ขอความสนับสนุนจากภาคเอกชน

แจ้งหน่วยเหนือเพื่อพิจารณา

อื่น ๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับ สภาพ ปัญหา และอุปสรรค
ในการปฏิบัติตามนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาคผนวก ข

ประวัติความเป็นมาของภาษีมูลค่าเพิ่มโดยสังเขป

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงความ เป็นมาของภาษีมูลค่าเพิ่มโดยทั่วไป กล่าวคือภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีที่เชื่อถือได้ว่ามี การแพร่หลายและขยายตัวรวดเร็ว มากเมื่อเปรียบเทียบกับ การแพร่หลายของระบบภาษีอื่น ๆ ในประวัติการ ภาษีอากรของโลก เมื่อ 40 ปีที่แล้ว ภาษีมูลค่าเพิ่มเกือบไม่เป็นที่รู้จักกันเลย จะมีกล่าวถึงบ้างก็เฉพาะโดยตำราวิชาการการคลังเท่านั้น ในทางปฏิบัติไม่มี ประเทศใดบังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มในขณะนั้น ปัจจุบันภาษีมูลค่าเพิ่มเต็มรูป (หมายถึงภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บในทุกขั้นตอนการผลิตจนถึงขั้นตอนการขายปลีก) ได้กลายเป็นภาษีที่สำคัญของระบบการคลังของประเทศต่าง ๆ ถึง 39 ประเทศ ทั้งในทวีปยุโรป ลาตินอเมริกา แอฟริกา และเอเชียแปซิฟิก เป็นต้น

CARI S. SHOUP นักวิชาการคลังชื่อดังคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า ใน ประวัติศาสตร์การคลังของโลกไม่เคยปรากฏมาก่อนว่ามีภาษีใดที่แพร่หลาย รวดเร็วเท่ากับภาษีมูลค่าเพิ่ม แม้แต่ภาษีเงินได้ก็คงแพร่หลายไม่รวดเร็วเท่ากับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ประเทศที่ยังมิได้ใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงหันมาสนใจนำเอาภาษี มูลค่าเพิ่มมาใช้กันอย่างจริงจัง

บราซิลเป็นประเทศแรกที่บังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างเต็มรูปแบบจน ถึงขั้นตอนการขายปลีกตั้งแต่ปี 1967 ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ใช้ในบราซิลเป็นภาษีระดับ รัฐไม่ใช่ภาษีของรัฐบาลกลาง

ต่อมาในปี 1967 (ปีเดียวกันกับบราซิลแต่คนละเดือน) ประเทศ เดนมาร์กได้บังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มเต็มรูปในระดับรัฐบาลกลางเป็นประเทศ แรกในโลก เยอรมันและฝรั่งเศส ได้บังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มเต็มรูปหลังจาก

เดนมาร์กในปีถัดมาคือ 1968 ประเทศอื่น ๆ ในยุโรปได้บังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มในเวลาถัดมา

ในปี 1985 ประเทศเดนมาร์กและอินโดนีเซียบังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ในปี 1986 ประเทศไนเจอร์, ปอร์ตุเกส, ไต้หวัน และนิวซีแลนด์ บังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่บังคับใช้ในประเทศต่าง ๆ ในยุโรปส่วนมาก เป็นการนำมาใช้แทนภาษีการขายชนิดที่เป็นภาษีที่มีลักษณะซ้ำซ้อน ประเทศสวีเดน (1967) และนอร์เวย์ (1970) เป็นเพียง 2 ประเทศเท่านั้นที่ใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีการขายที่เก็บเฉพาะในขั้นตอนการขายปลีกซึ่งเป็นภาษีที่ไม่มีการซ้ำซ้อน ภาษีทั้งสองชนิดนี้ (คือภาษีมูลค่าเพิ่มกับภาษีการขายที่เก็บเฉพาะในขั้นตอนการขายปลีก) ถือว่ามีผลทางเศรษฐกิจคล้ายคลึงกันมาก นอกจากในเรื่องของจำนวนผู้เสียภาษี (ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมีผู้เสียมากกว่า) และในเรื่องของความแน่นอนในการไม่เก็บภาษีจากสินค้าของผู้ผลิต (producers goods) ซึ่งระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมีความแน่นอนมากกว่า

ในสหรัฐอเมริกาได้มีการใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับรัฐมิชิแกน ในปี 1953 โดยมีข้อยกเว้นมากมายและมีอัตราภาษีหลายอัตรา ตั้งแต่ 0.4% จนถึง 0.75% ภาษีดังกล่าวบังคับใช้ยาวนาน 15 ปี จนถึงปี 1967 จึงได้มีการยกเลิก และได้นำกลับมาใช้ใหม่ในปี 1975 ในรูปแบบที่แตกต่างจากเดิม ภาษีมูลค่าเพิ่มของมิชิแกนที่เริ่มใช้ในปี 1975 นี้มีอัตราเดียวคือ 2.34% ภาษีนี้อาจใช้ได้มาจนถึงปัจจุบัน มิชิแกนเป็นรัฐหนึ่งในบรรดา 6 รัฐของสหรัฐอเมริกาที่ไม่ได้เก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับรัฐ ภาษีมูลค่าเพิ่มของมิชิแกนเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มแบบรายได้ (INCOME TYPE VAT) และมุ่งให้ภาระภาษีตกที่บริษัทมากกว่าที่จะมุ่งให้ผลภาระไปให้ผู้บริโภค

ในสหรัฐอเมริกาไม่มีการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับรัฐบาลกลาง เพราะที่สหรัฐอเมริกาไม่มีการเก็บภาษีการขายซึ่งเป็นเฉพาะที่ขั้นตอนการขายปลีก ในทุกรัฐ ดังได้กล่าวแล้วภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีการขายซึ่งเก็บเฉพาะที่ขั้นตอนการขายปลีกนี้ โดยทั่วไปแล้วมีผลทางเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกันมาก เมื่อมีการเก็บภาษีการขายที่เก็บเฉพาะที่ขั้นตอนการขายปลีกในระดับรัฐบาลแห่งรัฐแล้ว รัฐบาลกลางจึงไม่เก็บภาษีมูลค่าเพิ่มซ้ำซ้อนอีก อย่างไรก็ตามได้เสนอให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแบบรายได้ (INCOME TYPE) ในระดับรัฐบาลกลาง โดยให้ยกเลิกการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเสีย ข้อเสนอดังกล่าวยังมีได้นำมาใช้ สหรัฐอเมริกาจึงไม่มีภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับชาติ

สำหรับประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี 1949 คณะผู้เชี่ยวชาญทางภาษีของสหรัฐอเมริกา (SHOUP TAX MISSION) ได้แนะนำให้ญี่ปุ่นใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มในระดับแคว้น (PREFECTURES) ภาษีดังกล่าวได้มีการตราเป็นพระราชบัญญัติ แต่ได้ระงับการบังคับใช้ชั่วคราวก่อน และในที่สุดก็ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีมูลค่าเพิ่มไปโดยไม่มีการบังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มเลย ปัจจุบันญี่ปุ่นกำลังจะนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ในระดับรัฐบาลกลาง โดยรัฐบาลญี่ปุ่นเสนอให้ภาษีมูลค่าเพิ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2531 แต่ญี่ปุ่นไม่เคยบังคับใช้ภาษีการขายทั่วไปมาก่อนเลยการบังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้เสียภาษีและมีการคัดค้านเกิดขึ้น

ภาคผนวก ค

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ส่วน 1

ข้อความทั่วไป

มาตรา 77 ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีอากรประเมิน

มาตรา 77/1 ในหมวดนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

- (1) "บุคคล" หมายความว่า บุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลหรือนิติบุคคล
- (2) "บุคคลธรรมดา" หมายความว่า รวมถึง กองมรดก
- (3) "คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล" หมายความว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญ กองทุน หรือมูลนิธิที่มีใช้นิติบุคคล และให้หมายความรวมถึงหน่วยงาน หรือกิจการของเอกชนที่กระทำโดยบุคคลธรรมดาตั้งแต่สองคนขึ้นไปอันมิใช่นิติบุคคล
- (4) "นิติบุคคล" หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามมาตรา 39 องค์การของรัฐบาลตามมาตรา 2 สหกรณ์และองค์การอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล
- (5) "ผู้ประกอบการ" หมายความว่า บุคคลซึ่งขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ ไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะได้รับประโยชน์ หรือได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ และไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วหรือไม่

(6) "ผู้ประกอบการจดทะเบียน" หมายความว่า ผู้ประกอบการที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85 หรือมาตรา 85/1 หรือได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราวตามมาตรา 85/3

(7) "ตัวแทน" หมายความว่า รวมถึงบุคคลซึ่งทำสัญญาหรือมีหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บรักษาสินค้า haulage หรือทำการใด ๆ อันเกี่ยวกับการประกอบกิจการในราชอาณาจักรแทนผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร

(8) "ขาย" หมายความว่า จำหน่าย จ่าย โอนสินค้าไม่ว่าจะมีประโยชน์หรือค่าตอบแทนหรือไม่ และให้หมายความรวมถึง

(ก) สัญญาให้เช่าซื้อสินค้า สัญญาซื้อขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังไม่โอนไปยังผู้ซื้อเมื่อได้ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อแล้ว หรือสัญญาจะขายสินค้าที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ข) ส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนเพื่อขาย

(ค) ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร

(ง) นำสินค้าไปใช้ไม่ว่าประการใด ๆ เว้นแต่การนำ

สินค้าไปใช้เพื่อการประกอบกิจการของตนเองโดยตรงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(จ) มีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบตาม

มาตรา 87 (3) หรือมาตรา 87 วรรคสอง

(ฉ) มีสินค้าคงเหลือหรือทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมี

ไว้ในกิจการประกอบกิจการ ณ วันเลิกประกอบกิจการ แต่ไม่รวมถึงสินค้า

คงเหลือและหรือทรัพย์สินดังกล่าวของผู้ประกอบการซึ่งได้ควบเข้ากันหรือได้

โอนกิจการทั้งหมดให้แก่กัน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการใหม่อันได้ควบเข้ากันหรือ

ผู้รับโอนกิจการต้องอยู่ในบังคับที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3

(ช) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(9) "สินค้า" หมายความว่า ทรัพย์สินที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ที่อาจมีราคาและถือเอาได้ไม่ว่าจะมีไว้เพื่อขาย เพื่อให้ หรือเพื่อการใด ๆ และให้หมายความรวมถึงสิ่งของทุกชนิดที่นำเข้ามา

(10) "บริการ" หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่เป็นการขายสินค้าและให้หมายความรวมถึงการใช้บริการของตนเองไม่ว่าประการใด ๆ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึง

(ก) การใช้บริการหรือการนำสินค้าไปใช้เพื่อประกอบกิจการของตนเองโดยตรง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ข) การนำเงินไปหาประโยชน์โดยการฝากธนาคารหรือซื้อพันธบัตรหรือหลักทรัพย์

(ค) การกระทำตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(11) "ผู้นำเข้า" หมายความว่า ผู้ประกอบการหรือบุคคลอื่นซึ่งนำเข้ามา

(12) "นำเข้ามา" หมายความว่า นำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึง การนำสินค้าที่ต้องเสียอากรขาเข้าหรือที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรออกจากเขตศุลกากรกรมส่งออกโดยมิใช่เพื่อส่งออกด้วย

(13) "ผู้ส่งออก" หมายความว่า ผู้ประกอบการซึ่งส่งออก

(14) "ส่งออก" หมายความว่า ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร เพื่อส่งไปต่างประเทศและให้หมายความรวมถึง

(ก) การนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตศุลกากรกรมส่งออกเฉพาะสินค้าที่ต้องเสียอากรขาออกหรือที่ได้รับยกเว้นอากรขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ

เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ข) การขายสินค้าของคลังสินค้าที่ขึ้นประเภทร้านค้า
ปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรที่ขายให้แก่ผู้เดินทางออกไปนอก
ราชอาณาจักร ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(15) "ซื้อ" หมายความว่า การรับโอนหรือรับมอบสินค้าจาก
การขาย

(16) "ราคา" หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์
ใด ๆ อันอาจคิดคำนวณได้เป็นเงินซึ่งได้มีการชำระหรือตกลงจะชำระเพื่อ
การซื้อสินค้าหรือการให้บริการ

(17) "ภาษีขาย" หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการ
จดทะเบียนได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการตาม
มาตรา 82/4 วรรคหนึ่ง และภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมี
หน้าที่เสียในกรณีที่เป็นการขายสินค้าตาม (ง) (จ) (ฉ) หรือ (ช) ของ
(8) หรือในกรณีที่เป็นการให้บริการตาม (10) แต่ไม่รวมถึงภาษีที่ต้องเสีย
ตามมาตรา 82/16

(18) "ภาษีซื้อ" หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการ
จดทะเบียนถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บตามมาตรา 82/4
วรรคสี่ และให้หมายความรวมถึง

(ก) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เสียเมื่อ
นำเข้าสินค้า

(ข) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เสีย
เนื่องจากได้รับโอนสินค้านำเข้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับ
ยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรตามมาตรา 82/5

(ค) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้นำส่งตามมาตรา 83/5

มาตรา 83/6 และมาตรา 83/7

(19) "ภาษีสรรพสามิต" หมายความว่า รวมถึง ภาษีสุรา ค่าแสตมป์ ยาสูบ ค่าธรรมเนียมประทับตราไฟ และภาษีหรือค่าธรรมเนียมอื่นในลักษณะทำนองเดียวกัน ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(20) "สถานประกอบการ" หมายความว่า สถานที่ซึ่งผู้ประกอบการใช้ประกอบกิจการเป็นประจำและให้หมายความรวมถึงสถานที่ซึ่งใช้เป็นที่พักหรือเก็บสินค้าเป็นประจำด้วยในกรณีผู้ประกอบการไม่มีสถานประกอบการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าที่อยู่อาศัยของผู้ประกอบการนั้นเป็นสถานประกอบการ ถ้าผู้ประกอบการมีที่อยู่อาศัยหลายแห่งให้ผู้ประกอบการเลือกเอาที่อยู่อาศัยแห่งหนึ่งเป็นสถานประกอบการ

(21) "เขตอุตสาหกรรมส่งออก" หมายความว่า เขตอุตสาหกรรมส่งออก ตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(22) "ใบกำกับภาษี" หมายความว่า รวมถึงใบกำกับภาษีอย่างย่อ ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ ใบเสร็จรับเงินที่ส่วนราชการออกให้ในการขายทอดตลาด หรือขายโดยวิธีอื่นตามมาตรา 83/5 และใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพากร ของกรมศุลกากร หรือของกรมสรรพสามิต ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่เป็นภาษีมูลค่าเพิ่ม

(23) "เดือนภาษี" หมายความว่า เดือนประติทิน วันแต่

(ก) ในกรณีที่ผู้ประกอบการเริ่มประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนภาษีใด ให้เริ่มนับเดือนภาษีแรกตั้งแต่วันเริ่มประกอบกิจการที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81/3 ถึงวันสิ้นเดือนภาษีนั้น แล้วแต่กรณี

(ข) ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับอนุมัติให้ถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือเลิกประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือตายและผู้จัดการมรดก หรือทายาทมิได้ยื่นขอโอนกิจการ หรือถูกอธิบดีสั่ง

เพิกถอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนภาษีใดให้เดือนภาษีสุดท้าย
สิ้นสุดลงในวันที่ยึดสิ่งยึดชื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้น ออกจากทะเบียน
ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/19

(ค) ในกรณีที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้ประกอบการ
จดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีตามช่วงเวลาภาษีตาม
มาตรา 83/1

มาตรา 77/2 การกระทำกิจการดังต่อไปนี้ในราชอาณาจักร
ให้อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามบทบัญญัติในหมวดนี้

- (1) การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยผู้ประกอบการ
- (2) การนำเข้าสินค้าโดยผู้นำเข้า

การให้บริการในราชอาณาจักรให้หมายถึง บริการที่ทำใน
ราชอาณาจักร โดยไม่คำนึงว่าการให้บริการนั้นจะอยู่ในต่างประเทศหรือใน
ราชอาณาจักร

การให้บริการที่ทำในต่างประเทศและได้มีการให้บริการนั้นใน
ราชอาณาจักรให้ถือว่าการให้บริการนั้น เป็นการให้บริการในราชอาณาจักร

มาตรา 77/3 นอกจากกรณีตามมาตรา 91/4 กิจการใดที่อยู่ใน
บังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 หรือได้รับยกเว้นภาษี
ธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/3 ย่อมไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
ตามหมวด 4 นี้

มาตรา 77/4 เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการจัดเก็บภาษี
มูลค่าเพิ่มให้บุคคลดังต่อไปนี้ได้ทำสัญญาซื้อขายสินค้าหรือสัญญาให้บริการกับ
ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องจัดส่งสำเนาสัญญาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่
กำหนดไว้ไปให้เจ้าพนักงานสรรพากร ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่บุคคลนั้นมี
ภูมิลำเนาภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่ได้ทำสัญญาดังกล่าว

(1) กระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้จัดส่ง
สำเนาสัญญาตามประเภทลักษณะ และมูลค่าของสัญญาตามที่อธิบดีกำหนด

(2) บุคคลอื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ให้จัดส่ง
สำเนาสัญญาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ตามประเภท ลักษณะ และมูลค่า
ของสัญญาหรือเอกสาร ตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

มูลค่าของสัญญาตาม (1) และ (2) จะต้องกำหนดไม่น้อยกว่า
500,000 บาท

มาตรา 77/5 ในกรณีที่มีปัญหาว่ากิจการใดเป็นการขายสินค้าหรือ
การให้บริการ ให้อธิบดีมีอำนาจวินิจฉัย และคำวินิจฉัยของอธิบดีให้ถือเป็นที่สุด

ส่วน 2

ความรับผิดในการเสียหาย

มาตรา 78 ภายใต้บังคับมาตรา 78/3 ความรับผิดในการเสียหายมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการขายสินค้า ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การขายสินค้านอกจากที่อยู่ในบังคับตาม (2) (3) (4) หรือ (5) ให้ความรับผิดทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำดังต่อไปนี้ เกิดขึ้นก่อนส่งมอบสินค้า ก็ให้ถือว่าความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

- (ก) โอนกรรมสิทธิ์สินค้า
- (ข) ได้รับชำระราคาสินค้า หรือ
- (ค) ได้ออกใบกำกับภาษี

ทั้งนี้โดยให้ความรับผิดเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(2) การขายสินค้าตามสัญญาให้เข้าชื่อหรือสัญญาซื้อขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังไม่โอนไปยังผู้ซื้อ เมื่อได้ส่งมอบ ให้ความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อถึงกำหนดชำระราคาตามงวดที่ถึงกำหนดชำระราคาแต่ละงวด เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำดังต่อไปนี้ เกิดขึ้นก่อนถึงกำหนดชำระราคาแต่ละงวดก็ให้ถือว่าความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

- (ก) ได้รับชำระราคาสินค้า หรือ
- (ข) ได้ออกใบกำกับภาษี

ทั้งนี้โดยให้ความรับผิดเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(3) การขายสินค้าโดยมีการตั้งตัวแทนเพื่อขายและได้ส่งมอบ

สินค้าให้ตัวแทนแล้วทั้งนี้ เฉพาะสัญญาการตั้งตัวแทนเพื่อขายตามประเภทของ
สินค้า และเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติ
รัฐมนตรีให้ความรับผิดชอบทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อตัวแทนได้ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ วันแต่
กรณีที่ได้มีการกระทำดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนการส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ ก็ให้ถือว่า
ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

- (ก) ตัวแทนได้ออกรวมสิทธิ์สินค้าให้ผู้ซื้อ
- (ข) ตัวแทนได้รับชำระราคาสินค้า
- (ค) ตัวแทนได้ออกใบกำกับภาษี หรือ
- (ง) ได้มีการนำสินค้าไปใช้ไม่ว่าโดยตัวแทนหรือบุคคลอื่น
ทั้งนี้โดยให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ

แล้วแต่กรณี

- (4) การขายสินค้าโดยส่งออก ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นดังต่อไปนี้
 - (ก) การส่งออกนอกจากที่ระบุใน (ข) หรือ (ค) ให้
ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อชำระอากรขาออก วางหลักประกันอากรขาออก หรือ
จัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาออก วันแต่ในกรณีที่ไม่ต้องเสียอากรขาออกหรือ
ได้รับยกเว้นอากรขาออกแล้วแต่กรณี ก็ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นในวันที่มี
การออกใบขนสินค้าขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
 - (ข) การส่งออกในกรณีที่นำสินค้าเข้าไปในเขตอุตสาหกรรม
ส่งออกตามมาตรา 77/1 (14) (ก) ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นในวันที่นำสินค้า
ในราชอาณาจักรเข้าไปใน เขตอุตสาหกรรมส่งออก
 - (ค) การส่งออกซึ่งสินค้าที่อยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนตาม
กฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นพร้อมกับความรับผิดชอบตาม
กฎหมายว่าด้วยศุลกากร
- (5) การขายสินค้าที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0

ตามมาตรา 80/1 และภายหลังได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าอันทำให้ผู้รับโอนสินค้ามีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/1(2) ให้ความรับผิดชอบทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อโอนกรรมสิทธิ์สินค้าเพื่อเป็นการบรรเทาภาระในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียนสำหรับการขายสินค้าแก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เฉพาะการขายสินค้าตามสัญญาและมีการชำระราคาที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ให้ถือปฏิบัติโดยอนุวัติรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดความรับผิดชอบตาม (1) (2) และ (3) เกิดขึ้นเป็นอย่างอื่นได้

มาตรา 78/1 ภายใต้งบบังคับมาตรา 78/3 ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการให้บริการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การให้บริการนอกจากที่อยู่ในบังคับตาม (2) (3) หรือ (4) ให้ความรับผิดชอบทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการ เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำความผิดดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนได้รับชำระราคาค่าบริการ ก็ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

- (ก) ได้ออกใบกำกับภาษี หรือ
- (ข) ได้ใช้บริการไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น

ทั้งนี้โดยให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(2) การให้บริการตามสัญญาที่กำหนดค่าตอบแทนตามส่วนของบริการที่ทำให้ความรับผิดชอบตามส่วนของบริการเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการตามส่วนของบริการที่สิ้นสุดลง เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำความผิดดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนได้รับชำระราคาค่าบริการตามส่วนของบริการที่สิ้นสุดลงก็ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

- (ก) ได้ออกใบกำกับภาษี หรือ

(ข) ได้ให้บริการไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น

ทั้งนี้โดยให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ

แล้วแต่กรณี

(3) การให้บริการที่ทำในต่างประเทศและได้มีการใช้บริการนั้น
ในราชอาณาจักรให้ความรับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วนเกิดขึ้นเมื่อได้มีการชำระ
ราคาค่าบริการทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่กรณี

(4) การให้บริการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ตาม
มาตรา 80/1 (5) และภายหลังได้มีการโอนสิทธิในบริการอันทำให้ผู้รับโอน
สิทธิในบริการมีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/1 (2) ให้
ความรับผิดชอบทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการ

เพื่อเป็นการบรรเทาภาระในการยื่นแบบแสดงรายการและการ
ชำระภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียนสำหรับการให้บริการแก่กระทรวง
ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เฉพาะการให้บริการตามสัญญาและมี
การชำระราคาค่าบริการที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนด
โดยกฎกระทรวงให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดความรับผิดชอบตาม
(1) และ (2) เกิดขึ้นเป็นอย่างอื่นได้

มาตรา 78/2 ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการ
นำเข้าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การนำเข้านอกจากที่อยู่ในบังคับตาม (2) (3) หรือ (4)
ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อชำระอากรขาเข้า วางหลักประกันอากรขาเข้า หรือจัด
ให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาเข้า เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องเสียอากรขาเข้า ก็ให้ถือว่า
ความรับผิดชอบเกิดขึ้นในวันที่มีการออกใบขนสินค้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(2) การนำเข้ากรณีนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปใน
เขตอุตสาหกรรมส่งออกแล้วนำสินค้าออกจากเขตดังกล่าวโดยมิใช่เพื่อส่งออก

ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 77/1 (12) ให้ความรับผิดเกิดขึ้นในวันที่นำสินค้า นั้นออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออก โดยมีใช้เพื่อส่งออก

(3) การนำเข้ากรณีของตกค้างตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้ ความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อทางราชการได้ขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่น เพื่อนำเงินมาชำระค่าภาษี ค่าเก็บรักษาค่าย้ายขน หรือ ค่าภาระติดพันตาม วิธีการตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(4) การนำเข้าสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ซึ่งได้รับยกเว้นภาษี มูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (2) (ค) ถ้าภายหลังสินค้านั้นต้องเสียอากรตาม กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร อันทำให้ผู้ที่มีความรับผิดตามกฎหมายดังกล่าว หรือผู้รับโอนสินค้ามีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/1 (3) ให้ ความรับผิดเกิดขึ้นพร้อมกับความรับผิดตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

มาตรา 78/3 ให้ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในกรณีดังต่อไปนี้ เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

(1) การขายสินค้าที่ไม่มีรูปร่าง เช่น สิทธิในสิทธิบัตร กู้ดวิลล์ การขายกระแสไฟฟ้า การขายสินค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน หรือการขาย สินค้าบางชนิดที่ตามลักษณะของสินค้าไม่อาจกำหนดได้แน่นอนว่ามีกำลงส่งมอบ เมื่อใด

(2) การขายสินค้าหรือการให้บริการด้วยเครื่องอัตโนมัติโดย วิธีการชำระราคาด้วยการหยอดเงิน ใช้เหรียญหรือบัตร หรือในลักษณะ ทำนองเดียวกัน

(3) การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยการชำระราคาด้วยการ ใช้บัตรเครดิตหรือในลักษณะทำนองเดียวกัน

(4) การขายสินค้าตามสัญญาจะขายสินค้าตามมาตรา 77/1

(8) (ก)

(5) การขายสินค้าตามมาตรา 77/1 (8) (ง) (จ) (ฉ)

หรือ (ช)

กฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดให้ความรับผิดชอบในการเสียหาย
มูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นแตกต่างกันตามประเภทของสินค้าหรือประเภทของการให้
บริการก็ได้

ส่วน 3

ฐานภาษี

มาตรา 79 ภาษีได้บังคับตามมาตรา 79/1 ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการได้แก่ มูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ รวมทั้งภาษีสรรพสามิตตามที่กำหนดในมาตรา 77/1 (9) ถ้ามี ด้วย

มูลค่าของฐานภาษีให้หมายความถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใด ๆ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน

มูลค่าของฐานภาษีไม่ให้รวมถึง

(1) ส่วนลดหรือค่าลดหย่อน ที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ลดให้ในขณะที่ขายสินค้าหรือให้บริการและได้หักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนดังกล่าวออกจากราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการโดยได้แสดงให้เห็นไว้ชัดเจนว่าได้มีการหักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนไว้ในใบกำกับภาษีในแต่ละครั้งที่ออกแล้ว ทั้งนี้ เว้นแต่ส่วนลดหรือค่าลดหย่อนในการขายสินค้า หรือให้บริการของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อตามมาตรา 86/6 หรือมาตรา 86/7 ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะไม่แสดงส่วนลดหรือค่าลดหย่อนดังกล่าวให้เห็นชัดเจนไว้ในใบกำกับภาษีอย่างย่อก็ได้

(2) ค่าชดเชยหรือเงินอุดหนุนตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(3) ภาษีขาย

(4) ค่าตอบแทนที่มีลักษณะ และเงื่อนไขตามที่อธิบดีกำหนดโดย

อนุมัติรัฐมนตรี

มาตรา 79/1 ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ
ในกิจการเฉพาะอย่างให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าโดยการส่งออก ได้แก่ มูลค่า
ของสินค้าส่งออกโดยให้ใช้ราคา เอฟ.โอ.บี. ของสินค้าบวกด้วยภาษี
สรรพสามิตตามที่กำหนดในมาตรา 77/1(19) และภาษีและค่าธรรมเนียมอื่น
ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ทั้งนี้ไม่ให้รวมอากรขาออก

ราคา เอฟ.โอ.บี. ได้แก่ ราคาสินค้า ณ ด้านศุลกากรส่งออกโดย
ไม่รวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งจากด้านศุลกากรส่งออกไปต่างประเทศ

(2) ฐานภาษีสำหรับการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ

(ก) ในกรณีรับขนคนโดยสาร ได้แก่ มูลค่าของค่าโดยสาร
ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในราชอาณาจักรก่อนหัก
รายจ่ายใด ๆ เนื่องในการรับขนคนโดยสารนั้น

(ข) ในกรณีรับขนสินค้า ได้แก่ มูลค่าของค่าระวาง
ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร
ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องในการรับขนสินค้านั้นนอกนอกราชอาณาจักร

(3) ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในกิจการ
เฉพาะอย่างประเภทอื่นนอกจาก (1) หรือ (2) ให้เป็นไปตามที่กำหนด
โดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 79/2 ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าสินค้า ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าสินค้าทุกประเภท ได้แก่ มูลค่า
ของสินค้านำเข้า โดยให้ใช้ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของสินค้า บวกด้วยอากร
ขาเข้า ภาษีสรรพสามิตตามที่กำหนดในมาตรา 77/1(19) ค่าธรรมเนียม
พิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและภาษีและค่าธรรมเนียมอื่น

ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

การนำเข้าสินค้าที่ผู้นำเข้าได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้า ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่น ให้นำอากรขาเข้าซึ่งได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนดังกล่าว มารวมเป็นมูลค่าของฐานภาษี

ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ได้แก่ ราคาสินค้าบวกด้วยค่าประกันภัยและค่าขนส่งถึงด่านศุลกากรที่นำสินค้านั้นเข้าในราชอาณาจักร วันแต่

(ก) ในกรณีที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศให้ราคาในท้องตลาด สำหรับของประเภทใดประเภทหนึ่งที่ต้องเสียอากรตามราคา เป็นรายเฉลี่ยตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาสินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

(ข) ในกรณีที่เจ้าพนักงานศุลกากรได้ทำการประเมินราคาเพื่อเสียอากรขาเข้าใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาสินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

(2) ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (2) (ค) ถ้าภายหลังสินค้านั้นต้องเสียอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร อันทำให้ผู้ที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมายดังกล่าวหรือผู้รับโอนสินค้านั้นมีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นอยู่ในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้นตามมาตรา 78/2 (4)

มาตรา 79/3 การคำนวณมูลค่าของฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการตามมาตรา 79 ให้ถือมูลค่าของฐานภาษีเมื่อความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น วันแต่กรณีดังต่อไปนี้

(1) การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร มูลค่าของฐานภาษีให้ถือ

ตามราคาตลาดของสินค้าหรือการให้บริการในวันที่มีความรับผิดชอบเกิดขึ้น

(2) การขายสินค้าหรือการให้บริการในกรณีที่ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้หรือได้ให้บริการไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น โดยมีใช้เพื่อการประกอบกิจการโดยตรง ตามมาตรา 77/1 (8) (ง) หรือ (10) มูลค่าของฐานภาษีให้ถือราคาตลาดของสินค้าหรือบริการในวันที่มีความรับผิดชอบเกิดขึ้น

(3) การขายสินค้าตามมาตรา 77/1 (8) (จ) ที่เกิดจากสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87 (3) หรือมาตรา 87 วรรคสอง มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าในวันที่มีความรับผิดชอบเกิดขึ้น

(4) การขายสินค้าที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ตามมาตรา 80/1 (5) และภายหลังได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าอันทำให้ผู้รับโอนสินค้านั้นมีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/1 (2) มูลค่าของฐานภาษีให้ถือราคาตลาดสภาพหรือปริมาณของสินค้าที่เป็นอยู่ในวันที่มีความรับผิดชอบเกิดขึ้น

(5) การขายสินค้าในกรณีที่ผู้ประกอบการมีสินค้าคงเหลือ และหรือมีทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมีไว้ในประกอบการประกอบกิจการ ณ วันเลิกประกอบกิจการ มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดในวันเลิกประกอบกิจการ

ราคาตลาดตามมาตรานี้ ให้ถือราคาเฉลี่ยของราคาตลาดที่ซื้อขายกันตามความเป็นจริงทั่วไปในวันที่มีความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ทั้งนี้ ตามที่ได้มีการตรวจสอบราคาตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่ไม่มีอาจทราบราคาตลาดได้แน่นอน ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศใช้เกณฑ์คำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดได้

มาตรา 79/4 ในกรณีที่มูลค่าของฐานภาษีที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าเป็นเงินตราต่างประเทศ

ให้คำนวณเงินตราต่างประเทศนั้นเป็นเงินตราไทยตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีได้รับเงินตราต่างประเทศจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ และได้มีการขายเงินตราต่างประเทศที่ได้รับชำระนั้นเป็นเงินตราไทยในเดือนที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ให้ถือเงินตราไทยจากการขายนั้นเป็นมูลค่าของฐานภาษีที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการแล้วแต่กรณี เว้นแต่มิได้มีการขายเงินตราต่างประเทศในเดือนที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ให้ถือตามอัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ในวันที่ทำการสุดท้ายของเดือนที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น

(2) ในกรณีนำเข้าสินค้าให้คำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของสินค้านำเข้าที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามอัตราที่กรมศุลกากรใช้คำนวณเพื่อเรียกเก็บอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

มาตรา 79/5 ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าและการขายซึ่งยาสูบตามประเภทและชนิดที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) สำหรับการนำเข้า ให้เป็นไปตามมาตรา 79/2

(2) สำหรับการขาย ได้แก่ มูลค่าของยาสูบที่ได้มาจากการหักจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากจำนวนเต็มของราคาขายปลีกของยาสูบ โดยให้คำนวณจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มตามอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่รวมอยู่ในจำนวนเต็มของราคาขายปลีก

มาตรา 79/6 ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าและการขายซึ่งน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) สำหรับการนำเข้า ให้เป็นไปตามมาตรา 79/2

(2) สำหรับการขาย

(ก) กรณีน้ำมันดิบให้เป็นไปตามมาตรา 79

(ข) กรณีผลิตภัณฑ์น้ำมันแต่ละชนิด ได้แก่ มูลค่าของผลิตภัณฑ์

น้ำมันชนิดนั้น ที่ได้มาจากการหักจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากจำนวนเต็มของ
ราคาขายปลีกของผลิตภัณฑ์น้ำมันดังกล่าวโดยให้คำนวณจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม
ตามอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่รวมอยู่ในจำนวนเต็มของราคาขายปลีก

ราคาขายปลีกของผลิตภัณฑ์น้ำมันแต่ละชนิดตามวรรคหนึ่ง ให้คำนวณ
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

คำว่า "น้ำมันดิบ" หมายความว่า น้ำมันดิบตามกฎหมายว่าด้วย
ปิโตรเลียม เว้นแต่ข้อบัตินี้จะกำหนดเป็นอย่างอื่น โดยจะกำหนดเงื่อนไข
อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควรก็ได้

คำว่า "ผลิตภัณฑ์น้ำมัน" หมายความว่า น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด
น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่น น้ำมันดีเซล น้ำมันเชื้อเพลิงหนัก
น้ำมันเตา น้ำมันหล่อลื่น ก๊าซปิโตรเลียมเหลวและผลิตภัณฑ์น้ำมันอื่น ทั้งนี้
เฉพาะสินค้าที่คณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด
ได้กำหนดราคาขายปลีกไว้

มาตรา 79/7 ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือ
การนำเข้าสินค้าที่มีได้บัญญัติไว้ในส่วนนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดโดย
พระราชกฤษฎีกา และในพระราชกฤษฎีกาจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
ใด ๆ เพื่อการคำนวณมูลค่าของฐานภาษีสำหรับกิจการดังกล่าวด้วยก็ได้

ส่วนที่ 4

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

มาตรา 80 ให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 10.0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการประกอบกิจการดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา 80/2

- (1) การขายสินค้า
- (2) การให้บริการ
- (3) การนำเข้า

อัตราภาษีตามวรรคหนึ่งให้ลดลงได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แต่ต้องกำหนดอัตราภาษีให้เป็นอัตราภาษีเดียวกันสำหรับการขายสินค้า การให้บริการ และการนำเข้าทุกกรณี

มาตรา 80/1 ให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการประกอบกิจการประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) การส่งออกสินค้าที่มีใช้การส่งออกสินค้า ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (3)
- (2) การให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการให้บริการนั้นในต่างประเทศตามประเภท หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด การให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการให้บริการนั้นในต่างประเทศให้รวมถึงการให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรเพื่อใช้ผลิตสินค้าในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อส่งออก และการให้บริการที่กระทำในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้ผลิตสินค้าเพื่อส่งออกด้วย
- (3) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือ

เดินทะเลที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย และสำหรับกรณีที่มีการให้บริการกระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ให้เสียในอัตราร้อยละ 0 เฉพาะในกรณีที่ประเทศนั้น ๆ ได้ใช้อัตราร้อยละ 0 สำหรับการให้บริการดังกล่าวที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยด้วย

(4) การขายสินค้าหรือการให้บริการกับกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่นำไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(5) การขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล ทั้งนี้ เฉพาะการขายสินค้าหรือการให้บริการที่นำไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(6) การขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บน กับคลังสินค้าทัณฑ์บนระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการ อยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกหรือระหว่างผู้ประกอบการกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่ว่าจะอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเดียวกันหรือไม่ ทั้งนี้ เฉพาะการขายสินค้าหรือการให้บริการที่นำไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

คลังสินค้าทัณฑ์บนตามวรรคหนึ่งให้หมายถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

มาตรา 80/2 ให้ใช้อัตราร้อยละ 2.5 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักร ซึ่งกิจการดังกล่าวต้องคำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/16

อัตราภาษีตามวรรคหนึ่งให้ลดลงได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
แต่ต้องกำหนดอัตราภาษีให้เป็นอัตราภาษีเดียวกันสำหรับการขายสินค้า และ
การให้บริการทุกกรณี

ส่วนที่ 5

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

มาตรา 81 ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการ ประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) การขายสินค้าที่มีใช้การส่งออก หรือการให้บริการ ดังต่อไปนี้

(ก) การขายพืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น กิ่ง ใบ เปลือก หน่อ ราก เหง้า ดอก หัว ฝัก เมล็ด หรือส่วนอื่น ๆ ของพืช และ วัตถุพลอยได้จากพืช ทั้งนี้ ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างขนส่งด้วยการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง หรือด้วยการจัดทำหรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีกหรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น ข้าวสาร หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสีข้าว แต่ไม่รวมถึงไม้ซุง ฝืน หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเลื่อยไม้ หรือผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะหรือหีบห่อที่ทำเป็นอุตสาหกรรม ตามลักษณะ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ข) การขายสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตและในกรณี สัตว์ไม่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเนื้อ ส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ ไข่ น้านมและวัตถุ พลอยได้จากสัตว์ ทั้งนี้ ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างขนส่งด้วยการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง หรือด้วยการจัดทำ หรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีก หรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น

หรือด้วยวิธีอื่น แต่ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือ หีบห่อ ที่ทำเป็นอุตสาหกรรมตามลักษณะและเงื่อนไขที่อธิบดียกเว้น

- (ค) การขายปู้ย
- (ง) การขายปลาปน อาหารสัตว์
- (จ) การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์ เพื่อ

บำรุงรักษาป้องกันทำลายหรือกำจัดศัตรูหรือโรคของพืชและสัตว์

- (ฉ) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน
- (ช) การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษาของทาง

ราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา เอกชน หรือ โรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน

(ซ) การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรม ในสาขา และลักษณะการประกอบกิจการที่อธิบดียกเว้นโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ฅ) การให้บริการประกอบโรคศิลป์ การสอบบัญชี การว่าความ หรือการประกอบวิชาชีพอิสระอื่นตามที่อธิบดียกเว้นโดยอนุมัติ รัฐมนตรี ทั้งนี้ เฉพาะวิชาชีพอิสระที่มีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพ อิสระนั้น

(ณ) การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(ด) การให้บริการวิจัย หรือการให้บริการทางวิชาการ ทั้งนี้ ในสาขา และลักษณะการประกอบกิจการที่อธิบดียกเว้นโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ฉ) การให้บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์

(ฐ) การให้บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน

(ท) การให้บริการจัดแข่งขันกีฬาสมัครเล่น

(ฒ) การให้บริการของนักแสดงสาธารณะ ทั้งนี้ เฉพาะ

บริการในสาขา และลักษณะการประกอบกิจการตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติ
รัฐมนตรี

(ณ) การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักร

(ด) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งมีใช้เป็นการ
ขนส่งโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเล

(ต) การให้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์

(ถ) การให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่รวมถึง
บริการที่เป็นการพาณิชย์ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นการหารายได้หรือ
ผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม

(ท) การขายสินค้าหรือการให้บริการของกระทรวง ทบวง
กรม ซึ่งส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย

(ธ) การขายสินค้าหรือการให้บริการเพื่อประโยชน์
แก่การศาสนา หรือการสาธารณกุศลภายในประเทศ ซึ่งไม่นำผลกำไรไปจ่าย
ในทางอื่น

(น) การขายสินค้าหรือการให้บริการตามที่กำหนดโดย
พระราชกฤษฎีกา

(2) การนำเข้าสินค้าดังต่อไปนี้

(ก) สินค้าตาม (1) (ก) ถึง (ง)

(ข) สินค้าจากต่างประเทศที่นำไปในเขตอุตสาหกรรม
ส่งออก ทั้งนี้เฉพาะสินค้าที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วย
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(ค) สินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับ
ยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิธีการศุลกากร

(ง) สินค้าซึ่งนำเข้าและอยู่ในอารักขาของศุลกากร แล้ว

ได้ส่งกลับออกไปต่างประเทศโดยได้คืนอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(3) การส่งออกซึ่งสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบการจดทะเบียน
ซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/16

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการตามมาตรา ๘๒
อธิบดีจะเสนอให้คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรพิจารณากำหนดลักษณะของ
กิจการและเงื่อนไขในการประกอบกิจการที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๘๒
และเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรได้วินิจฉัยแล้ว ให้ประกาศค่าวินิจฉัย
ของคณะกรรมการดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และหากกิจการนั้นมิได้เป็นไป
ตามลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนด กิจการนั้นจะมิได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
ตามมาตรา ๘๒

มาตรา 81/1 ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้
บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และกิจการดังกล่าวมีมูลค่าของฐาน
ภาษีไม่เกินมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมตามที่กำหนดโดยพระราช
กฤษฎีกาให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งจะกำหนดจำนวนมูลค่าของฐานภาษี
ของกิจการขนาดย่อมให้แตกต่างกันในกิจการแต่ละประเภทไม่ได้ แต่จำนวน
มูลค่าของฐานภาษีที่กำหนดจะต้องไม่น้อยกว่า 600,000.00 บาท ต่อปี

มาตรา 81/2 กิจการใดได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามส่วนนี้
หรือตามกฎหมายอื่น ให้ผู้ประกอบการได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามมาตรา ๘๒
อธิบดีจะกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องจัดทำรายงานตามส่วน 11 ก็ได้

มาตรา 81/3 ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการที่ได้รับการยกเว้น
ภาษีมูลค่าเพิ่มดังต่อไปนี้มีสิทธิแจ้งต่ออธิบดีตามแบบที่อธิบดีกำหนดเพื่อขอจด
ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๒นี้ได้ โดยต้องคำนวณ
ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3

(1) กิจการขายสินค้าตามที่ระบุไว้ในมาตรา 81 (1) (ก)

ถึง (จ)

(2) กิจการขนาดย่อมตามมาตรา 81/1

(3) กิจการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

เมื่อผู้ประกอบการตามวรรคหนึ่ง ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/1 (2) แล้วผู้ประกอบการดังกล่าวจะเลิกเสียภาษีมูลค่าเพิ่มได้ต่อเมื่อได้ใช้สิทธิขอลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/10 (3) และอธิบดีได้สั่งลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว

ส่วน 6

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีและการคำนวณภาษี

มาตรา 82 ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มตาม บทบัญญัติในหมวดนี้

(1) ผู้ประกอบการ

(2) ผู้นำเข้า

มาตรา 82/1 เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้บุคคล ดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย

(1) ในกรณีที่ผู้ประกอบการอยู่นอกราชอาณาจักรและได้ขายสินค้า หรือให้บริการในราชอาณาจักร เป็นปกติธุระโดยมีตัวแทนอยู่ในราชอาณาจักร ได้แก่ ตัวแทนดังกล่าว

(2) ในกรณีการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ได้เสียภาษี มูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ตามมาตรา 80/1 (5) ถ้าภายหลังได้มีการ โอนกรรมสิทธิ์ในสินค้า หรือโอนสิทธิในบริการนั้นไปให้กับบุคคล ที่มีชื่อการค้า สหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล ได้แก่ ผู้รับโอนสินค้าหรือผู้รับโอนสิทธิ ในบริการดังกล่าว

(3) ในกรณีที่สินค้านำเข้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของ ที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ซึ่งได้รับยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (2) (ค) ถ้าภายหลังสินค้านั้นต้องเสียอากร ตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ได้แก่

(ก) ผู้ที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

(ข) ผู้รับโอนสินค้า ถ้ามีการโอนสินค้าดังกล่าว

(4) ในกรณีที่มีการควบเข้ากัน ได้แก่ ผู้ที่ควบเข้ากันและ

ผู้ประกอบการใหม่

(5) ในกรณีโอนกิจการ ได้แก่ ผู้โอนและผู้รับโอน

มาตรา 82/2 ในกรณีผู้ประกอบการอยู่นอกราชอาณาจักร ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการประกอบกิจการ รวมตลอดถึง ลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน ซึ่งมีอำนาจในการจัดการแทนโดยตรง หรือโดยปริยายที่อยู่ในราชอาณาจักร เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มร่วมกับบุคคลตามมาตรา 82

มาตรา 82/3 ภายใต้อำนาจมาตรา 82/7 มาตรา 82/8 และ มาตรา 82/16 ให้ผู้ประกอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยคำนวณจากภาษีขาย หักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี

หากภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อ ให้ผู้ประกอบการชำระภาษีเท่ากับ ส่วนต่างนั้น

หากภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย ให้เป็นเครดิตภาษีและให้ผู้ประกอบการ นั้นมีสิทธิได้รับคืนภาษีหรือนำไปชำระภาษีมูลค่าเพิ่มได้ตามส่วน 8

ภาษีซื้อที่มีได้นำไปหักในการคำนวณภาษีในเดือนตามวรรคหนึ่ง เพราะมีเหตุจำเป็นตามที่อธิบดีกำหนด ให้มีสิทธินำไปการคำนวณภาษีในเดือน ภาษีหลังจากนั้นได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด แต่ต้อง ไม่เกินสามปีนับจากวันที่ได้มีการออกใบกำกับภาษี

มาตรา 82/4 ภายใต้อำนาจมาตรา 83/5 มาตรา 83/6 และ มาตรา 83/7 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจาก ผู้ซื้อสินค้าผู้รับบริการเมื่อความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น โดย คำนวณจากฐานภาษีตามส่วน 3 และอัตราภาษีตามส่วน 4

บทบัญญัติมาตรานี้ มิได้เป็นการห้ามผู้ประกอบการจดทะเบียนที่จะ

เสนอหรือแสดงราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการแก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการใน
ราคาที่ยรวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้แล้ว ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ประกอบการจดทะเบียนจะได้
แจ้งให้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการทราบด้วยหรือไม่ก็ตาม

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้า
หรือผู้รับบริการตามมาตรา ๙๐ ม.๒ เป็นภาษีขายของผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้น

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดถูกผู้ประกอบการ
จดทะเบียนอื่นเรียกเก็บตามมาตรา ๙๑ เนื่องจากการซื้อสินค้าหรือรับบริการมา
เพื่อใช้ในการประกอบกิจการของตนย่อมเป็นภาษีซื้อของผู้ประกอบการ
จดทะเบียนที่เป็นผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการนั้น

มาตรา 82/5 ภาษีซื้อในกรณีดังต่อไปนี้ ไม่ให้นำมาหักในการ
คำนวณภาษีตามมาตรา 82/3

(1) กรณีไม่มีใบกำกับภาษีหรือไม่อาจแสดงใบกำกับภาษีได้ว่ามี การ
ชำระภาษีซื้อ เว้นแต่จะเป็นกรณีมีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่
อธิบดีกำหนด

(2) กรณีใบกำกับภาษีมีข้อความไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ในส่วนที่
เป็นสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(3) ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการของ
ผู้ประกอบการตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(4) ภาษีซื้อที่เกิดจากรายจ่ายเพื่อการรับรองหรือเพื่อการอันมี
ลักษณะทำนองเดียวกันตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(5) ภาษีซื้อตามใบกำกับซึ่งออกโดยผู้ที่ไม่ได้มีสิทธิออกใบกำกับภาษี
ตามส่วน 10

(6) ภาษีซื้อตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุวัติรัฐธรรมนูญ

มาตรา 82/6 ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนประกอบกิจการ

ทั้งประเภทที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและประเภทที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และผู้ประกอบการจดทะเบียนได้นำสินค้าหรือบริการที่ได้มาหรือได้รับมาในการ ประกอบกิจการของตนไปใช้ หรือจะใช้ในกิจการทั้งสองประเภท ให้ผู้ประกอบการ จดทะเบียนนั้นเฉลี่ยภาษีซื้อที่จะนำมาหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษี มูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดี กำหนด

มาตรา 82/7 ในการขายยาสูบตามประเภทและชนิดที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี ตามมาตรา 79/5 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อโดย ให้คำนวณจากฐานภาษีตามมาตรา 79/5 (2) ของส่วน 3 และอัตราภาษีตามส่วน 4 สำหรับการขายทุกทอด

มาตรา 82/8 ในการขายน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันตามมาตรา 79/6 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อ โดยให้ คำนวณจากฐานภาษีตามมาตรา 79/6 (ก) หรือ (ข) ของส่วน 3 และอัตรา ภาษีตามส่วน 4 สำหรับการขายทุกทอด

มาตรา 82/9 ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนขายสินค้าหรือให้ บริการ และได้นำภาษีขายไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แล้ว ต่อมาหากมีเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้เกิดขึ้นอันเป็นเหตุ ให้ภาษีขายที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการมีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วน ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวนำภาษีขายที่คำนวณจาก มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เพิ่มขึ้นนั้นมารวมในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้ถือเป็นภาษีขายของตนในเดือนภาษีที่ได้ออกใบเพิ่มหนี้ตามมาตรา 86/9

(1) มีการเพิ่มราคาสินค้าที่ขายเนื่องจากสินค้าเกินกว่าจำนวนที่ ตกลงซื้อขายกัน ค่าจนวนราคาสินค้าผิดพลาดต่ำกว่าที่เป็นจริง หรือเนื่องจาก เหตุอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

(2) มีการเพิ่มราคาค่าบริการเนื่องจากให้บริการเกินกว่าข้อกำหนดที่ตกลงกัน คำนวณราคาค่าบริการผิดพลาดต่ำกว่าที่เป็นจริง หรือเนื่องจากเหตุอื่น ตามที่อธิบดีกำหนด

ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้ใบเพิ่มหนี้ นำภาษีมูลค่าเพิ่มที่ปรากฏตามใบเพิ่มหนี้ดังกล่าวมาหักออกในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้ถือเป็นภาษีซื้อของตนในเดือนภาษีที่ได้รับใบเพิ่มหนี้

มาตรา 82/10 ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนขายสินค้าหรือให้บริการ และได้นำภาษีขายไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แล้ว ต่อมาหากมีเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้เกิดขึ้น อันเป็นเหตุให้ภาษีขายที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการมีจำนวนลดลงไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวนำภาษีขายที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ลดลงนั้นมาหักออกจากภาษีขายของตนในเดือนภาษีที่ได้ออกใบลดหนี้ตามมาตรา 86/10

(1) มีการลดราคาสินค้าที่ขายเนื่องจากสินค้าผิดข้อกำหนดที่ตกลงกัน สินค้าชำรุดเสียหาย หรือขาดจำนวน คำนวณราคาสินค้าผิดพลาดสูงกว่าที่เป็นจริง หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

(2) มีการลดราคาค่าบริการเนื่องจากการให้บริการผิดข้อกำหนดที่ตกลงกัน บริการขาดจำนวน คำนวณราคาค่าบริการผิดพลาดสูงกว่าที่เป็นจริง หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

(3) ได้รับสินค้าที่ขายกลับคืนมาเนื่องจากสินค้าชำรุดบกพร่อง ไม่ตรงตามตัวอย่าง ไม่ตรงตามคำพรรณนา หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

(4) มีการบอกเลิกสัญญาบริการเนื่องจากเหตุและตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้รับใบลดหนี้ นำภาษีมูลค่าเพิ่มที่ปรากฏตามใบลดหนี้ดังกล่าวมาหักออกจากภาษีซื้อของตนในเดือนภาษีที่ได้รับใบลดหนี้

มาตรา 82/11 ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนขายสินค้าหรือให้บริการและได้นำภาษีขายไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แล้ว ต่อมาหากมีหนี้สูญเกิดขึ้นจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ และการจำหน่ายหนี้สูญดังกล่าวได้เป็นไปตามจำนวนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนำภาษีขายที่คำนวณจากส่วนของหนี้สูญดังกล่าวมาหักออกจากภาษีขายของตนในเดือนภาษีที่ได้มีการจำหน่ายหนี้สูญ

การคำนวณส่วนของหนี้สูญเพื่อนำมาหักออกจากภาษีขายตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

หนี้สูญรายใดที่ได้จำหน่ายไปตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับชำระในภายหลังให้นำภาษีขายที่คำนวณจากส่วนของหนี้สูญตามวรรคหนึ่งดังกล่าวมารวมเป็นภาษีขายในเดือนภาษีที่ได้รับชำระ

มาตรา 82/12 ในการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ตามมาตรา 80/1(5) และภายหลังได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้า หรือโอนสิทธิในบริการอันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ผู้รับโอนสินค้าหรือผู้รับโอนสิทธิในบริการที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/1 (2) เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อความรับผิดชอบในการเสียภาษีเกิดขึ้น โดยให้คำนวณจากฐานภาษีตามมาตรา 79/3(4) ของส่วน 3 และอัตราภาษีตามมาตรา 80

มาตรา 82/13 ในกรณีที่ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร และได้เข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นการ

ชั่วคราว โดยไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราวตามมาตรา 85/3 หรือ
 ในกรณีที่ผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการจากต่างประเทศและได้มีการให้บริการนั้น
 ในราชอาณาจักร ให้ผู้ประกอบการดังกล่าวเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และชำระภาษี
 มูลค่าเพิ่มเมื่อความรับผิดในการเสียภาษีเกิดขึ้นโดยให้คำนวณจากฐานภาษี
 ตามส่วน 3 และอัตราภาษีตามมาตรา 80 หรือ มาตรา 80/1 แล้วแต่กรณี
 มาตรา 82/14 ให้ผู้นำเข้าเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและชำระภาษี
 สำหรับสินค้านำเข้าเมื่อความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น โดยให้
 คำนวณจากฐานภาษีตามส่วน 3 และอัตราภาษีตามมาตรา 80

มาตรา 82/15 ในการนำเข้าสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาค
 ว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และ
 ภายหลังได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้านั้นเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
 ให้ผู้รับโอนสินค้าที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/1(3) เสีย
 ภาษีมูลค่าเพิ่มและชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อความรับผิดในการเสียภาษี
 มูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นโดยให้คำนวณจากฐานภาษีตามมาตรา 79/2 (2) ของ
 ส่วน 3 และอัตราภาษีตามมาตรา 80

มาตรา 82/16 เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่ง
 ประกอบกิจการเฉพาะการขายสินค้าหรือการให้บริการในราชอาณาจักร และ
 กิจการดังกล่าวมีมูลค่าของฐานภาษีเกินกว่ามูลค่าของฐานภาษีของกิจการ
 ขนาดย่อมตามมาตรา 81/1 แต่ไม่เกินกว่ามูลค่าของฐานภาษีซึ่งได้คำนวณ
 ตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ให้ผู้ประกอบการดังกล่าว
 เสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยคำนวณจากฐานภาษีในเดือนภาษี ตามอัตราภาษีที่
 กำหนดไว้ในมาตรา 80/2

ในการคำนวณฐานภาษีตามวรรคหนึ่ง มิให้นำมาตรา 79 วรรคสาม

(3) มาใช้บังคับ

ห้ามมิให้ผู้ประกอบการตามวรรคหนึ่งซึ่งได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการตามมาตรา 82/4 หรือ ออกใบกำกับภาษี

มาตรา 82/17 บทบัญญัติมาตรา 82/16 มิได้เป็นการห้าม ผู้ประกอบการที่จะใช้สิทธิเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่กำหนดในมาตรา 82/3 แต่ เมื่อใช้สิทธิดังกล่าวแล้ว จะขอให้นำมาตรา 82/16 มาใช้บังคับอีกไม่ได้

มาตรา 82/18 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/16 แจ้งให้อธิบดีทราบในกรณีและภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(1) สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประสงค์จะคำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(2) สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งต่อมามีมูลค่าของฐานภาษีเกินกว่ามูลค่าของฐานภาษีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา 82/16 ให้แจ้งต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มูลค่าของฐานภาษีเกินกว่ามูลค่าของฐานภาษีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่งเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 และไม่มีสิทธิคำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/16 อีกต่อไป

ในการคำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามวรรคสอง ห้ามมิให้นำภาษีซื้อที่ถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บในขณะที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/16 มาหักในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3

ส่วน 7

การยื่นแบบและการชำระภาษี

มาตรา 83 ภายใต้บังคับมาตรา 83/1 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยให้ยื่นเป็นรายเดือนภาษีพร้อมกับชำระภาษีถ้ามี ไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีสำหรับเดือนภาษีใด ให้ยื่นภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป เว้นแต่อธิบดีจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีให้ยื่นและชำระ ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ทั้งนี้ เว้นแต่อธิบดีจะกำหนดสถานที่เป็นอย่างอื่น

ถ้าผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการหลายแห่ง การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษี ให้แยกยื่นและชำระเป็นรายสถานประกอบการ ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะยื่นคำร้องต่ออธิบดีขออนุมัติยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีรวมกัน ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือ ณ สถานที่ที่อธิบดีกำหนดตามวรรคสามก็ได้ และเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีแล้วให้ถือปฏิบัติตั้งแต่เดือนภาษีที่อธิบดีกำหนด เป็นต้นไป

ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามวรรคหนึ่ง หากมีเครดิตภาษี หรือมีภาษีที่ต้องขอคืนให้ดำเนินการตามส่วน 8

มาตรา 83/1 สำหรับกิจการบางประเภทและหรือบางขนาด ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นบุคคลธรรมดา อาจตราพระราชกฤษฎีกากำหนด

ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีตามช่วงเวลาภาษี โดยให้แต่ละช่วงเวลาภาษีมีกำหนดไม่เกินสามเดือนก็ได้

และเพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าช่วงเวลาภาษีแต่ละช่วงตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเป็นเดือนภาษีสำหรับกิจการนั้น ๆ

มาตรา 83/2 เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามมาตรา 82/1 (1) (3) (4) หรือ (5) และมาตรา 82/2 มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเช่นเดียวกับผู้ประกอบการจดทะเบียน

มาตรา 83/3 ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้มีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีแทนหรือร่วมกับผู้ประกอบการจดทะเบียน

(1) ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ได้แก่ ผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์แล้วกรณี

(2) ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือผู้นำเข้าเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งถึงแก่ความตาย ได้แก่ ผู้จัดการมรดก ทายาทหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก

(3) ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งในคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลนั้น

(4) ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ได้แก่ กรรมการ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการ

(5) ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเลิกกันโดยมีการชำระบัญชี ได้แก่ ผู้ชำระบัญชีและกรรมการ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันเลิกนิติบุคคลนั้น

มาตรา 83/4 ภายใต้งบบังคับส่วน 13 และส่วน 14 ในกรณีนี้

ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่ว่าจะ
การคลาดเคลื่อนนั้นจะเป็นเหตุให้จำนวนภาษีในเดือนภาษีเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
ไม่ก็ตาม ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีเพิ่มเติม
อีกครึ่งหนึ่ง พร้อมกับชำระภาษีถ้ามี ให้ถูกต้องครบถ้วน โดยยื่น ณ สถานที่ที่ได้
ยื่นแบบแสดงรายการภาษีไว้ก่อน

มาตรา 83/5 ในการขายทอดตลาด ให้ผู้ทอดตลาดซึ่งขายทอด
ตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน มีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มที่
ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องเสีย

ให้ผู้มีหน้าที่นำส่งตามวรรคหนึ่ง นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยยื่น
รายการตามแบบนำส่งภาษีที่อธิบดีกำหนด ณ สถานที่และกำหนดเวลาตามที่
บัญญัติไว้ในมาตรา 52 และให้นำมาตรา 54 และมาตรา 55 มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

ให้ผู้ทอดตลาดที่เป็นส่วนราชการ ออกใบเสร็จรับเงินให้กับผู้ซื้อ
ในการขายทอดตลาด และจัดทำสำเนาให้กับผู้ประกอบการจดทะเบียน ที่มี
หน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มไว้เพื่อเป็นหลักฐาน

ในกรณีที่ส่วนราชการขายทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน
ที่ถูกยึดตามกฎหมายโดยวิธีอื่นนอกจากการขายทอดตลาด ให้นำความใน
มาตรานี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ใบเสร็จรับเงินที่ส่วนราชการออกให้ตามวรรคสาม และวรรคสี่
ให้ถือเป็นใบกำกับภาษี เว้นแต่ใบเสร็จรับเงินที่ส่วนราชการออกให้ในการ
ขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ต้องเสียภาษีตามมาตรา
82//16 ไม่ให้ถือเป็นใบกำกับภาษี

มาตรา 83/6 เมื่อมีการชำระราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการให้
กับผู้ประกอบการดังต่อไปนี้ ให้ผู้จ่ายเงินค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการมีหน้าที่นำส่ง

เงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการมีหน้าที่เสียภาษี

(1) ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรซึ่งได้เข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 85/3

(2) ผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการในต่างประเทศและได้มีการให้บริการนั้นในราชอาณาจักร

(3) ผู้ประกอบการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ให้นำมาตรา 83/5 วรรคสองมาใช้บังคับ

มาตรา 83/7 ในการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ให้ผู้รับโอนสินค้าหรือผู้รับโอนสิทธิในบริการ มีหน้าที่นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ตนมีหน้าที่ต้องเสียตามมาตรา 82/12 ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนา

ให้นำมาตรา 83/5 วรรคสองมาใช้บังคับ

มาตรา 83/8 ภายใต้บังคับมาตรา 83/9 ให้ผู้นำเข้าที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ยื่นใบขนสินค้าตามแบบที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดต่อเจ้าพนักงานศุลกากร ณ ด่านศุลกากรตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และชำระภาษีมูลค่าเพิ่มต่อเจ้าพนักงานศุลกากร พร้อมกับการชำระอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

ในกรณีนำเข้าสินค้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือในกรณีนำเข้าเครื่องจักรหรือวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตเพื่อการส่งออกของผู้ได้รับการส่งเสริมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ผู้นำเข้าจะวางเงินประกัน หลักประกัน หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันเพื่อเป็นประกันภาษีมูลค่าเพิ่มแทนการชำระภาษีก็ได้

วิธีการประกันและการถอนประกัน ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยอนุบัญญัติรัฐมนตรี

ในการนำเข้าสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับ
ยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ซึ่งได้รับการยกเว้นภาษี
มูลค่าเพิ่มตามมาตรา (2) (ค) ถ้าภายหลังสินค้านั้นต้องเสียอากรตาม
กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้ผู้มี
หน้าที่เสียภาษีตามมาตรา 82/1 (3) ยื่นใบขนสินค้าและชำระภาษี
ตามวรรคหนึ่ง พร้อมกับการชำระอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
มาตรา 83/9 ในกรณีที่มีการนำสินค้าที่นำเข้าเข้าไปใน
คลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรหรือเขตอุตสาหกรรมส่งออก
ถ้าภายหลังสินค้านั้นได้ปล่อยออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บนโดยมิใช่เพื่อส่งออก
หรือได้มีการนำสินค้าออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออกโดยมิใช่เพื่อส่งออกให้
ผู้นำเข้าที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มยื่นใบขนสินค้าและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มต่อ
เจ้าพนักงานศุลกากรพร้อมกับการชำระอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
มาตรา 83/10 ในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) สำหรับสินค้าที่นำเข้า ให้กรมศุลกากรเรียกเก็บเพื่อ
กรมสรรพากร และในกรณีของตกค้างตามมาตรา 78/2 (3) ให้กรมศุลกากร
หักภาษีมูลค่าเพิ่ม พร้อมเบี้ยปรับเงินเพิ่มเพื่อกรมสรรพากรตามหลักเกณฑ์ที่
อธิบดีกำหนด

(2) สำหรับการขายสินค้าหรือากรให้บริการที่ต้องเสียภาษี
สรรพสามิตด้วย ให้กรมสรรพสามิตเรียกเก็บเพื่อกรมสรรพากร

ส่วน 8

เครดิตภาษีและการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม

มาตรา 84 เครดิตภาษีที่เหลืออยู่ในแต่ละเดือนภาษีจากการคำนวณภาษีตามมาตรา 82/3 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธินำไปชำระภาษีมูลค่าเพิ่มได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา หรือมีสิทธิขอคืนพร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีของเดือนภาษีนั้น ตามมาตรา 83 หรือมาตรา 83/1 เว้นแต่ในกรณีที่มีการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเพิ่มเติมเพราะการยื่นแบบแสดงรายการภาษีไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา 83/4 ก็ให้มีสิทธิขอคืนพร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเพิ่มเติมนั้น

มาตรา 84/1 การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการให้กระทำได้ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) การขายสินค้าหรือการให้บริการในกรณีที่มีภาษีต้องคืน แต่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมิได้ขอคืนตามมาตรา 84 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนภาษีภายในสามปีนับแต่วันพ้นกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษีสำหรับเดือนภาษีนั้น
- (2) การขายสินค้าหรือการให้บริการในกรณีอื่น ให้ยื่นคำร้องขอคืนภายในสามปีนับแต่วันที่ได้อำนาจชำระภาษี
 - คำร้องขอคืนภาษีให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด
 - ในกรณีที่ผู้ขอคืนภาษีเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน ให้ยื่นคำร้องขอคืนภาษี ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ และถ้าผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบหลายแห่งให้ยื่นคำร้องขอคืนภาษีเป็น

รายงานประกอบการ ทั้งนี้ เว้นแต่ ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวได้รับ
อนุมัติจากอธิบดีให้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีรวมกัน ก็ให้ยื่น
คำร้องขอคืนภาษีรวมกัน ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ หรือ ณ สถานที่ที่อธิบดี
กำหนด ตามมาตรา 83 วรรคสี่ และในกรณีที่ผู้ขอคืนภาษีมิใช่ผู้ประกอบการ
จดทะเบียนให้ยื่นคำร้องขอคืน ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่ผู้ขอคืนมีภูมิลำเนา
มาตรา 84/2 การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าไปในกรณี
ดังต่อไปนี้ ให้กระทำได้ตามเงื่อนไขดังนี้

(1) ในกรณีผู้นำเข้ามีข้อโต้แย้งตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรหรือ
เป็นคดีในศาล การขอคืนภาษีให้กระทำภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งค่า
วินิจฉัยข้อโต้แย้งอากรขาเข้าเป็นหนังสือ หรือนับแต่วันที่มูลค่าพิพาทจนถึงที่สุด
แล้วแต่กรณี

(2) ในกรณีผู้นำเข้าที่มีได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ชำระ
ภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว และต่อมาได้ส่งสินค้ากลับออกไป การขอคืนภาษีให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราส่วนเช่นเดียวกับการคืนอากร
ขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรที่กำหนดไว้สำหรับขอคืนอากรขาเข้า

คำร้องขอคืนภาษีตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่ผู้ขอคืนภาษีเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนให้ยื่นคำร้องขอคืน
ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ตามที่กำหนดในมาตรา 84/1 วรรคสาม และในกรณีที่
ผู้ขอคืนภาษีมิได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน ให้ยื่นคำร้องขอคืน ณ
ด่านศุลกากรขาเข้า

มาตรา 84/3 การคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ผู้ได้รับคืนภาษีได้รับ
ดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 4 ทศ

ส่วน 9

การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

มาตรา 85 ผู้ประกอบการซึ่งจะเริ่มประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการ ให้มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มก่อนวันเริ่มประกอบกิจการ

คำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนดและให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

ถ้าผู้ประกอบการมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่

การยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและการออกใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และให้ผู้ประกอบการดังกล่าวเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนนับแต่วันที่ระบุไว้ในใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

มาตรา 85/1 ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าให้บริการ ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(1) สำหรับผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการ และมีมูลค่าของฐานภาษีในการประกอบกิจการเกินมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 81/1 ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในสามสิบวันนับแต่

(ก) วันที่มูลค่าของฐานภาษีในการประกอบกิจการเกินมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมสำหรับกรณีที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนด

มูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมไว้แล้วหรือ

(ข) วันที่พระราชกฤษฎีกาใช้บังคับ สำหรับกรณีที่มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมขึ้นใหม่ หรือมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมน้อยกว่าที่กำหนดไว้ก่อน

(2) สำหรับผู้ประกอบการที่ได้แจ้งต่ออธิบดีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา 81/3 ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่ออธิบดี

ให้นำมาตรา 85 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับ มาตรา 85/2 ให้ตัวแทนตามมาตรา 82/1 (1) เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา 85/3 ให้ผู้ประกอบการดังต่อไปนี้ไม่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร และเข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นครั้งคราว

(2) ผู้ประกอบการที่ให้บริการจากต่างประเทศและได้มีการให้บริการนั้นในราชอาณาจักร

(3) ผู้ประกอบการอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนดเมื่อมีเหตุอันสมควร

อธิบดีจะผ่อนผันให้ผู้ประกอบการตาม (1) หรือ (3) ซึ่งการประกอบกิจการของผู้ประกอบการดังกล่าวมีลักษณะและวิธีการตามที่อธิบดีกำหนด มีสิทธิขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการชั่วคราวก็ได้

การยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราว และการออกใบ

ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราว ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนด หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะพิจารณากำหนดว่า การเข้ามาประกอบกิจการขาย สินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรอย่างใด เป็นการเข้ามาประกอบกิจการ ขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นครั้งคราว

มาตรา 85/4 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนแสดงใบทะเบียนภาษี มูลค่าเพิ่มไว้ ณ ที่เปิดเผย ซึ่งเห็นได้ง่ายในสถานประกอบการเป็นราย สถานประกอบการ

มาตรา 85/5 ในกรณีที่ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นคำขอรับใบแทน ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ ภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหายถูกทำลายหรือชำรุด

การยื่นคำขอและการออกใบแทนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ เป็นไปตามแบบหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ใบแทนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ถือเป็นใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

มาตรา 85/6 ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้จดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่มในสาระสำคัญ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงชื่อสถานประกอบการ ประเภทกิจการ ประเภทสินค้าหรือบริการ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนแจ้ง การเปลี่ยนแปลงนั้น ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนมูลค่าเพิ่มไว้ภายในสิบห้าวัน นับจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

การแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายการตามวรรคหนึ่ง และการออก ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่เปลี่ยนแปลงรายการแล้ว ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 85/7 ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดประสงค์จะเปิด
สถานประกอบการเพิ่มเติม ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นแจ้งการเปลี่ยนแปลง
ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ ก่อนวัน
เปิดสถานประกอบการเพิ่มเติมไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อขอรับใบทะเบียน
มูลค่าเพิ่มสำหรับสถานประกอบการนั้น

ในการปิดสถานประกอบการบางแห่ง ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียน
แจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษี
มูลค่าเพิ่มไว้ภายในสิบห้าวันนับจากวันปิดสถานประกอบการ

ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ปิดสถานประกอบการ คืนใบทะเบียน
ภาษีมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการนั้น ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษี
มูลค่าเพิ่มไว้พร้อมกับการแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ให้นำมาตรา 85/6 วรรคสองมาใช้บังคับ

มาตรา 85/8 ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดประสงค์จะย้ายสถาน
ประกอบการให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษี
มูลค่าเพิ่ม ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ก่อนวันย้ายสถาน
ประกอบการไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ย้ายสถานประกอบการแจ้งการเปิด
สถานประกอบการแห่งใหม่ ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการแห่งใหม่
ตั้งอยู่ก่อนวันเปิดสถานประกอบการแห่งใหม่ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อขอรับใบ
ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสถานประกอบการแห่งใหม่นั้น พร้อมกับคืน
ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของสถานประกอบการเดิม

ให้นำมาตรา 85/6 วรรคสองมาใช้บังคับ

มาตรา 85/9 ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดลักษณะและเงื่อนไขของ
สถานประกอบการที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเป็นการชั่วคราว

เป็นสถานประกอบการเฉพาะกิจได้

สถานประกอบการชั่วคราวที่มีลักษณะและเงื่อนไขเป็นสถานประกอบการเฉพาะกิจตามที่อธิบดีกำหนด ไม่ให้ถือว่าเป็นสถานประกอบการที่อยู่ในบังคับของมาตรา 85/6 มาตรา 85/7 และมาตรา 85/8 แต่ผู้ประกอบการจดทะเบียน ซึ่งจัดตั้งสถานประกอบการเฉพาะกิจจะต้องทำรายงานและปฏิบัติตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด มาตรา 85/10 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังต่อไปนี้ มีสิทธิขอให้อธิบดีสั่งถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้

(1) ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมไว้แล้ว ได้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งกิจการของตนมีมูลค่าของฐานภาษีต่ำกว่ามูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปีก่อนการขอลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

(2) ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมให้สูงขึ้นกว่าที่กำหนดไว้ก่อน ได้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งกิจการของตนมีมูลค่าของฐานภาษีก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกา ต่ำกว่ามูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อม เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปี

(3) ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้แจ้งต่ออธิบดีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81/3 ได้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าระยะเวลาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยนับแต่วันที่ผู้นั้นเริ่มเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน และต้องมีมูลค่าของฐานภาษีของกิจการต่ำกว่ามูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาตลอดระยะเวลาดังกล่าว

(4) ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งต้องเสียภาษีตามมาตรา 82/16 ซึ่งกิจการของตนมีมูลค่าของฐานภาษีต่ำกว่ามูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาเป็นเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่าระยะเวลาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก่อนการขอถอนทะเบียนมูลค่าเพิ่ม

การใช้สิทธิขอให้อธิบดีสั่งถอนทะเบียนมูลค่าเพิ่มตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

กฎกระทรวงตาม (3) จะกำหนดระยะเวลาให้แตกต่างกันในกิจการแต่ละประเภทก็ได้ แต่ระยะเวลาที่กำหนดจะต้องไม่น้อยกว่าสองปี

มาตรา 85/11 กิจการใดที่ผู้ประกอบการได้จดทะเบียนมูลค่าเพิ่มไว้แล้ว และมีมูลค่าของฐานภาษีสูงกว่ามูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อม ตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 81/1 แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมสูงกว่าที่กำหนดไว้ก่อน ซึ่งมีผลทำให้มูลค่าของฐานภาษีของกิจการดังกล่าวต่ำกว่ามูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมที่กำหนดขึ้นใหม่ให้การจดทะเบียนของผู้ประกอบการนั้นยังคงมีผลต่อไป

เว้นแต่ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะได้ใช้สิทธิตามมาตรา 85/510 (2) และ (4) ขอให้อธิบดีสั่งถอนการจดทะเบียนมูลค่าเพิ่ม

มาตรา 85/12 ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดประสงค์จะหยุดประกอบกิจการชั่วคราวเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าสามสิบวัน ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นแจ้งการหยุดประกอบกิจการชั่วคราว ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ในสิบห้าวันนับจากวันที่หยุดประกอบกิจการชั่วคราว

มาตรา 85/13 ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดประสงค์จะโอนกิจการบางส่วนหรือทั้งหมดให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นแจ้งการโอนกิจการและ

การเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มถ้ามี หรือแจ้งการโอนและ
แจ้งการเลิกประกอบกิจการตามมาตรา 85/15 แล้วแต่กรณีตามแบบที่อธิบดี
กำหนด ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ก่อนวันโอนกิจการ
ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ในกรณีที่ผู้รับโอนกิจการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน ให้ผู้รับโอน
แจ้งการรับโอนกิจการและการเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
ถ้ามี ณ สถานที่ที่ผู้รับโอนได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน
ก่อนวันรับโอนกิจการ และในกรณีที่ผู้รับโอนไม่ใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียน
ให้ผู้รับโอนยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันรับ
โอนกิจการ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ผู้รับโอนประกอบกิจการดังกล่าวต่อ
เนื่องไปพลางก่อนได้

ให้นำมาตรา 85/15 วรรคสองมาใช้บังคับในกรณีที่เป็นการโอน
กิจการทั้งหมด

มาตรา 85/14 ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งเป็นนิติบุคคลใดประสงค์
จะควบเข้ากัน ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นแจ้งการเลิกประกอบกิจการตาม
มาตรา 85/15 ตามแบบที่อธิบดีกำหนดและให้นิติบุคคลใหม่ซึ่งได้ควบเข้ากัน
ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้จดทะเบียน
นิติบุคคลใหม่

มาตรา 85/15 ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดเลิกประกอบกิจการ
ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นแจ้งการเลิกกิจการตามแบบที่อธิบดีกำหนด
ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ภายในสิบห้าวันนับจากวันเลิก
ประกอบกิจการ

ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เลิกกิจการคืนใบทะเบียนภาษี
มูลค่าเพิ่ม ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้พร้อมกับการแจ้งเลิก

ประกอบกิจการ

มาตรา 85/16 ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งเป็นคนธรรมดาถึงแก่ความตายให้ความเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนของผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวสิ้นสุดลงและให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของผู้ตายมีสิทธิประกอบกิจการต่อไปได้อีกไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนถึงแก่ความตาย แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มทราบถึงความตายของผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเร็วที่สุด

ในกรณีที่ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของผู้ตายใช้สิทธิดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกดังกล่าวมีสิทธิ และความรับผิดชอบในฐานะผู้ประกอบการจดทะเบียน และในกรณีที่มิใช่เหตุอันสมควร ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกนั้นอาจขอให้อธิบดีสั่งขยายเวลาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งได้โดยแสดงเหตุผลความจำเป็นต่ออธิบดี ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งขยายเวลาได้ตามที่เห็นสมควร โดยจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของผู้ตายไม่ใช้สิทธิดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกดังกล่าวคืนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ตาย ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนถึงแก่ความตาย

หากผู้จัดการมรดกหรือทายาทประสงค์จะประกอบกิจการของผู้ประกอบการจดทะเบียนถึงแก่ความตายต่อไป ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทนั้นมีสิทธิขอโอนกิจการของผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดและให้นำมาตรา 85/13 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และเมื่ออธิบดีได้สั่งให้โอนกิจการแล้ว ให้สิทธิของผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกตามมาตรา 85/16 สิ้นสุดลง

ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทที่รับโอนกิจการ คินไบทะเบียณภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ตาย ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มพร้อมกับการแจ้งเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือการยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วแต่กรณี และในกรณีที่ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของผู้ตายได้ใช้สิทธิดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง แต่เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือระยะเวลาที่อธิบดีได้ตามวรรคสองแล้วไม่มีผู้จัดการมรดกหรือทายาทขอโอนกิจการของผู้ประกอบการจดทะเบียนตามวรรคสี่ ให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ถึงแก่ความตายคินไบทะเบียณภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ภายในสิบห้าวันนับแต่กำหนดดังกล่าว

มาตรา 85/17 ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดกระทำความผิดบัญญัติในหมวดนี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นได้ และให้แจ้งการเพิกถอนดังกล่าวให้ผู้ประกอบการทราบเป็นหนังสือ

ให้ผู้ประกอบการที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งคินไบทะเบียณภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการเพิกถอน

มาตรา 85/18 ในกรณีที่อธิบดีสั่งถอนทะเบียนตามมาตรา 85/10 หรือในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเลิกประกอบกิจการตามมาตรา 85/15 หรือในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนถึงแก่ความตายและผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของผู้ตายได้ใช้สิทธิดำเนินกิจการ แต่ต่อมาสิทธิดำเนินกิจการสิ้นสุดลง โดยไม่มีผู้จัดการมรดกหรือทายาทขอโอนกิจการของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ถึงแก่ความตายตามมาตรา 85/16 หรือในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนถูกสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตามมาตรา 85/17 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก
ที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของผู้ตายดังกล่าว แล้วแต่กรณียังคงต้อง
รับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนต่อไปจนกว่าอธิบดีจะสั่งชี้ชื่อ
ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นออกจากทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/19

มาตรา 85/19 ในกรณีดังต่อไปนี้ให้อธิบดีสั่งชี้ชื่อผู้ประกอบการ
จดทะเบียนดังกล่าวออกจากทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) เมื่ออธิบดีสั่งถอนทะเบียนตามมาตรา 85/10

(2) เมื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนเลิกประกอบกิจการตาม
มาตรา 85/15

(3) เมื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนตายและไม่มีผู้จัดการมรดก
หรือทายาทยื่นขอโอนกิจการของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ถึงแก่ความตาย
มาตรา 85/16

(4) เมื่ออธิบดีสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตาม
มาตรา 85/17

ให้อธิบดีแจ้งคำสั่งชี้ชื่อให้ผู้ประกอบการจดทะเบียน ผู้จัดการมรดก
ทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกทราบเป็นหนังสือโดยไม่ชักช้า

ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกที่รับผิดชอบ
ในการดำเนินกิจการของผู้ตายและได้ใช้สิทธิดำเนินการตามมาตรา 85/16
พ้นความรับผิดชอบในฐานะผู้ประกอบการจดทะเบียนในวันที่อธิบดีมีคำสั่งชี้ชื่อ
ออกจากทะเบียน

ถ้าผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ให้อธิบดีแจ้งการชี้ชื่อ
ออกจากทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มนั้นต่อนายทะเบียนนิติบุคคลตามกฎหมายนั้น ๆ
ภายในสามสิบวัน และให้นายทะเบียนดังกล่าวแจ้งการเพิกถอนการจดทะเบียน
ภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ในทะเบียนโดยไม่ชักช้า

ส่วน 10

ใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้

มาตรา 86 ภายใต้บังคับมาตรา 86/1 มาตรา 86/2 และ
 มาตรา 86/8 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนจัดทำใบกำกับภาษีและสำเนา
 ใบกำกับภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้งและต้องจัดทำใน
 ทันทีที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นพร้อมทั้งให้ส่งมอบ
 ใบกำกับภาษีนั้นแก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ส่วนสำเนาใบกำกับภาษีให้เก็บ
 รักษาไว้ตามมาตรา 87/3

ผู้ประกอบการที่ได้รับยกเว้นการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและได้
 จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราวตามมาตรา 85/3 จะออกใบกำกับภาษีได้
 ต่อเมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ใบกำกับภาษีให้ออกเป็นรายสถานประกอบการ ทั้งนี้ เว้นแต่อธิบดี
 จะกำหนดเป็นอย่างอื่น

การออกใบกำกับภาษีโดยตัวแทนในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียนให้เป็นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 86/1 ห้ามมิให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังต่อไปนี้
 ใบกำกับภาษี

- (1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักร และได้ให้
 ตัวแทนของตนออกใบกำกับภาษีแทนตนตามมาตรา 86/2
- (2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ทรัพย์สินถูกนำออกขายทอดตลาด
 หรือขายโดยวิธีอื่นโดยบุคคลอื่นตามมาตรา 83/5

(3) ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
ที่ออกมาตามมาตรา 83/6 (6)

มาตรา 86/2 ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดที่อยู่นอกราชอาณาจักร
และมีตัวแทนทำการแทนตน หากประสงค์จะให้ตัวแทนของตนออกใบกำกับภาษี
ในนามของตน ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดีตาม
ระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ให้ตัวแทนที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ขอและได้รับอนุมัติแล้ว ออก
ใบกำกับภาษีแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และให้ตัวแทนดังกล่าวมีหน้าที่และความรับผิดชอบเช่น
เดียวกับและร่วมกับผู้ประกอบการจดทะเบียนในส่วนที่เกี่ยวกับใบกำกับภาษี

มาตรา 86/3 ในการขายทอดตลาดตามมาตรา 83/5 ให้
ผู้ทอดตลาดที่มีชื่อส่วนราชการซึ่งขายทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน
ออกใบกำกับภาษี หรือใบรับตามมาตรา 105 แล้วแต่กรณี ในนามของ
ผู้ประกอบการจดทะเบียนเจ้าของทรัพย์สิน

มาตรา 86/4 ภายใต้บังคับมาตรา 86/5 และมาตรา 86/6
ใบกำกับภาษีต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) คำว่า "ใบกำกับภาษี" ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด

(2) ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการ
จดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษีและในกรณีที่ตัวแทนเป็นผู้ออกใบกำกับภาษีในนาม
ของผู้ประกอบการจดทะเบียนตามมาตรา 86 วรรคสี่ หรือมาตรา 86/2 หรือ
ผู้ทอดตลาดเป็นผู้ออกใบกำกับภาษีในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียนตาม
มาตรา 86/3 ให้ระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของ
ตัวแทนนั้นด้วย

- (3) ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
- (4) หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขลำดับของเล่มถ้ามี
- (5) ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือบริการ
- (6) จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือของบริการโดยให้แยกออกจากมูลค่าของสินค้าและหรือของบริการให้ชัดเจน
- (7) วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี
- (8) ข้อความอื่นที่อธิบดีกำหนด

รายการในใบกำกับภาษี ให้ทำเป็นภาษาไทย เป็นหน่วยเงินตราไทย และใช้ตัวเลขไทยหรืออารบิก เว้นแต่ในกิจการบางประเภทที่มีความจำเป็น ต้องทำเป็นภาษาต่างประเทศหรือเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศ ให้กระทำ ได้เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดี

ใบกำกับภาษีอาจออกรวมกันสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ หลายอย่างก็ได้ เว้นแต่อธิบดีจะได้ออกใบกำกับภาษีสำหรับสินค้า หรือบริการบางอย่างหรือหลายอย่าง ต้องกระทำแยกต่างหาก โดยมีให้รวม ไว้ในใบกำกับภาษีเดียวกันกับรายการอื่น

มาตรา 86/5 ใบกำกับภาษีดังต่อไปนี้ อธิบดีอาจกำหนดให้มี รายการเป็นอย่างอื่นได้

- (1) ใบกำกับภาษีของสินค้าหรือบริการเฉพาะอย่างตาม

มาตรา 79/1

(2) ใบกำกับภาษีของยาสูบตามมาตรา 79/5 หรือน้ำมันดิบและ ผลิตภัณฑ์น้ำมันตามมาตรา 79/6

(3) ใบกำกับภาษีที่อธิบดีอนุมัติให้ทำเป็นภาษีต่างประเทศ หรือ เป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศตามมาตรา 86/4 วรรคสอง

(4) ใบกำกับภาษีของสินค้าหรือบริการอื่นตามที่กำหนด

ในกฎกระทรวง

มาตรา 86/6 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการขายสินค้าในลักษณะขายปลีกหรือประกอบกิจการให้บริการในลักษณะบริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมากอธิบดีมีอำนาจกำหนดลักษณะและหรือเงื่อนไขของการประกอบกิจการดังกล่าวให้เป็นกิจการค้าปลีกและในกิจการค้าปลีกการแสดงราคาสินค้าปลีกการแสดงราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการจะต้องเป็นการแสดงราคาที่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้แล้ว

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อได้ แต่ตัวตนของผู้ประกอบการจดทะเบียนจะออกใบกำกับภาษีอย่างย่อไม่ได้

ใบกำกับภาษีอย่างย่อต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) คำว่า "ใบกำกับภาษี" ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
- (2) ชื่อ หรือชื่อย่อ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษี

(3) หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขลำดับของเล่มถ้ามี

(4) ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือบริการ

(5) ราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการ โดยต้องมีข้อความระบุ

ชัดเจนว่าได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้แล้ว

(6) วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี

(7) ข้อความอื่นที่อธิบดีกำหนด

ชื่อ ชนิดหรือประเภทของสินค้าตามวรรคหนึ่งจะออกเป็นรหัสก็ได้

โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องแจ้งรหัสให้อธิบดีทราบล่วงหน้าอย่างน้อย

สิบห้าวันก่อนวันใช้รหัสนั้น

รายการในใบกำกับภาษีอย่างย่อให้ทำเป็นภาษาไทย เป็นหน่วยเงินตราไทย และใช้ตัวเลขไทยหรืออารบิก เว้นแต่ในกิจการบางประเภทที่มีความจำเป็นต้องทำเป็นภาษาต่างประเทศ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก ซึ่งประสงค์จะใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินที่อธิบดีกำหนด

ให้นำมาตรา 86/4 วรรคสามมาใช้บังคับในการออกใบกำกับภาษีตามมาตรา

มาตรา 86/7 ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการอย่างอื่นซึ่งมิใช่เป็นกิจการค้าปลีก ซึ่งมีความประสงค์จะออกใบกำกับภาษีอย่างย่อและหรือใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 86/6 จะขออนุมัติต่ออธิบดีพร้อมกับแสดงเหตุผลและความจำเป็นก็ได้ และในการอนุมัติอธิบดีจะกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา 86/8 เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย อธิบดีมีอำนาจกำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อยเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ได้

ในการประกอบกิจการรายย่อยผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวไม่จำเป็นต้องออกใบกำกับภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการที่มีมูลค่าครั้งหนึ่งไม่เกินจำนวนเงินตามที่อธิบดีกำหนดแต่จำนวนเงินดังกล่าวจะต้องไม่เกินหนึ่งพันบาท ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการจะเรียกร้องให้ออกใบกำกับภาษี และให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่จะให้

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อยปฏิบัติที่เห็นสมควร

มาตรา 86/9 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้ขายสินค้าหรือให้บริการไปแล้วแต่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มใหม่เนื่องจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการมีจำนวนเพิ่มขึ้น เพราะเหตุการณ์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 82/10 ออกใบเพิ่มหนี้ให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในเดือนภาษีที่เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถออกใบเพิ่มหนี้ได้ทันในเดือนภาษีที่มีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ก็ให้ออกใบเพิ่มหนี้ให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในเดือนภาษีถัดจากเดือนที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น

ใบเพิ่มหนี้ต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) คำว่า "ใบเพิ่มหนี้" ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
- (2) ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนตามมาตรา 86 วรรคสี่ หรือมาตรา 86/2 ให้ระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของตัวแทนนั้นด้วย
- (3) ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
- (4) วัน เดือน ปี ที่ออกใบเพิ่มหนี้
- (5) หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษีเดิมรวมทั้งหมายเลขลำดับของเล่มถ้ามีมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่แสดงไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าว มูลค่าที่ถูกต้องของสินค้าหรือบริการผลต่างของจำนวนมูลค่าทั้งสองและจำนวนภาษีที่เรียกเก็บเพิ่มสำหรับส่วนต่างนั้น
- (6) คำอธิบายสั้น ๆ ถึงสาเหตุในการออกใบเพิ่มหนี้
- (7) ข้อความอื่นที่อธิบดีกำหนด

ให้นำมาตรา 86/4 วรรคสองมาใช้บังคับ และให้ถือว่าใบเพิ่มหนี้ตามมาตรานี้เป็นใบกำกับภาษี

มาตรา 86/10 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้ขายสินค้า

หรือให้บริการไปแล้วแต่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มใหม่เนื่องจากมูลค่าของสินค้า หรือบริการมีจำนวนลดลงเพราะเหตุการณ์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 82/10 ออกใบลดหนี้ให้กับผู้ซื้อสินค้า หรือผู้รับบริการในเดือนภาษีที่เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น เว้นแต่ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นไม่สามารถออกใบลดหนี้ได้ทันในเดือนภาษีที่เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นก็ให้ออกใบลดหนี้ให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในเดือนภาษีถัดจากเดือนที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น

ใบลดหนี้ต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) คำว่า "ใบลดหนี้" ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด

(2) ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบลดหนี้ และในกรณีที่ตัวแทนเป็นผู้ออกใบลดหนี้ในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียนตามมาตรา 86 วรรคสี่ หรือมาตรา 86/2 ให้ระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของตัวแทนนั้นด้วย

(3) ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

(4) วัน เดือน ปี ที่ออกใบลดหนี้

(5) หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษีเดิม รวมทั้งหมายเลขลำดับของเล่มถ้ามี มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่แสดงไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าว มูลค่าที่ถูกต้องของสินค้าหรือบริการ ผลต่างของจำนวนมูลค่าทั้งสองและจำนวนภาษีที่ใช้คืนสำหรับส่วนต่างนั้น

(6) คำอธิบายสั้น ๆ ถึงสาเหตุในการออกใบลดหนี้

(7) ข้อความอื่นที่อธิบดีกำหนด

ให้นำมาตรา 86/4 วรรคสองมาใช้บังคับ และให้ถือว่าใบลดหนี้ตามมาตรานี้เป็นใบกำกับภาษี

มาตรา 86/11 ในกรณีที่มีการซื้อผู้ประกอบการจดทะเบียนออกจากทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เพราะผู้ประกอบการจดทะเบียนเลิก

ประกอบกิจการ หรือเพราะอธิบดีสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจดทะเบียน อธิบดีจะอนุญาตให้ผู้ประกอบการนั้นออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะหยุดประกอบกิจการก็ได้ แต่ผู้รับอนุญาตดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 86/12 ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้จัดทำใบกำกับภาษี หรือใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นออกใบแทนใบกำกับภาษีใบแทนใบเพิ่มหนี้ หรือใบแทนใบลดหนี้ให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการนั้นทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ใบแทนใบกำกับภาษี ใบแทนใบเพิ่มหนี้ หรือใบแทนใบลดหนี้ ให้มีรายการเช่นเดียวกับใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้แล้วแต่กรณี โดยให้มีข้อความระบุไว้ในที่ที่เห็นได้ชัดว่าเป็นใบแทนและออกเพื่อแทนใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ฉบับใด

มาตรา 86/13 ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียน หรือมิใช่ผู้มีสิทธิออกใบกำกับภาษีได้ตามหมวดนี้ ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้

บุคคลใดออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ โดยไม่มีสิทธิที่จะออกตามกฎหมาย บุคคลนั้นต้องรับผิดชอบในภาษีมูลค่าเพิ่มตามจำนวนที่ปรากฏในใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้นั้นเสมือนเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน

มาตรา 86/14 ใบเสร็จรับเงินที่กรมสรรพากรออกให้สำหรับการรับชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 83/6 หรือตามมาตรา 83/7 และใบเสร็จ

รับเงินที่กรมศุลกากร หรือกรมสรรพสามิตออกให้ในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม
เพื่อกรมสรรพากรตามมาตรา 83/10 (1) หรือ (2) ให้ถือเป็นใบกำกับภาษี

ส่วน 11

การจัดทำรายงานและการเก็บรักษาหลักฐานและเอกสาร

มาตรา 87 ภายใต้บังคับมาตรา 87/1 และมาตรา 87/2 ให้
ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
ดังต่อไปนี้

- (1) รายงานภาษีขาย
- (2) รายงานภาษีซื้อ
- (3) รายงานสินค้าและวัตถุดิบ เฉพาะผู้ประกอบการจดทะเบียน

ที่ประกอบกิจการขายสินค้า

ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ต้องเสียภาษีตามมาตรา 82/16
ให้มีหน้าที่จัดทำรายงานมูลค่าของฐานภาษี และรายงานสินค้าและวัตถุดิบ

รายงานที่ต้องจัดทำตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบ
ที่อธิบดีกำหนดและให้จัดทำเป็นรายสถานประกอบการ

วิธีลงรายการในรายงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดและการลงรายการให้ลงภายในสามวันทำการนับแต่
วันที่ได้มาหรือจำหน่ายออกไปซึ่งสินค้าหรือบริการนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ในกรณี
จำเป็น ระเบียบจะกำหนดเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา 87/1 ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือเหมาะสม อธิบดีโดย
อนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนจัดทำรายงานแตกต่าง
ไปจากที่กำหนดในมาตรา 87 ก็ได้

มาตรา 87/2 ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้ตัวแทนของผู้ประกอบการ
จดทะเบียนจัดทำรายงานเกี่ยวกับกิจการที่ตนทำการแทนได้ตามที่เห็นสมควร

แม้ว่าตัวแทนนั้นจะมีได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน

การจัดทำรายงานของตัวแทนตามมาตรา^๘ ให้เป็นไปตามแบบ
หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 87/3 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีหน้าที่ยื่นแบบแสดง
รายการภาษีและชำระภาษี และผู้มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานตามบัญชี
ในส่วนนี้ เก็บและรักษารายงานใบกำกับภาษีสำเนาใบกำกับภาษี พร้อมทั้ง
เอกสารประกอบการลงรายการดังกล่าว หรือเอกสารอื่นที่อธิบดีกำหนดไว้ ณ
สถานประกอบการที่จัดทำรายงานนั้นหรือ สถานที่อื่นที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลา
ไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษี หรือวันทำรายงานแล้ว
แต่กรณี เว้นแต่

(1) ในกรณีที่ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราว
ตามมาตรา 85/3 เก็บรักษารายงานและเอกสารดังกล่าวให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด แต่ระยะเวลาดังกล่าว
ต้องไม่เกินกว่าห้าปี

(2) ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเลิกประกอบกิจการ ให้
ผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษี
หรือผู้มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานเก็บและรักษารายงานและเอกสารดังกล่าว
ข้างต้น ที่ตนมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาอยู่ในวันเลิกประกอบกิจการต่อไปอีกสองปี

(3) ในกรณีที่เห็นสมควร อธิบดีจะกำหนดให้ผู้ประกอบการ
จดทะเบียนเก็บและรักษาไว้เกินห้าปีก็ได้ แต่ต้องไม่เกินเจ็ดปี

การเก็บใบกำกับภาษีและเอกสารหลักฐานอื่นที่ใช้ประกอบการ
ลงรายงานภาษีชื่อตามมาตรา 87 (2) ให้จัดเก็บเรียงตามลำดับและตรง
ตามรายการในรายงาน และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่อธิบดีกำหนด

ส่วน 12

อำนาจเจ้าพนักงานประเมิน

มาตรา 88 เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม
เปลี่ยนแปลงเงินเพิ่มตามหมวดนี้ในเมื่อ

(1) ปรากฏแก่เจ้าพนักงานประเมินว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมิได้
ยื่นแบบแสดงรายการภาษีแบบนำส่งภาษี หรือแบบใบขนสินค้าภายในเวลาที่
กฎหมายกำหนด

(2) ในกรณีเจ้าพนักงานประเมินมีหลักฐานแสดงว่า ผู้มีหน้าที่
เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการภาษี แบบนำส่งภาษี หรือแบบใบขนสินค้าโดย
แสดงจำนวนภาษีที่ต้องเสียต่ำกว่าความเป็นจริง

(3) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของเจ้าพนักงาน
ประเมิน หรือไม่ยอมตอบคำถามของเจ้าพนักงานประเมินโดยไม่มีเหตุผล
อันสมควร

(4) ผู้ประกอบการไม่สามารถแสดงใบกำกับภาษีในกรณีภาษีซื้อ
หรือสำเนาใบกำกับภาษีในกรณีภาษีขาย พร้อมทั้งหลักฐานอื่นเพื่อการคำนวณ
ภาษีหรือการเครดิตภาษี

(5) ผู้ประกอบการไม่เก็บสำเนาใบกำกับภาษีในกรณีภาษีขาย
และหลักฐานต่าง ๆ ประกอบการลงรายงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ

(6) ปรากฏแก่เจ้าพนักงานประเมินว่าผู้ประกอบการซึ่งต้อง
ยื่นค่าของจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/1 มิได้จดทะเบียนภาษี
มูลค่าเพิ่ม

มาตรา 88/1 เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม เบี้ยปรับและเงินเพิ่มตามหมวดนี้ ในเมื่อปรากฏว่าบุคคลใดออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้โดยไม่มีสิทธิที่จะออกตามกฎหมายตามมาตรา 86/13 โดยให้ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มตามจำนวนที่ปรากฏ ในใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้นั้นได้

มาตรา 88/2 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา 88 และมาตรา 88/1 เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจ

- (1) จัดทำรายการลงในแบบแสดงรายการภาษี แบบนำส่งภาษี หรือแบบใบขนสินค้าตามหลักฐานที่เห็นว่าถูกต้อง เมื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีมิได้ ยื่นแบบแสดงรายการภาษี แบบนำส่งภาษี หรือแบบใบขนสินค้า
- (2) แก้ไขเพิ่มเติมรายการในแบบแสดงรายการภาษี แบบนำส่ง ภาษีหรือแบบใบขนสินค้า เพื่อให้ถูกต้อง
- (3) ประเมินภาษีในกรณีที่มีหลักฐานแสดงว่า ผู้ประกอบการเสีย ภาษีหรือแสดงมูลค่าของฐานภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง
- (4) กำหนดมูลค่าที่ควรได้รับ โดยพิจารณาถึงฐานะความเป็นอยู่ หรือพฤติการณ์ของผู้ประกอบการหรือสถิติการค้าของผู้ประกอบการเองหรือของ ผู้ประกอบการที่กระทำกิจการทำนองเดียวกัน หรือพิจารณาจากหลักเกณฑ์ อย่างอื่นอันอาจแสดงมูลค่าที่ได้โดยสมควร
- (5) แก้ไขเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสินค้าที่ซื้อหรือของค่าบริการ จากการรับบริการแล้วแต่กรณีเมื่อมีกรณีตามมาตรา 88 (3) (4) หรือ (5)
- (6) ประเมินภาษีตามที่รู้เห็นหรือพิจารณาว่าถูกต้อง เมื่อมีกรณี ตามมาตรา 88 (3) (4) หรือ (5) โดยไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม (1) ถึง (4) ก็ได้

ในการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานประเมินเมื่อมีกรณีตามมาตรา

88 (6) ให้ถือว่าผู้ประกอบการซึ่งต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/1 แต่มิได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความรับผิดชอบในการเสียภาษีเสมือนเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน

มาตรา 88/3 เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบการของผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือไม่หรือในสถานที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือระหว่างเวลาทำการของผู้ประกอบการ และทำการตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่าผู้ประกอบการได้ปฏิบัติตามโดยถูกต้องตามบทบัญญัติในหมวดนี้หรือไม่ ในการนี้ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจสั่งผู้ประกอบการหรือบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นให้ปฏิบัติตามเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ อันควรแก่เรื่องและมีอำนาจยึดเอกสารหลักฐานเหล่านั้นมาตรวจสอบได้ส่วนได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานประเมินแสดงบัตรประจำตัวพร้อมทั้งหนังสือหรือหลักฐานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเมื่อเข้าไปทำการตรวจสอบ

มาตรา 88/4 ในการดำเนินการของเจ้าพนักงานประเมินในส่วนนี้ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้มีหน้าที่เสียภาษี ผู้ทำการแทนหรือพยาน กับมีอำนาจสั่งบุคคลเหล่านั้นให้นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาตรวจสอบได้ส่วนได้ หรือออกคำสั่งให้พยานตอบคำถามเป็นหนังสือ แต่จะต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันได้รับหมายเรียกหรือได้รับคำสั่ง

มาตรา 88/5 เมื่อเจ้าพนักงานประเมินได้ประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 88 หรือ มาตรา 88/1 แล้ว ให้แจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้มีหน้าที่เสียภาษี หรือบุคคลตามมาตรา 88/1 ในกรณีนี้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือบุคคลตามมาตรา 88/1 จะใช้สิทธิอุทธรณ์การประเมินตามบทบัญญัติ ในส่วน 2

ของหมวด 2 ลักษณะ 2 ก็ได้ เว้นแต่ในกรณีที่เจ้าพนักงานประเมินได้ทำการประเมินเพราะเหตุตามมาตรา 88 (3) ห้ามมิให้อุทธรณ์

มาตรา 88/6 การประเมินของเจ้าพนักงานประเมิน ให้กระทำได้ภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(1) สำหรับผู้ประกอบการ

(ก) สองปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษี หรือวันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลาที่รัฐมนตรีหรืออธิบดีขยายหรือเลื่อนออกไปแล้วแต่วันใดจะเป็นวันหลัง ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

(ข) สองปีนับแต่วันที่มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการภาษี ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการภาษีหลังวันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลาดังกล่าวใน (ก) แต่ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษี

(ค) สิบปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษีในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมิได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีหรือยื่นแบบแสดงรายการภาษีโดยแสดงฐานภาษีต่ำกว่ามูลค่าที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับ เป็นจำนวนเกินกว่าร้อยละยี่สิบห้าของฐานภาษีที่แสดงในแบบแสดงรายการภาษี

(2) สำหรับผู้นำเข้าซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการสองปีนับแต่วันยื่นใบขนสินค้า เว้นแต่กรณีที่ผู้นำเข้ามีข้อโต้แย้งตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรหรือเป็นคดีในศาล สองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยข้อโต้แย้งอากรขาเข้าเป็นหนังสือ หรือนับแต่วันที่มูลค่าพิพาทจนถึงที่สุดแล้วแต่กรณี

(3) สำหรับผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 83/5 มาตรา 83/6 หรือมาตรา 83/7 สองปีนับแต่วันพ้นกำหนดเวลานำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม

ในกรณีมีเหตุร้ายอันควรเชื่อว่าผู้ประกอบการ ผู้นำเข้าหรือผู้มี
หน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มแสดงรายการตามแบบแสดงรายการภาษี แบบใบขน
สินค้าหรือแบบนำส่งภาษีไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่สมบูรณ์ ให้เจ้า
พนักงานประเมินโดยอนุมัติอธิบดีประเมินภาษีได้ภายในกำหนดเวลาห้าปี
นับแต่กำหนดเวลาตาม (1) (ก) (2) และ (3) แล้วแต่กรณี

ส่วน 13

เบี้ยปรับ-เงินเพิ่ม

มาตรา 89 ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษี หรือบุคคลตามมาตรา 86/13 เสียเบี้ยปรับในกรณีและตามอัตราดังต่อไปนี้

(1) ประกอบกิจการโดยมิได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85 หรือมาตรา 85/1 หรือประกอบกิจการเมื่อถูกสั่งเพิกถอนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/17 แล้วให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินภาษีที่ต้องเสียในเดือนภาษี ตลอดระยะเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวหรือเป็นเงินหนึ่งพันบาทต่อเดือนภาษี แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า

(2) มิได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีหรือแบบนำส่งภายในกำหนดเวลา ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินภาษีที่ต้องเสียหรือนำส่งในเดือนภาษี

(3) ยื่นแบบแสดงรายการภาษีหรือแบบนำส่งภาษีไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาด อันเป็นเหตุให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียหรือนำส่งในเดือนภาษีคลาดเคลื่อนไป ให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของภาษีที่เสียคลาดเคลื่อนหรือนำส่งคลาดเคลื่อน

(4) ยื่นแบบแสดงรายการภาษีไว้ไม่ถูกต้องหรือมีข้อผิดพลาดอันเป็นเหตุให้จำนวนภาษีขายหรือจำนวนภาษีซื้อในเดือนภาษีที่แสดงไว้คลาดเคลื่อนไปให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของจำนวนภาษีขายที่แสดงไว้ขาดไปหรือจำนวนภาษีซื้อที่แสดงไว้เกินไป

(5) มิได้จัดทำใบกำกับภาษีและส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการตามที่กำหนดในส่วน 10 ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของจำนวนภาษีตามใบกำกับภาษี

(6) ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ โดยไม่มีสิทธิที่จะออกกฎหมายตามมาตรา 86/13 ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของจำนวนภาษีตามใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้

(7) นำใบกำกับภาษีปลอม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ในการคำนวณภาษีให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของจำนวนภาษีตามใบกำกับภาษีนั้น
ในกรณีใบกำกับภาษีที่ผู้ได้รับประโยชน์ไม่สามารถนำพิสูจน์ได้ว่าบุคคลใดเป็นผู้ออกใบกำกับภาษี ให้ถือว่าเป็นใบกำกับภาษีปลอม

(8) มิได้เก็บสำเนาใบกำกับภาษีในกรณีภาษีขายไว้ตามที่กฎหมายกำหนดให้เสียเบี้ยปรับอีกร้อยละสองของจำนวนภาษีตามใบกำกับภาษี

(9) มิได้เก็บใบกำกับภาษีในกรณีภาษีซื้อที่ใช้เครดิตภาษีในการคำนวณภาษีไว้ตามที่กฎหมายกำหนด ให้เสียเบี้ยปรับอีกร้อยละสองของจำนวนภาษีที่นำมาเครดิตนั้น

(10) มิได้ทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด หรือรายงานอื่นตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 87/1 หรือมีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของภาษีซึ่งคำนวณจากฐานภาษีที่มิได้ทำรายงาน หรือมิได้ลงรายการในรายงานให้ถูกต้อง

เบี้ยปรับตามมาตรา 89 อาจลดหรือลดลงได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี

มาตรา 89/1 บุคคลใดไม่ชำระภาษีหรือนำส่งภาษีให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่งโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

ในกรณีที่อธิบดีอนุมัติให้ขยายเวลาเสียภาษีตามที่กำหนดในมาตรา 3 อัญญา และได้มีการชำระภาษีหรือนำส่งภาษีภายในกำหนดเวลา

ที่ขยายให้ขึ้น เงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งให้ลดลงเหลือร้อยละ 0.75 ต่อเดือนหรือเศษของเดือน

การคำนวณเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เริ่มนับเมื่อพ้นกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษีหรือยื่นแบบนำส่งภาษีตามส่วน 7 จนถึงวันชำระภาษีหรือนำส่งภาษี แต่เงินเพิ่มที่คำนวณได้มิให้เกินจำนวนภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่ง

มาตรา 89/2 เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร เบี้ยปรับและเงินเพิ่มตามหมวดนี้ให้ถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่ม

ส่วน 14

บทกำหนดโทษ

มาตรา 90 บุคคลดังต่อไปนี้ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

- (1) ผู้ไม่จัดส่งสำเนาสัญญาหรือเอกสารตามมาตรา 77/4 (2)
- (2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ยื่นแบบแสดงรายการตาม

มาตรา 83 หรือมาตรา 83/1

- (3) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมาตรา 83/2
- (4) ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ

ภาษีตามมาตรา 83/3

- (5) ผู้มีหน้าที่นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มไม่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 83/5 มาตรา 83/6 หรือมาตรา 83/7

- (6) ผู้นำเข้าไม่ยื่นใบขนสินค้าตามมาตรา 83/8 หรือ

มาตรา 83/9

- (7) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/6

- (8) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่คืนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/7 วรรคสาม มาตรา 85/8 วรรคสอง มาตรา 85/15 วรรคสอง หรือมาตรา 85/17 วรรคสอง

- (9) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการย้ายสถานประกอบการตามมาตรา 85/8 วรรคหนึ่ง

- (10) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการหยุดประกอบกิจการ
ที่ตรวจตามมาตรา 85/12
- (11) ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก ผู้จัดการมรดก หรือทายาทของ
ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่คืนใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/16
วรรคสามหรือวรรคห้า
- (12) ผู้ประกอบการจดทะเบียนออกใบกำกับภาษี ใบกำกับภาษี
อย่างย่อ ใบเพิ่มหนี้หรือใบลดหนี้ โดยมีรายการในส่วนที่เป็นสาระสำคัญไม่
ครบถ้วน ตามมาตรา 86/4 มาตรา 86/5 มาตรา 86/6 มาตรา 86/7
มาตรา 86/9 มาตรา 86/10 หรือมาตรา 86/11
- (13) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ออกใบแทนใบกำกับภาษี ใบแทน
ใบเพิ่มหนี้หรือใบแทนใบลดหนี้ ตามมาตรา 86/12
- (14) ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสินค้าเกินจากรายงานสินค้าและ
วัตถุดิบตามมาตรา 87
- (15) ผู้ประกอบการจดทะเบียนจัดทำรายงานโดยไม่เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 87 หรือตามที่อธิบดีกำหนด
ตามมาตรา 87/1
- (16) ผู้ประกอบการจดทะเบียนจงใจไม่เก็บและรักษาใบกำกับภาษี
หรือสำเนาใบกำกับภาษี หรือเก็บรักษาเอกสารดังกล่าวโดยไม่เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 87/3
มาตรา 90/1 บุคคลดังต่อไปนี้ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่
ระบุไว้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท
- (1) ตัวแทนและเลขไม่ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนของ
ผู้ประกอบการที่ยื่นออกราชอาณาจักรตามมาตรา 85/2

(2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แสดงใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
ตามมาตรา 85/4

(3) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการเปิดสถานประกอบการ
เพิ่มเติมหรือปิดสถานประกอบการตามมาตรา 85/7 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

(4) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการโอนกิจการบางส่วน
หรือการรับโอนกิจการตามมาตรา 85/13

(5) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่แจ้งการเลิกหรือการโอนกิจการ
ทั้งหมดตามมาตรา 85/13 หรือ มาตรา 85/15 วรรคหนึ่ง

(6) ตัวแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักรจัดทำ
รายงานโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตาม
มาตรา 87/2

มาตรา 90/2 บุคคลดังต่อไปนี้ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบัญญัติที่
ระบุไว้ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82/18 (2)

(2) ผู้ประกอบการใดซึ่งมีหน้าที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มประกอบ
กิจการ โดยไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/1 มาตรา 85/13
วรรคสอง หรือมาตรา 85/14

(3) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่จัดทำใบกำกับภาษีหรือสำเนา
ใบกำกับภาษีหรือจัดทำแล้วไม่ส่งมอบให้ผู้ซื้อหรือผู้รับบริการตามมาตรา 86
วรรคหนึ่ง หรือไม่จัดทำใบกำกับภาษีหรือสำเนาใบกำกับภาษีและไม่ได้ส่งมอบให้
ผู้ซื้อหรือผู้รับบริการตามที่ผู้ซื้อหรือผู้รับบริการเรียกร้องมาตรา 86/8 วรรคสอง

(4) ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งควรวางออกใบกำกับ
ภาษีที่ไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตาม

มาตรา 86 วรรคสอง

(5) ตัวแทนออกใบกำกับภาษีในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดี กำหนดตามมาตรา 86 วรรคสี่

(6) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินตามมาตรา 86/6 วรรคหก

(7) ผู้ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา 88/4

มาตรา 90/3 บุคคลดังต่อไปนี้ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) ตัวแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักร ออกใบกำกับภาษีโดยไม่มีสิทธิตามมาตรา 86/2 วรรคสอง

(2) ผู้ประกอบการจดทะเบียนใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินโดยไม่ได้รับอนุมัติตามมาตรา 86/6 วรรคหก หรือมาตรา 86/7

(3) ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่จัดทำรายงานตามมาตรา 87 หรือตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 87/1

(4) ตัวแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักรไม่จัดทำรายงานตามมาตรา 87/2

(5) ผู้ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานประเมินหรือขัดคำสั่งของเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา 88/3 วรรคหนึ่ง

มาตรา 90/4 บุคคลดังต่อไปนี้ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาท

ถึงสองแสนบาท

- (1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลักเลี้ยงหรือพยายามหลักเลี้ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้โดยไม่มีสิทธิที่จะออกเอกสารดังกล่าวตามมาตรา 86 วรรคสอง หรือมาตรา 86/1
 - (2) ตัวแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักรโดยเจตนาหลักเลี้ยงหรือพยายามหลักเลี้ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม ออกใบกำกับภาษีโดยไม่มีสิทธิตามมาตรา 86/2 วรรคหนึ่ง
 - (3) ผู้ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้โดยไม่มีสิทธิจะออกเอกสารดังกล่าวตามมาตรา 86/13
 - (4) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลักเลี้ยงหรือพยายามหลักเลี้ยงภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ลงรายการหรือลงรายการเป็นเท็จในรายงานตามมาตรา 87 หรือตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 84/1
 - (5) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลักเลี้ยงหรือพยายามหลักเลี้ยงภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ หรือใบแทนเอกสารดังกล่าว
 - (6) ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยเจตนาหลักเลี้ยงหรือพยายามหลักเลี้ยงภาษีมูลค่าเพิ่มกระทำการใด ๆ โดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกัน
 - (7) ผู้ประกอบการโดยเจตนา นำใบกำกับภาษีปลอมหรือใบกำกับภาษีที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไปในการเครดิตภาษี
- มาตรา 90/5 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามหมวดนี้ เป็นนิติบุคคลกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วยเว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ยินยอมหรือมีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

ภาคผนวก ง

ตาราง ข ตารางสำหรับพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามธรรมชาติของ
เครื่องจักรและมอเตอร์แกน

ประชากร ตัวอย่าง	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร ตัวอย่าง	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร ตัวอย่าง	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	69	380	191	2800	338
75	58	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346

ตาราง ข (ต่อ)

ประชากร ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง		ประชากร ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง		ประชากร ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง	
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	103	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	*1100	285 *	100000	384

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายจ่านงค์ กู้ประเสริฐ

วัน เดือน ปีเกิด 24 พฤศจิกายน 2496

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
เศรษฐศาสตร์บัณฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2521
นิติศาสตร์บัณฑิต	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2531

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

รับราชการตำแหน่งสรรพากรอำเภอ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา